The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA

AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, JANUARY 11, 1961. 3./1037. n-rs. TREŠDIEN, 1961. GADA 11. JANVĀRĪ 11. gads.

CHARTA AFRIKAI

KASABLANKAS KONFERENCE BEIGUSIES

Kopīgi izdotajā komunikē pasludināta Charta Afrikai. Tajā pasaulei paziņots, ka Afrikas neatkarīgās valstis ir sadevušās rokās pret katru nelūgtu iejaukšanos viņu iespaida sfairā, nodibinot kopīgu bruņoto spēku virspavēlniecību.

Afrikas Konsultatīvais parlaments, saskaņā ar chartu tiks izvīdots vistuvākā laikā, kā arī attiecīgas komitejas nāciju politisko, kultūrālo un ekonomisko centienu saskaņošanai.

Konferences dalībnieces valstis atļauj Alžīrijas nemiernieku valdībai vervēt brīvprātīgos viņu teritorijās cīņai par Alžīrijas neatkarību. De Golla referendums un viņa plāni paturēt Alžīriju Francijas iespaidu sfairā tika asi nosodīti kā nereāli un nepieņemami.

Ar Afrikas chartas pasludināšanu cīņa par Alžīrijas neatkarību ir iegājusi pavisam citā fazē. Konferencē pieņemtie lēmumi, kā redzams, ir liels Alžīrijas nemiernieku valdības panākums. Vienalga, kāds būs tautas nobalsošanas iznākums Alžīrijā un Francijā, de Gollam būs jārunā ar nemiernieku valdību, jo tai aizmugurē stāv liels potenciāls spēks. Grūti iedomāties, ka Afrikas valstu atbalstītā nemiernieku valdība tagad neprasīs pilnīgu Alžīrijas neatkarību.

Pilsētā, kurā pirms 17 gadiem Rūzvelts, Čerčils un Čangkaišeks kala plānus pasaules sadalīšanai, 4. janvārī Marokas sultāns Muhameds V, atklāja Afrikas valstu galotņu konferenci. Konferencē bez Marokas piedalījās Ēģiptes, Ganas, Gvianas, Tunisijas, Cellonas un Alžīrijas revolucionārās valdības pārstāvji. Sultāns Muhameds V savā konferences atklāšanas runā pieprasīja izvākt visu eiropiešu karaspēku no Kongo, atbrīvot atcelto premjēru Lumumbu, dot pilnīgu neatkarību Alžīrijai un izbeigt visāda veida koloniālisma tendences Afrikā.

Tālākās debatēs Nasera priekšlikums par kopīga Afrikas valstu karaspēka sūtīšanu uz Kongo, lai atbalstītu Lumumbu, cieta neveiksmi Ganas nostājas dēļ. Konference ir spraudusi sev arī liela vēriena mērķus, kā, piemēram, Afrikas valstu federācijas nodibināšanu, eiropiešu iespaida mazināšanu Afrikā un pilnīgu neitrālitāti cīņā starp Rietumiem un Austrumiem. Šīs konferences rezultātā Tunisija un Maroka oficiāli atver savas robežas krievu ieroču transportiem uz Alžīrijas nemierniekiem.

Afrikas nacionālisms sāk prasīt savu vietu un atzīšanu pasaules tautu saimē.

Kanadas baltā ziema dod daudz prieka bērniem. J. Liģera uzņ.

LAOSAS PROBLĒMA

VAI GATAVOJAS JAUNA KOREJA?

Dienvidaustrumu Āzijas aizsardzības pakta valstīm, kā liekas, nāksies pierādīt darbos savu deklarāciju un līgumu spēku.

Saskaņā ar Manilas nolīgumu Laosa atrodas SEATO valstu aizsardzības sfairā. To apliecināja arī pašreizējā, steidzīgi sasauktā SEATO konference Bankokā. Laosas parlamenta izteiktā uzticība Rietumu atbalstītai prinča Būm-Ūm valdībai, paver durvis plašākai šo valstu aktivitātei Laosas territorijā.

Saskaņā ar SEATO chartu tās locekļiem būtu jāatbalsta Laosa militāri tikai tādā gadījumā, ja ir noticis kādas komūnistu bloka valsts atklāts iebrukums vai plašāka mēroga infiltrācija. Būm-Ūm valdība un ASV saka, ka tas tiešām ir noticis, Anglija un citas SEATO locekles nav drošas, tāpēc ieteic nogaidīt, un Francija, aizņemta Alžīrijas strīdos, atsakās pat saskatīt problēmas nopietnību Laosā.

Notikumus sarežģī sarkanās Ķīnas nostāja: **kaut kāda AN akcija ASV vadībā tiks ieskatīta kā agresija.** Pekingas brīdinājumiem kopš Korejas laikiem ir maģisks spēks. Līdzīga veida brīdinājumu Herteram nodevis arī Indijas sūtnis ASV: **sarkanā Ķīna necietīs Laosas pārveidošanu par ASV satelitu.** Notikumu gaita rāda, ka gatavojas jauna „Koreja", tikai ar to starpību, ka Korejas karu Rietumu pusē izcīnīja ar AN svētību, bet Laosā jācīnās ASV vienām, tālu no jūras krasta, ostām un apgādes centriem, ar dalītām simpatijām pašu laosiešu starpā.

CHRUŠČEVS BIKSTA KENNEDIJU

Pēc Eizenhauera administrācijas galīgās diskreditācijas no komūnistu bloka valstu puses Kremļa diktātors steidzas aicināt Kennediju uz atbruņošanās konferenci vistuvākajā nākotnē.

M. Meņšikova, krievu sūtņa ASV, drudžainā aktīvitāte tūdaļ pēc Kennedija ievēlēšanas ir saistījusi amerikāņu preses uzmanību, un pirms dažām dienām oficiāli apstiprinājusies ziņa par sarkanā valdnieka gribu runāt ar jauno ASV prezidentu.

B. Meņšikovam bijušas vairākas sarunas ar Adleju Stīvensonu un ārlietu sekretāru Dīnu Rasku par vienu un to pašu tematu.

Kāpēc tāda steiga?

Mekmillens ar Ādenaueru ir atsaukuši savas personiskās vizītes, lai Kennedijam dotu laiku savest māju kārtībā. Chruščevam smalkjūtības nekad daudz nav bijis, un viņa diplomātijai jau tagad var paredzēt vieglas smiltis. Lai gan Kennedija rīcība daudzos jautājumos būs citāda nekā Eizenhauera, bet Chruščeva apvainojumi prezidentam nozīmē apvainojumus visai ASV tautai, un Kennedijs vēl līdz šim ir parādījis vislielāko cieņu savam priekštecim.

Otrkārt, sarunas atbruņošanās jautājumā nevar novest līdz sekmīgam galam zem lielā tvaika spiediena, it sevišķi tad, kad viena persona vēl nav pilnīgi lietas kursā. Labākais ko Chruščevs var dabūt, ir tas pats vecais Eizenhauera valdības plāns, un tieši to Kremļa valdnieks negrib.

KRIEVI PIEDĀVĀ „MOSKVIČU"

Krievu ārējās tirdzniecības komisija Aleksandra Lobačeva vadībā 4. janvārī ieradās Montreālā. Komisijas uzdevums meklēt plašākas tirdzniecības iespējas krievu precēm Kanadā. Boļševiki ir pārliecināti, ka Kanada varētu importēt daudz vairāk krievu ražojumu, nekā tā līdz šim to dara. Kanadas tirdzniecības bilance ar Padomiju ir vairāk kā pozitīva: krievi importējuši Kanadas preces par $746.500, kamēr krievu preču noiets Kanadā līdz pagājušā gada septembrim ir bijis tikai $186.400.

Krievu komisijas loceklis Anatolijs I. Prochorovs izteicās, ka automašīna „Moskvič" būtu ļoti piemērota Kanadas apstākļiem un katrā ziņā atrastu pircējus, ja tikai būtu importieris. Krievi ir ar mieru celt šo automašīnu fabriku Kanadas territorijā.

Kubu ASV pārstāvēs Čechoslovakija

Kastro aicinājums Čechoslovakijai uzņemties Kubas pārstāvniecību pie ASV valdības jāpieņem kā viņa histerijas augstākais sasniegums. Saskaņā ar diplomātiskām normām līdzīgu uzdevumu var veikt vienīgi neitrāla valsts, par kādām tradicionāli tiek ieskatītas Šveice un Zviedrija. Bet Čechoslovakiju nekādā gadījumā nevar atzīt par neitrālu, vienkārši tāpēc, ka tās valdības atkarība no Kremļa žēlastības ir nenoliedzams fakts. Ievelkot vienu ģimenes locekli ārpusģimenes cīņā, neapšaubāmi arī visa ģimene seko viņa pēdās. Šinī gadījumā ASV būs jārēķinās ar visu komūnistu bloku.

NEMIERI BEĻĢIJĀ NERIMSTAS

Beļģijā pārtraukta dzelzceļa satiksme starp Lježu un Namūru.

Beļģijā terroristi un sabotētāji piespiež dzelzceļus streikot. No labi informētiem avotiem ir ziņas, ka katoļu partijas delegācija aicinās katoļticīgos ministrus atlaist parlamentu un izsludināt vispārējas vēlēšanas.

Kāds vīrietis miris no ievainojuma vēderā Ljēžā, 74 personas turpat ievainota streikotāju sacelšanās laikā. Šis ir otrs nāves gadījums, nemieriem turpinoties.

Policija ziņo, ka sabotētāji izlikuši dinamitu uz dzelzceļa sliedēm starp Lježu un Namūru, kāpēc pārtraukta satiksme. Kāds vilciens tuvu Vācijas robežām nogājis no sliedēm.

ASV flotes manevri Karaibu jūrā

Sestdien flotes ministrija oficiāli paziņoja, ka ASV mājas flote noturēšot savus gadskārtējos manevrus Karaibu jūrā, kas apskalo Kubas krastus. Manevros piedalīšoties lidmašīnu bazes kuģis, vairāki kreiseri un daudzas citas mazākas kaujas vienības.

Flotes vadība piebilst, ka manevriem nav nekāda sakara ar notikumiem Kubā, un Kastro režīma drošība netikšot apdraudēta.

Londonā, Anglijā, arestēti spiegi

Londonā aizturēti trīs vīrieši un divas sievietes. Viņus apvaino spiegošanā. Trīs no viņiem it kā esot kanadieši.

Divi no aizturētajiem esot admirālitātes ierēdņi, kas strādājuši sevišķi slepenā karaliskajā jūrlietu stacijā Anglijas dienvidu piekrastē. Viņi apvainoti spiegošanā par labu kādai valstij, kas kaŗa gadījumā varētu būt ienaidnieku zeme. Viņiem draud cietuma sods no 3—14 gadiem.

Policija viņu dzīvesvietās izdarījusi pamatīgu kratīšanu.

FRANCIJAS PREZIDENTA UZVARA

FRANCIJĀ UN ALŽĪRIJĀ NOBALSOTS PAR DE GOLLA ALŽĪRIJAS POLITIKU.

Prezidenta de Golla noteiktajā tautas nobalsošanā par Alžīriju pēc oficiāliem pagaidu datiem prezidents ieguvis 72,5 proc. vairākumu.

Triju tautas nobalsošanas dienu laikā 60,3 proc. alžīriešu piedalījušies nobalsošanā.

Neoficiālās ziņas vēstī, ka Alžīrijas dienvidrietumos Trezelē, netālu no Tiaretas no 4.938 nodotajām balsīm 4.054 bijušas jā.

No rīta tai dienā Trezelē notikusi apšaudīšanās, kurā 7 moslemieši krituši un 7 ievainoti. Līdzīga sadursme notikusi Tiaretā un citur. Pavisam trijās nobalsošanas dienās, pretojoties franču karaspēkam, krituši 27 moslemieši.

Alžīrā un citās lielās pilsētās moslemieši atturējušies procentuāli lielākā skaitā nodot savas balsis nekā mazpilsētās un laukos.

Nemiernieku atbrīvošanās frontes izdevusi rīkojumu moslemiešiem atturēties no balsošanas. Labi informēti moslemieši izteikušies, ka boikota rīkojumā bijušas instrukcijas, ka tiem, kas spiesti balsot, jābalso ar jā.

Visi novērotāji, ieskaitot nemiernieku simpatizētājus, atzīst, ka vismaz 90% moslemiešu nobalsojuši ar jā un ka de Golls Alžīrijā ieguvis pāri par 1 miljonu jā - balsu.

JAUNS ATOMIEROCIS ASV ARMIJAI

ASV aizsardzības ministrija ziņo par jaunu spēcīgu ieroci, kas nodots sauszemes spēku rīcībā.

Tā ir raķete, ko novieto uz parastā „džipa", un atgādina prettanku „bazuku", tā nosaukta par „Devid Kroket". No kuras katras pozicijas ar to var izšaut nelielu atombumbu, sasniedzot vairāku 10 jūdžu attālumu. Katras bumbas graujošais spēks līdzinās 1000 to sprāgstvielu.

Šis ierocis ar ļoti labām sekmēm spēj satriekt ienaidnieka artilēriju un vispār nodarīt lielus zaudējumus. Ieroča galvenā priekšrocība ir tā, ka to ļoti ātri un viegli var pārvietot no vienas pozicijas uz otru visā frontes sektorā.

„Džipu" un raķeti apkalpo 2—3 personas.

KO VAR PANĀKT VIENS LATVIETIS CĪŅĀ PRET KOMŪNISMU

INTERVIJA AR TEDI ZIERIŅU ČIKĀGĀ

Gribēju intervēt Tedi Zieriņu. Piezvanīju viņam Ziemassvētkos. Viņš nebija mājās, izbraucis uz kādu pilsētiņu ārpus Čikāgas rādīt filmu „Mana Latvija". Piezvanīju viņam viņa dzimšanas dienā. Viņš nebija mājās, esot redzēts bibliotēkā rokamies pa citu pilsētu avīžu Lasītāju balss nodaļām. Piezvanīju viņam Vecgada vakarā. Viņš atkal nebija mājās — pašreiz dedzināja sarkano karogu uz ielas tās mājas priekšā, kur dibinājās jauna komūnistiska amerikāņu jaunatnes organizācija. Beidzot noķēru viņu Jaungada dienā.

Tedi Zieriņu Čikāgā pazīst ļoti daudzi. Cits viņu atceras ietves vidū ceļos nometušos naglojam plakātu demonstrācijai. Cits viņu zina no piedalīšanās visdažādākās pretkomūnistiskās organizācijās. Viņu pazīst Čikāgas policisti. Viņam ir pašam sava vēstuļu rakstītāju brālība, ar ko sadarbojoties, viņš dažkārt „noklāj" visas ASV pilsētas, pie kam iespiesto vēstuļu skaits sniedzas simtos. Viņš gan sūdzas, ka grūti to kontrolēt; draudzīgi amerikāņi dažkārt atsūta izgriezumu vai pateicības vēstuli (kādreiz pat telegrammu), bet daudzreiz par vēstules iespiešanu viņš nekad nedabū zināt. Teda lūgums tautiešiem: ja kāds redz savas pilsētas avīzē iespiestu latvieša vēstuli no ārpuses, nosūtīt izgriezumu autoram!

Citi viņu pazīst sakarā ar filmu „Mana Latvija", ko pēc inž. Jekstes no Latvijas slepeni izvestiem nedēļas apskatiem un dokumentārfilmām kopā samontējusi ASV Informācijas aģentūra, kas vienu kopiju nodevusi arī ALAi „iekšējām vajadzībām". 1960. gada pavasarī Zieriņš lūdza ALAu atstāt filmu viņa ziņā, un tā dīvainā kārtā sāk parādīties vienā amerikāņu patriotiskas organizācijas sanāksmē pēc otras, līdz to redz Dr. Fr. Švarcs, viens no ievērojamākiem lektoriem ASV pretkomūnisma jautājumos; viņš filmu apzīmē par tādu, kas katram amerikānim jāredz, un meklē to pirkt. Protams, tā nav pārdodama, bet vienīgā kopija ceļo no vienas vietas uz otru un ieinteresē daudz amerikāņu, kas, Zieriņa ierosināti, raksta ASV Informācijas aģentūrai un apjautājas par filmas pirkšanas vai pavairošanas iespējām. Kad dažādu likumu komplikāciju dēļ viņi negūst vēlamos panākumus, visi raksta saviem pārstāvjiem Kongresā, līdz beidzot minētā iestāde jūtas spiesta izsniegt pavairošanas atļauju, un kopš 1960. g. novembra vidus filmu var dabūt pirkt par $45,- gabalā. Līdz Ziemassvētkiem pārdesmit amerikāņu organizācijas to jau iegādājušās, daža 3 vai pat četros eksemplāros. Tā rādīta gan Pļaujas svētku gada tirgos, gan ārstu konferencēs un universitātēs, tāpat pretkomūnisma skolās un kursos, kā arī patriotisku organizāciju kongresos.

Kā tas notiek? — Ja tas ir Čikāgā, Zieriņš parasti iet līdzi, atbild uz jautājumiem, rosina amerikāņus kļūt aktīvākiem savas zemes aizstāvjiem un . . . iegūst jaunus draugus. Šai ziņā viņš ir liels meistars. Novērojot viņu nedēļu ilgajos pretkomūnisma kursos Glenvjū flotes aviācijas bazē, kur Z. piedalījās (paņēmis bezalgas atvaļinājumu), varēja redzēt, ka, kamēr parasts runātnīgs cilvēks tur dienas laikā iepazinās ar trim vai četriem, Zieriņš tikpat daudz paguva jau azaida laikā. Pilnīgi nejauši uzsākot sarunu, viņš kaut kā spēja jau ar otro teikumu pavēstīt, ka nāk no komūnistu okupētas zemes, un ar trešo — ka viņam ir filma, kas rāda, kā sarkanie pārņem varu un kas pēc tam notiek. Nereti viņam šādi izdodas iedraudzēties ar visai iespaidīgām personām, piem., kādu radio komentātoru, un no tā laika — nu jau divi gadi — katru 14. jūniju un 18. novembri mums veltīta viņa vadītā pusstundu ilgā programma „What's best for America", ar mūsu runātājiem, pie tam par velti.

Zieriņš saka, ka tieši iešana uz amerikāņu patriotisku organizāciju sarīkojumiem, iepazīšanās un sadraudzēšanās ar šejieniešu vadītājām personām ir lauks, kur mēs esam darījuši nožēlojami maz. Dažkārt viņam prasot: kur tad esot tie ievērojamie un augsti mācītie latvieši, ka šim, fabrikas strādniekam, jāstaigājot pa sanāksmēm popularizējot savu zemi. Tāds jautājums viņam ne sevišķi patīk, jo nav lāgā ko atbildēt. Amerikāņu vidū viņš iegūst respektu ar apstākļu un faktu pārzināšanu amerikāņu pašu komūnistu un patriotiskās būšanās. Viņā klausoties, var likties, ka viņš stāv un krīt par šīs zemes konstitūciju un karogu, bet tanī pašā laikā viņš panācis latviešu lietas labā daudz vairāk kā visi Čikāgas „sevis saglabātāji Latvijai" kopā. „Par Latviju ir jādeg, nevis sevi jāglabā", viņš saka un kļūst dusmīgs, kad viņam pārmet, ka tik maz viņu redz latviešu pašu sarīkojumos.

Ir vēl citas reizes, kad T. Zieriņš kļūst dusmīgs. Piemēram, ja kāds students viņam saka: „Es esmu tik ļoti pret komūnismu, ka negribu to vārdu pat mutē ņemt", vai cits: „Nav tiesa, ka latviešu studenti nekā nedara šai ziņā." Pat nesenā studentu kongresā 2 baļļu un vairāku referātu starpā bija viens par tematu, kas veltīts komūnisma jautājumam, proti: „Kāda būs atbrīvotā Latvija?" . . .", vai kad kāda dāma viņam saka: „Nu tas jau jauki, ka jūs tā čakli darbojaties. Jums, vieniniekam, jau vairāk tā laika. Mums, ģimenes cilvēkiem, jārūpējas par bērnu izglītošanu un līdzekļu krāšanu viņu nākamai dzīvei." Uz to Zieriņš atrūc: „Lai būtu visaugstāk mācīto vai visbagātāko nošaujamo rindā, ja?", jo pārliecināts, ka pašreizējā fazē cīņa jau iet par visas pasaules „būt vai nebūt".

Arī Jaungada dienā Zieriņš nav izmeklēti laipns. Kad prasu, ko viņš domā par tiem latviešiem, kas ieteic sarkanās Ķīnas atzīšanu AN, viņš saka: „Kā var kāds latvietis atzīt komūnistu valdību jebkurā zemē?! Tāds taču grauj kopīgo pretkomūnisma fronti! Tādam der tikai novēlēt padzīvot kādu laiku Ķīnas komūnās."

Kad prasu viņam ieteikumus, ko citi varētu darīt pretkomūnisma frontes stiprināšanai jaunajā gadā, viņš saka: „Vispirms atsvaidzināsim savas zināšanas pretkomūnisma jautājumos. Mēs gan domājam, ka visu zinām, bet īstenībā dažkārt krītam par upuri pat komūnistu propagandai, kas veikli iefiltrēta plaši pazīstamās amerikāņu avīzēs (piemēram, „New York Times" un Washington Post").

Iepazīsimies ar Kongresa pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas materiāliem, kā arī FBI šefa J. B. Hūvera grāmatu „Masters of Deceit" un Fr. Švarca grāmatu „You can trust the communists', kas labi noder sekmīgākai debatēšanai. Mūsu praktiskā pieredze ar komūnismu un brēkšana par nodarītām netaisnībām bieži viņ šejienes apstākļos nav pietiekama, jāprot efektīvi argumentēt.

Izmantosim katru iespēju ikdienas darbā, kā arī citur, savas zināšanas izplatīt. Piedalīsimies vietējā sabiedriskā un politiskā dzīvē. Mēģināsim iegūt draugus amerikāņu vidū.

Rakstīsim vēstules saviem pārstāvjiem Kongresā. Vecāku domas un bērnu angļu valodas zināšanos kopā saliekot — vēstules iznāks pavisam labas. Piem., pašreiz būtu jālūdz Kongresa pārstāvim, lai tas aizstāv pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisiju, jo komūnisti grib, lai to likvidē.

Un visbeidzot: kur ir mūsu studenti? Vai tiešām viņi nespēj padarīt vismaz to pašu, ko es?

Nekad neaizmirsīsim, ka esam šeit, lai izpildītu zināmu uzdevumu: runātu to vietā, kas apspiesti. Ja to nedarām, tad neesam savu brīvību pelnījuši, neesam cienīgi saukties par kristiešiem."

Kad prasu pēc Zieriņa Jaungada vēlmēm, viņš saka: „Jaunais gads, šķiet, būs ļoti smags, daudz smagāks kā pagājušais. Lūdzu Dievu man piešķirt vairāk spēka stāvēt pret to sātanisko varu, kas grib pārņemt visu pasauli, un vairāk ticības paļauties uz Viņu." — V. D.

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLAI veltīts

KONCERTS

14. janvārī, pl. 7 vakara Sv. Andreja baznīcas zālē.

Piedalās: M. BĒRZIŅA (alts), A. ĶIVLENIEKS (baritons), vīriešu koris VIESTURS (Toronto nod.) dirig. J. BARUŠA vadībā, un Sestdienas skolas 6. klase V. SLAVIEŠAS -vadībā. Pie klavierēm. A. STROMBERGS.

Nigērija pārtrauc diplomātiskās attieksmes ar Franciju

Nigērijas ministru prezidents paziņoja, ka, sākot ar š. g. 5. janvāri, viņa valdība pārtrauc diplomātiskās attieksmes ar Franciju. Francijas atomieroču izmēģinājumi Saharas tuksnesī spieda Nigēriju sekot Ganas pēdās. Abas valstis Francijas spēlēšanos ar atomieročiem viņu robežu tuvumā ieskata par bīstamu to drošībai, par kaitīgu cilvēku veselībai un par tiešu apvainojumu jauno valstu suverēnitātei.

POLIJAS DĀRGLIETAS CEĻĀ UZ POLIJU

Polijas valsts dārglietas 60 miljonu vērtībā, kas 2. pasaules kaŗa laikā glabājās Provinces mākslas mūzejā Kvebekas pilsētā, tagad atrodas ceļā uz Atlantijas okeāna otro krastu. Dārglietu izdošanu bija ierosinājis Polijas katoļu baznīcas galva kardināls Višinskis personīgajās vēstulēs Kvebekas archibīskabam kardinālim Ležjē. Par iemeslu kardināla Višinska rīcībai ir bijusi Polijas valsts dibināšanas tūkstoš gadu atcere 1960. gadā. Ar to it kā tiek uzsvērts, ka dārglietas ir atdotas poļu tautai nevis valdībai.

Automašīnu karavana, spēcīgā policijas aizsardzībā, sasniedza Bostonu 4. janvārī. Pēc iekraušanas, poļu kuģis „Krinica" steidzīgi atstāja ostu. Ārlietu ministrs Grīns izteicās, ka Kanadas federālā valdība sadarbojas ar provinces valdību dārglietu izdošanas jautājuma atrisināšanā. Poļu emigrācijas iestāžu protesti palika bez panākumiem.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

‚3. PASAULES KARŠ IR JAU SĀCIES'

Ar tādu virsrakstu visizplatītākā pasaules mēnešraksta „Reader's Digest" š. g. numurā ievietots bijušā komūnista Makša Istmena raksts par komūnistu pasaules iekarošanas plāniem. Kad šo rindu autors mūsu laikraksta pagājušā gada 72. numurā ievietoja rakstu: „Otrs pasaules karš nav beidzies, bet trešais jau sācies", to daži lasītāji bija uzņēmuši ar neticīgu smīnu. Tagad šo nostāju un apgalvojumus vēlreiz apstiprina šis raksts. M. Istmens cenšas atklāt komūnisma slepenos pasaules iekarošanas plānus, kas gan nav tik slepeni, lai tos nezinātu tie, kas par komūnisma pasaules ekspansiju interesējas. Komūnistiem nekāda slepenība arī nav vajadzīga, jo brīvās pasaules iedzīvotāju lielākā daļa ir tik kūtra un neizkustināma, ka par komūnisma draudiem kaut cik skaidru jēdzienu iegūs tikai tad, kad jau, varbūt, būs par vēlu.

„Mēs jau esam 3. pasaules karā," saka ievērojamās grāmatas: „Protacted Conflict" autors Dr. H. A. Kissingers (grāmata savā laikā recenzēta mūsu laikraksta slejās). 40 gadu laikā komūnisms no ļauna mirdzuma Ļeņina acīs ir izaudzis par varu, kas dominē pār gandrīz veselu miljardu pasaules iedzīvotāju. Viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc komūnisti guvuši tādus lielus panākumus, ir viņu prasme uztvert cīņu plašākos apmēros, nekā to dara viņu pretinieki. Komūnistu teorija apgalvo, ka visa pasaule ir kaujas lauks, kur pretinieki ir iesaistīti titāniskā cīņā, kuras ilgums nav nosakāms. No komūnistu viedokļa tas nebūt nenozīmē tikai militāra rakstura akciju, izņemot, ja uzvaru var skaidri paredzēt. Komūnistu globālās stratēģijas lietpratēji piemērojas katram laikam un vietai, lai izmantotu militāru, politisku, psīcholoģisku, technoloģisku vai ekonomisku pieeju savu gala mērķu sasniegšanai.

Komūnisti gūst uzvaras 3. pasaules karā tāpēc, ka tie zina, ka ir karā iesaistīti. Protams, komūnisti nav pieteikuši karu 1946. gadā. Kara stāvokli nav atzinuši arī Rietumi. Ja Rietumi vēl līdz šim neapjēdz, ka tie jau ir cietuši vairākas sakāves, tas nepadara šīs sakāves mazāk reālas. Turpretim komūnisti stratēģijas panākumus var izmērīt ar ieguvumiem, ko komūnisti sasnieguši apgabalos, ko agrāk cieši savās rokās turēja Rietumi — neizprovocējot Rietumu pretuzbrukumus. Rietumi ir zaudējuši nepārtraukti gabaliņu pēc gabaliņa brīvajā pasaulē.

To, ko komūnisti sauc par „mieru", var drīzāk saukt par karu ar nemilitāriem līdzekļiem — ar politiskiem un psīcholoģiskiem līdzekļiem. „Aukstais" un „karstais" karš ir tikai viena un tā paša kara intensitātes fazes.

Mums arī jāsaprot, ka komūnisti Ļeto lielu ieroču dažādību. Tie saskata sev noderīgus ieročus tur, kur Rietumi saskata tikai līdzekli miermīlīgu starptautisku attiecību nodibināšanai. Piemēram, Apvienotās Nācijas no paša sākuma komūnisti uzskatīja kā sev noderīgu ieroci. Tāpat diplomātiju, zinātni, žurnālistiku, mākslu, finances un ekonomiku komūnisti izmanto kā savus ieročus, pie kam visiem tiem pievieno propagandu, spiegošanu, sabotāžu, apvērsumus, kas visi cieši ir iesaistīti komūnistu politikā. Tie veikli izmanto pat jaunākos psīcholoģijas sasniegumus.

Pamatus komūnistu ārlietu politikai lika pats Ļeņins, kad viņš pēc 1. pasaules kara parakstīja Brestļitovskas miera līgumu ar Vāciju. Tas nebija nekāds miers, bet tikai stratēģiska atkāpšanās. Viņa uztverē jau tad cīņa bija globāla rakstura, kā tas ir tagad faktiski piepildījies.

Pat 2. pasaules karā, kad pašas glābšanās dēļ Padomju Savienība bija spiesta sabiedroties ar saviem kapitālistiskajiem sabiedrotiem, tā nekad nepiemirsa, ka tā ir patiesībā kara stāvoklī ar abām karojošām pusēm.

Maskavas, Teheranas, Jaltas, Potsdamas un citās vēlākās sabiedroto konferencēs Staļins, turpinādams sadarboties ar sabiedrotiem, lai sakautu Vāciju, tanī pašā laikā jau kala „izstiepta konflikta" plānus pret saviem sabiedrotajiem. Vienkāršā valodā viltīgais gruzīns apvēda ap stūri antiņus Rūzveltu, Čerčilu, Trumenu, Maršalu, Ecēsonu un pārējos, jo tie vai nu nevarēja saprast vai nevarēja ticēt Staļina maldināšanas politikai.

Padomju vīri ir lieli netiešas pieejas meistari. Tie izmanto vietējos spiedienus, lai nograuztu Rietumu pozīcijas. Spiedienu pakāpeniski palielina, lai ienaidnieks nezinātu tā patiesos apmērus un neiesaistītu visus spēkus tā apkarošanai. Var to sākt, piemēram, ar ieroču sūtījumu Ēģiptei, kuram seko padomju „technīķu" sūtījumi. Šī taktika veicina Rietumu demokratijas mērenību.

Komūnisti Rietumus izaicina netieši vai ar „pilnvarnieku" palīdzību, bet tanī pašā laikā pārspīlē savu militāro spēku. Rietumi, ko iebaidījusi padomju kodolieroču varas pastāvīgā atgādināšana, ir pārliecināti, ka katrs mēģinājums no viņu puses sagrābt taktisku iniciātīvu var novest pie vispārīga kara. Ir tikpat bīstami novērtēt komūnistu varu par augstu, kā par zemu.

Lai Rietumi sasniegtu vajadzīgo apņēmību un gatavību, tiem jāatzīst paši pamatfakti: mēs atrodamies pasaules revolūcijas vidū — mēs esam iesaistīti nāvīgā cīņā ar komūnistu sistēmu par uzvaru šinī revolūcijā, un tā beigsies tikai ar totālu uzvaru vai totālu sakāvi.

Budzis

DV HAMILTONAS NOD. GADA PILNSAPULCE

DV Hamiltonas nodaļas valde sasauc pilnu biedru sapulci sestdien, 21. janvārī, pl. 6.00 vakarā Iriss zālē (blakus Rainbow room) Sanford un King ielu stūrī. Pēc pilnsapulces notiks biedru vakars tanīs pašās telpās.

Ja minētajā laikā nesanāktu statūtos paredzētais biedru skaits, tad sapulce būs pilntiesīga pl. 6.30 vak. pie jebkura biedru skaita. Darba kārtībā: 1. Atklāšana, 2. sapulces vadības vēlēšana, 3. iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, 4. ziņojumi: a) valdes, b) sporta kopas, c) jaunatnes pulciņa, d) vanadžu kopas, e) informācijas daļas, f) revīzijas komisijas; 5. vēlēšanas, 6. dažādi jautājumi.

DV Hamiltonas nod. valde.

NODIBINĀTA INFORMĀCIJAS NOZARE PIE DV HAMILTONAS NODAĻAS

Pēc DV KV norādījuma pie DV Hamiltonas nodaļas sākot ar 1960. gada decembri nodibināta informācijas daļa. Informācijas daļas vadību laipni kārtā uzņēmies Hamiltonas latviešiem labi pazīstamais nacionālais cīnītājs Mārtiņš Grīnbergs.

Informācijas daļa publicē savus mērķus un uzdevumus resp. savu darbības programmu, kas izteikta sekojoši: radīt intensīvu, nacionālu un pretkomūnistisku kustību par brīvu Latviju un brīvu cilvēku visā pasaulē.

Līdzīga rakstura kustība ASV, Francijā, Austrālijā u. c. gūst pēdējos gados straujū sekotāju pieaugumu, kas pavairo mūsu izredzes uz brīvības atgūšanu. Katrs jauns, aktīvs pretkomūnistisks spēks var nozīmēt taisnības uzvaru. Bet ar to vien nepietiek, ka kāds ir aktīvs pretkomūnists. Sekmīgai cīņai pret komūnismu ir vajadzīgi labi informēti darbinieki, kas ir spējīgi atbildēt uz katru komūnistu melu propagandu ar patiesību.

DV Informācijas daļas darbinieki cer, ka to viņu daļa palīdzēs izprast tagadējā stāvokļa nozīmi un veicinās mūsu tautas un visas cilvēces brīvības atgūšanu.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET ST., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

CIK MAKSĀ ŠĪ SABIEDRĪBA?

Sēdēju galda galā saimnieciskо darbinieku sarīkojumā, sūcu glāzi limonādes un domāju. Par ko? Protams, par naudu. Pēdējos pāris gados dzīves straume mani ir ierāvusi naudinieku sabiedrībā un šad tad domās mēdzu kavēties pie šīs impozantās lietas — naudas. Un lielkas, nav nemaz tik ļauni visas lietas pievest pie kopēja saucēja, naudas.

Arī šoreiz pārlaidu skatu apmēram piecdesmit personu sabiedrībai, kas visā omulībā kavējās pie klātiem galdiem, un manās domās iešāvās jautājums: cik maksā šī sabiedrība?

Man blakus sēdēja mans draugs, privātā dzīvē nodarbināts ar nekustamu īpašumu pirkšanu un pārdošanu. Es piebikstīju savam draugam pie elkoņa un diezgan vienaldzīgi jautāju: „Kā tu domā, cik maksā šī sabiedrība?"

Mans draugs lietpratīgi pārlaida skatu pāri nelielai jautrai sabiedrībai un teica: „Miljons dolaru!"

„Ko? tas nevar būt!" es uztraukumā gandrīz pietrūkos kājās, „miljons dolaru taču ir liela nauda."

„Nu, parēķināsim," draugs vēsi teica, un izvilka no krūšu kabatas modernu lodītes spalvu.

Uz papīra servjetes draugs sāka rakstīt ciparus un skaidrot: „Redzi, šinī nelielā sabiedrībā ir apmēram 50 latviešu. Katram viņam ir vai nu pavisam vai daļēji izmaksāta māja, ko caurmērā varētu rēķināt 10,000 dolaru katram. Reizinot ar 50, iznāk 500,000 dolaru, resp. pusmiljons. Katram šim latvietim ir laba automašīna, kas, lēti rēķinot, ir 1000 dolaru vērta, t.i. 50,000 dolaru. Katram ir tālredzes aparāts, vēsinātājs skapis, moderna veļas mazgājamā mašīna, radio, hajfidellits, mēbeles, grīdsegas, kas kopsummā atkal jārēķina 1000 dolaru uz deguna.

Vismaz divdesmit šīs sabiedrības locekļi ir uzņēmēji, kuriem pašiem ir savs labāk vai sliktāk ejošs uzņēmums ar iekārtu, debitiem un kreditiem. Dažu šādu uzņēmumu vērtība jau ir sasniegusi desmitus vai pat simtus tūkstošu dolaru. Ja caurmērā rēķina tikai 10,000 dolaru par katru uzņēmumu, tad rezultātā dabūjam jau 2000.000 dolaru, kas ir pavisam pieticīgi rēķināts. Katra šī vakara jautrā viesa dzīvība ir apdrošināta par vismaz 300 dolariem, ja ne vairāk, kas kopā iztaisa 150,000 dolarus. Un katram klātesošam ir savs bankas konts vienā vai pat vairākās bankās, kurā katram ir savs taukšķis skaidrā naudā, kas atkal iztaisa 50,000 dolaru. Tātad, skaitīsim kopā: nekustami īpašumi 50,000, kustināmi īpašumi 50,000, veikali 200,000, dzīvības apdrošināšana 150,000 dolaru un skaidrā naudā 50,000 dolaru, kopā miljons. Mans draugs lepni novilka svītru zem iespaidīgā skaitļa un nolika aprakstīto servjeti manā priekšā. Spēlēšanas aparāts iesāka aurot kādu pārmodernu amerikāņu deju. Mans draugs piecēlās, paklanījās kādas daiļas dāmas priekšā, un aizšūpojās dejotāju pulkā. Es paliku atkal vientuļš un pārsteigts, pētīju man priekšā noliktos skaitļus. Jā! Patiešām miljons dolaru!

Manas pārdomas gāja tālāk. Ja šo piecdesmit latviešu rokās jau šodien ir miljons dolaru, tad, proprocionāli rēķinot, ja visā Toronto pilsētā dzīvojošo apm. 5000 latviešu, viņu rokās vajadzētu būt simtreiz vairāk resp. 100 miljonu dolaru, un visā Kanadā dzīvojošo 15.000 latviešu rokās vajadzētu būt 300 miljonu dolaru. Pieskaitot šim ciparam vēl Savienotās Valstīs dzīvojošo apm. 50,000 latviešu naudas līdzekļus, dabūjam apaļos skaitļos 800.000.000 dolaru. Jā. Tā ir liela nauda, ko šodien Ziemeļamerikas kontinentā dzīvojošie latvieši tur savās rokās. Ja ievēro, ka apmēram pirms desmit gadiem latvieši te iecēļoja ar dažiem koferiem, tad jākonstatē arī, ka tas ir liels sasniegums.

Ja visu šo naudu un vērtības, ko latvieši šodien tur savās rokās, saliktu kopā vienā kaudzē, tā būtu ļoti iespaidīga. Šīs naudas un šo vērtību kaudzes priekšā klanītos arī kanadieši un amerikāņi. Šīs naudas un vērtību kaudze būtu arī krietna baze sekmīgai cīņai par latviešu tautu un brīvu, neatkarīgu Latvijas valsti.

Bet! . . . un te nu sākas tas lielais „bet." Samērā ļoti maz vēl ir tādu, kas apzinās, ka kopībā ir spēks.

Nesen lasījām laikrakstos, ka kāds tautietis izdarījis pašnāvību un visu viņa naudu, dažus tūkstošus dolaru, pārņēmusi valdība. Ja nu šis tautietis bija sagatavojies aiziet no šīs pasaules, tad pirms to darīja, vajadzēja padomāt, kas notiks ar viņa naudu un vērtībām. Ja šis tautietis savu naudu būtu atvēlējis Latviešu kreditsabiedrībai, kā to jau daži tautieši ir darījuši, nauda būtu palikusi pašu latviešu rokās.

Jājautā, vai esam visi padomājuši, kur un kā glabājam mūsu naudu un vērtības, un kas ar to notiks pēc mūsu nāves.

Šinī laikrakstā katru mēnesi tiek publicēts Toronto Latviešu kreditsabiedrības finanču pārskats. Tajos publicētie skaitļi rāda, ka 1959./60. darbības gadā kreditsabiedrības skaidrā peļņa bijusi $554.33 un 1960. gada 8 mēnešos peļņa bijusi $2375.36, kopā 14 mēnešos un $163,685.01 apgrozījuma, peļņa bijusi $2929.69. Tas nozīmē, ka 336 latvieši, Toronto Latviešu kreditsabiedrības biedri, kas izšķīrušies daļu savas naudas apgrozīt caur mūsu kreditsabiedrību, gandrīz trīs tūkstoši dolaru no savas sūri un grūti pelnītās naudas 14 mēnešu laikā būtu samaksājuši privātām bankām un finanču iestādēm. Pieturoties pie šīs kalkulācijas un aptuveni rēķinot, iznāk, ka no jau pieminētiem $800,000,000 desmit gadu laikā Ziemeļamerikas kontinentā dzīvojošie latvieši privātiem baņķieriem un financistiem ir samaksājuši 24 miljoni dolaru. Ja rēķina, ka katrs latvietis gadā apgroza vismaz 2,500, dol. tad visā Ziemeļamerikas kontinentā dzīvojošie apm. 65000 latvieši gadā apgroza $162,500,000. Pieturoties pie jau iepriekš minētās kalkulācijas par apgrozījuma peļņu, iznāk, ka latviešu naudas apgrozījums katru gadu dod $2,437,500 peļņu. Tas nozīmē, ka katru gadu gandrīz divus ar pus miljonus dolaru savas naudas maksājam privātām naudas iestādēm par savas naudas apgrozīšanu.

Vēl jāievēro, ka augšminētā kalkulācija izdarīta uz kreditsabiedrības bazes, kuru peļņas procents ir daudz mazāks nekā privātām naudas iestādēm.

Ja nu latviešu pašu rokās paliktu kaut daļa no šiem divi ar pus milj. dolaru, tad nebūtu vairs problēma latviešu tautas nama un baznīcas celšanai, nebūtu problēma mūsu skolu un jaunatnes organizāciju uzturēšanā, nebūtu problēma līdzekļu sagādei mūsu informācijas un sabiedriskam darbam. Atliek tikai brīnīties, kur paliek pārējie latvieši, kamdēļ tie jau šodien nesteidzas pieslēgties jau pieminētajiem 336 Toronto latviešu kreditsabiedrības biedriem.

Mēs negribam un nevaram nevienam kaut ko pārmest, bet mēs drīkstam saukt un aicināt visus un ikkatru latvieti pievienoties jau pastāvošām divām latviešu kreditsabiedrībām un organizēt tādas tur, kur to vēl nav. A. S.

PIEZĪMES CEĻĀ

A. SPRŪDŽA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

UZ ZIEMEĻIEM!

Iebraucot Kanadā, apmesties uz dzīvi iznāca t. s. „banānu joslā" — Niagaras pussalā, kur tiešām brīvā dabā bagātīgi aug dažādi augļi, gan atskaitot banānus. Un kad no šī dienvidnieciskā stūra radās izdevība pabraukties garām Toronto kaut kur Muskokas virzienā, ņēmām par braukšanu „uz ziemeļiem". Taču tiem no mūsu radu un draugu „lielģimenes", kam gaitas Kanadā bija sākušās Norandas raktuvju rajonā, par šādu braukšanu „uz ziemeļiem" atbildei bija mazs smīniņš. Noranda — jā, tur ir ziemeļi! Aizbraucām kādreiz arī tur, bet tagad, kad esmu pilsētiņā, kas ir ap 10 platuma gradu augstāk par Norandu, par to domājot, ir jāpavīpsnā man. Jāpavīpsnā, jo nu jau trešo dienu te gaidu iespēju doties tālākā ceļā — uz ziemeļiem! — Un šī pilsētiņa, lai gan jau tuvu līnijai, kur izbeidzas koki, administrātīvi pat neietelp Ziemeļrietumu territorijā! Šī pilsētiņa nes pasaulē slavena politiķa vārdu, kāpēc arī nav brīnums, ka oficiālās vietās redzamas fotografijas, kurās pozē vīrs ar zīmīgo cigāru, bet vietējais (īstenībā atsevišķā patstāvīgā pilsētiņā) virsnieku klubs pat lepojas ar virkni šī vīra pašrocīgi parakstītu uzņēmumu un citu suvenīru. Zinu, ka šeit ir osta, kam liela nozīme Kanadas kviešu eksportā; zinu ka šim centram liela nozīme ziemeļu apgādē, jo ne par velti te bieži redzami uzraksti: „Vārti uz ziemeļiem", bet ko acs redz šīs vietas izmēros un ārējā parādībā, manuprāt nerādās tāds, kas vārdu cienīgi pārstāvētu un pilsētiņas svaru un nozīmi neapšaubāmi parādītu. Citāda lieta ir jau pieminētā atsevišķā patstāvīgā pilsētiņa, kas pamatos nes to pašu vārdu, bet — tas ir cits stāsts, un ne arī manā ziņā ir to stāstīt! Atzīstos, var jau būt, ka lielumu un svaru nespēju saskatīt dziļā sniega, sala un ledainā ziemeļu vēja dēļ, kaut gan tai pašā laikā paspēju redzēt un iepazīties ar moderni izbūvētu tuvējo eskimu transitnometni Koodlik (vārds nozīmē — „starp divi vietām"), bet pašā pilsētiņā izskatīt interesantiem un vērtīgiem eksponātiem bagāto katoļu misionāru (Oblate Fathers) iekārtoto un uzturēto eskimu muzeju.

Mana galvenā interese te tomēr, kā jau minēju, sagaidīt iespēju tikt tālāk uz ziemeļiem. Līdz šai vietai var tikt ar kārtējās satiksmes lidmašīnu, bet tālāk — vienīgi, ja iespējams, privāti īrētā lidmašīnā vai saziņā ar militāriem gaisa spēkiem. Bet arī tie var palīdzēt vienīgi tad, kad vēl stiprāka vara dod šo iespēju. Un vai nav zīmīgi — Dievs devis gan cilvēka prātam iespēju izveidot un attīstīt technīskus brīnumputnus, bet vienkārša prasta migla vai sniega vētra var piesiet šos putnus pie zemes uz dienām. Vai tas nav kā norādījums, kā brīdinājums cilvēkiem, ka pēdējais noteicējs visam tomēr ir Visuvarenais! —

Man jāgaida tikai pāris dienu, bet kāda eskimu ciema skolotājs, ar kuru šeit dzīvojam vienā istabā, uz savu skolu, kas ir tikai dažu simtu jūdžu attālumā, netiek jau desmito dienu. Katrā ziņā ērti tas nav, un vēl mazāk patīkami, bet ar to jāsamierinās, jo — tāda ir ceļošana ziemeļos, vismaz tai laikā, kad lidmašīna ir vienīgais satiksmes līdzeklis garākām distancēm.

(Nobeigums 8. lpp.)

DV EGLĪTES VAKARĀ KLĪVLENDĀ

Daugavas Vanadzes Ziemassvētku eglītes vakarā apdāvināja invalīdus ar tautiskiem cimdiem un bērnus ar rotaļlietām un grāmatām. Eglītes vakars bija ļoti labi apmeklēts un noritēja sirsnīgi pie rotaļām un dejām mazajiem, kamēr lielie mielojās pie klātiem galdiem. DV apvienības darbinieki apmeklēja slimos tautiešus Ziemassvētkos, dāvinot V. Tomas nupat izdoto dzeju grāmatu.

KANADĀ

TORONTO

⊕ TLB sestdienas skolas eglītes vakarā skolēni Ziemassvētku vecīm saziedoja $11,- sainīša nosūtīšanai kādam bērnam Latvijā. Šim pašam mērķim N. Austriņš ziedoja $7,-.

⊕ Kā viens no lielākiem drāmatiskiem uzvedumiem Kanadas latviešu kultūras deinu ietvaros būs TLB drāmatiskā ansambļa M. Zīverta „Āksts" izrāde. To uzvedīs sestdien, 11. martā, 570 Shaw St. (Komercskolas auditorijā).

⊕ 15. janvārī Ņujorkā notiks Ziemeļamerikas kultūras fonda valdes sēde, kurā galvenokārt pārrunās Krišjāņa Barona prēmijas noteikumu jautājumu, kā arī pag. gada rezerves līdzekļu piešķiršanu jaunatnes apgādam „Ceļinieks". Iespējams, ka šos līdzekļus iegūs bērnu žurnāls „Mazputniņš". Pārrunās arī vēl citus nozīmīgākus jautājumus. Kultūras fonda sēdē no Kanadas piedalīsies LNAK kultūras daļas vad. R. Bregzis.

⊕ Studentu internacionālais festivāls notiks 10., 11. un 12. janvārī Toronto universitātes telpās. Festivālā piedalās arī latviešu studentu kopa.

⊕ Studentu darba kopa rīko latviešu literātūras kursus, kuros paredzētas 10 lekcijas. Kursu sākšana paredzama janvāra mēneša beigās. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie Marutas Salmiņas (tel. WA 4-7967) vai Gunas Blūmas (tel. RU 3-6801).

⊕ 10. februārī notiks studentu kopas rīkotais karnevāls „Nakts Latīņu kvartālā", kam gatavo Parīzes stila dekorācijas. Paredzama arī kādas Parīzes „nakts kafejnīcas dziedātājas" piedalīšanās ar Parīzes dziesmām . . .

⊕ „Tērvetes" skautu vienības roveņu dzimtas eglītes vakars notika vad. A. Budrevica mājā. Bija ieradušies ap 30 roveņu un lielgaidas. Gāja rotaļās, dejoja un skandināja dziesmas. Abstrakto gleznu izstādē 1. godalgu (ar balsu vairākumu) ieguva glezna „Nakts tramvajs" jeb „Tramvajs naktī". Bet tā kā roveņi pēc „slavas" nekāro, autors paliek anonims. . . Vakaru vadīja rov. Juris Dreifelds.

⊕ Informācijas centrs sagatavo īpašu brošūru, kurā galvenos vilcienos būs aprādīts, kā labāk izprast komūnismu un kādi būtu pilsoņa pienākumi, lai varētu sekmīgāki pret šo ļaunumu cīnīties. Ja izdosies gūt Kanadas strādnieku kongresa atbalstu, tad brošūra tiks sagatavota lielākā daudzumā. Līdzīga brošūra ir iznākusi ASV. Pašreiz tiek sagatavoti arī materiāli, lai palīdzētu igauņu nacionālai padomei sakārtot kādu brošūru, kurā būs tuvāk apskatīti komūnisma briesmu darbi.

Brošūras izdošanu steidzina Kremļa varasvīru nemitīgie uzbrukumi trimdinieku darbiniekiem, kas pēdējā laikā īpaši tiek vērsti pret igauņiem.

⊕ Toronto latviešu katoļu vienības gadskārtējā pilnsapulce notiks svētdien, 22. janvārī, pl. 3 p. p. Sv. Miķeļa katedrāles telpās. Darba kārtībā: 1) Sapulces vadības vēlēšanas. 2) Vienības valdes ziņojums. 3) Revīzijas komisijas ziņojums. 4) Vienības valdes, revīzijas komisijas un dāmu komitejas vēlēšanas. 5) Vienības pārstāvja izraudzīšana pie LNAK padomes. 6) Nekustamā īpašuma izmantošana un noteikumu pieņemšana. 7) Vienības turpmākā darbība. 8) Dažādi jautājumi un ierosinājumi.

Sapulcē apspriežamie jautājumi ir ļoti nozīmīgi vienības sekmīgam darbam, kādēļ vienības locekļi laipni lūgti ierasties sapulcē jo kuplā skaitā.

⊕ TLB inženieru un techniķu kopas sanāksme piektdien, 20. janvārī, pl. 8 vakarā TLB telpās, 198 Osler St. Būs referāts par krāsu technoloģiju. Referēs SIL pētīšanas ķīmiķis Elmārs Mikažāns.

⊕ Vīru koŗa „Viesturs" (Toronto nod.) groziņu vakars ar ievestiem viesiem sestdien, 28. janvārī, pl. 7 vakarā, TLB telpās, 198 Osler St.

⊕ Šogad uz Ziemassvētkiem DV Hamiltonas nodaļa vāca ziedojumus ar 17 sarakstiem. Sirsnīgs Daugavas Vanagu paldies atsaucīgajiem ziedotājiem un pašaizliedzīgajiem ziedojumu vācējiem. Līdz 1960. gada 31. decembrim atsūtītas atpakaļ sekojošo ziedojumu vācēju listes: E. Kalniņas ar $84.-, J. Gailīša ar $56.-, A. Baloža ar $15.-, K. Bērziņa ar $7.- un E. Pulciņa ar $5.-.

⊕ Toronto mednieki un makšķernieki, noslēdzot nupat aizvadītās alņu un briežu medību sezonas bilanci, savā labā var skaitīt 4 alņus un 8 briežus, bet zaķu šāvēji, kas joprojām izceļ ausaiņus gan Toronto tuvumā, gan tālākos apvidos, skaita tos jau pāri simtam. Lai visu to pārspriestu, pārrunātu un nobaudītu, TLMM klubs rīko sestdien, 14. janvārī pl. 7.30 Kolumba zālē savu gadskārtējo zaķu balli, uz kuru jo cītīgi gatavojas visas mednieku saimes dāmas, cepot un šmorējot gan alņus, gan briežus, gan arī zaķu cepešus, kas būs baudāmi balles vakarā. Kluba priekšsēdis Dr. P. Bārdiņš paskaidro, ka būšot arī vēži — laikam gan šoreiz ne pašu ķerti, tāpat laba deju mūzika un Līgas dubultkvarteta jautrie priekšnesumi V. Lintiņas vadībā. Tātad — ja kādam prāts uz retiem meža zvēru gārdumiem un lielu kāju izlocīšanu, lai steidzas pie medniekiem un makšķerniekiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

ĢENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

LASĪTĀJU vēstules

NAUDA NELĪDZĒS . . .

Latvijas Amerikā red.:

Diemžēl atkal esmu spiests oponēt K. Kampes kungam sakarā ar viņa domām LA 28. dec. rakstā „Kā apturēt komūnismu". Ar palīdzību atpalikušām tautām komūnismu vairs neapturēs. Nepareizs ir atzinums, ka tautas, kur dzīves standarts ir augsts, komūnismam nekāda iespaida nevar būt. Taisni pretēji — nabadzīgajā Somijā ir daudz mazāk komūnisma atbalstītāju kā dažā labā Vakareiropas valstī. Visskanākais stūris Austrumeiropā nav vis Ungārija vai Rumānija, bet gan labi situētā Čechoslovākija, kur ilgus gadus valdīja priekšzīmīga demokratija. Ne naudas došana neattīstītām tautām apkaŗos komūnismu — ASV to dara jau daudzus gadus, zaudējot vienu territoriju pēc otras — bet gan idejiska pretestība. Manuprāt Kennedija deklarācija par sacensību ar komūnistiem, kura no abām pusēm var dot lielākas summas neattīstītām tautām, ir aplama, un tā ved ASV pretim bankrotam, kā jau to norāda ASV zelta aizplūšana uz ārzemēm. Arī krievi naudu neaizdod bez noteikumiem, jo viņu naudai allaž līdzi iet vesels bars „techņisku lietpratēju", kuri kā ķirmji sagrauž tautas morāli, līdz tā kā gatavs auglis iekrīt Padomijas klēpī.

Mums, latviešiem, jāpatur skaidra galva. Kāds lasītājs ieteic atbalstīt visos gadījumos Kennediju, jo viņš nu ievēlēts. Es, kā ASV pilsonis, paturu tiesības atbalstīt Kennediju tur, kur viņš rīkojas pareizi, un katrā laikā oponēt viņam, kur rīkosies nepareizi vai pretēji tautas interesēm.

Mārtiņš Gremzds.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

CIK MAKSĀ CILVĒ…

MĀC. A. LŪSIS

„Nevis — ka m…
juši Dievu — bet, …
ir mīlējis un sūtī…
— mūsu grēku izp…
(Jāņa …

Šajās dienās es izlasīju Teodora Zeltiņa stāst… cilvēks?"

Stāsts mūs aizved Kurzemes jūrmalā, tajā l… pulcējās tūkstošiem latviešu bēgļu, mēģinot kaut k… sarkanā nezvēra, kas lauzās iekšā mūsu posta un … lētajā dzimtenē.

Savu tēlojumu rakstnieks iesāk, rādot kādu jau… dāvā zvejniekam savu vienīgo zelta desmit rubļu g… pirktu sev vietu laivā, kas jau sagatavota braucien… riju.

Bet zvejnieks prasa vairāk. Un jauneklim nekā … dot. Vieta laivā ir. Bet — zvejniekam cilvēks ir t… vērts, cik daudz tas var maksāt. Jauneklis ir naba… zvejnieks izšķiras ņemt līdz maisu kartupeļu.

Ar kāda drauga palīdzību jauneklim tomēr la… — bez maksas — uzņem kādā citā bēgļu laivā, kas … izbrauc jūrā un stūrē uz Gotlandi.

Laiks braukšanai ir izdevīgs. Jūru sedz migla… viegloti uzelpo, jūtot, ka tuvojas brīvībai.

Bet pēkšņi tuvumā atskan vairāki sprādzieni. … izslēgt laivas motoru. Visi, bailēs sastinguši, klaus… tuvumā būs krievu zemūdenes, kas bez žēlastības… bēgļu laivas, kuras gadās tām ceļā . . . Paiet … da . . . krievus nemana — un — brauciens var tu…

Pēkšņi braucēji viļņos ierauga kādu cilvēku. T… virs ūdens; skaidri redzams, ka viņa spēki ir galā… va ir pārpildīta un tajā nav nevienas vietas, kaptei… dzas palīgā. Jauneklis satveŗ slīcēju aiz apkakles . . … ieskatās tā sejā . . . un pirksti atlaižas vaļā, it kā t… rušies kaut kam indīgam, netīram . . .

Slīcējs ir tas pats zvejnieks, kas viņu noraid… viņa uztverē bijis mazāk vērts par kartupeļu mais… klī jauneklis izcīna smagu cīņu savā dvēselē. Bet … nieka galva jau gandrīz atkal pazudusi zem ūde… to aiz matiem un ievelk laivā . . . Gulēdams jaunek… nieks pamazām atžirgst un tveŗ sev pie krūtīm, k… maks ar pasmagu saturu. Un — ciniskā mierā pa… nogremdēja krievi. Bez manis bija vēl astoņi citi b… nav vērts meklēt. Visi būs noslīkuši. Nevienam … mani, jau arī nebija glābšanās jostas . . ."

Šis stāsts, ko lasīju Ziemassvētku laikā, mani… māt par kādu citu, kas arī gribēja cilvēkus glābt — … ejas un pazušanas.

Tas bija mūsu Kungs un Pestītājs, kuŗa pied… nējām Ziemassvētkos.

Arī cilvēka dzīve, mīļie draugi, bieži vien ir iz… pāri tumšai dzelmei, lai mēs izglābtu sevi un iem… Jā — lai mēs iemantotu brīvību.

Jo šai dzīvē un šai pasaulē mēs visi daudzrei… — grēku, savu iegribu, savu tumšo kaislību, sava… neapmierinātā „es" vergi.

Tikai Dieva valstības krastu aizsniedzot, mēs… teno brīvību.

Bet vai mēs zinām ceļu, kādā mums jādodas? … **da droša laiva, kas mūs varētu vest pār tumšo,** … **vien vētras satrakoto dzelmi? Vest — no nespēka** … — Vest — no tumsas uz gaismu, no laika uz mūž…

Mums pašiem šādas laivas nav.

Bet šāda laiva ir Kristum.

(Nobeigums 4. lapp.)

6. turpinājums

Ciruļdziesma patētiski aizrautīgā balsī tu…

„Tad atkal uz skatuves parādās Lāčplēsis ar … bruņinieks. Lāčplēsis, vicinādams ap galvu … bezbailīgi sauc:

Veikts vienā veidā, citā mainījies,
Caur laikiem tomēr vēlreiz atgriezies.
Kaut vārds tev Bermonts nu vai landesvē…
Par jaunu jākrīt būs tev, melnais zvērs.

Melnais bruņinieks nikni sauc pretī:

Jel liecies liks,
Tavs gars ir sīks.
Tev, lāča cilts,
Dzelzs čūskas vilts.

Lāčplēsis:

Kas uzvarēs, to redzēsim,
Kad rokas cīņā krustosim.

Lāčplēša un melnā bruņinieka nenobeigtajai cī… gaidām iegrimstot tumsā, skatuvē uznāk latviešu st… ar pulkvedi Frici Briedi priekšgalā . . ."

„Rimsties, Ģedi! Pietiek! Tas viss uz skatu… klausījās citādāk, gandrīz vai ciešami. Tur plikajie… diem nāca vēl klāt krāsainas uguņu straumes un k… pietvīcis sauca Auriņš ar nosvīdušu pieri.

„Ko tu kunksti, Auri? Esi uzcirtis pantus ne sl… par Ābeltiņu Ziedoni," kaitināja nelaimīgo autor… rīns. „Tātad — varētu sacīt — ka esat cēluši uz s… tādu kā „Atdzimšanas dziesmu" trimdā."

„Un kādu vēl — pa starpu Latvijas vēstures … skandētajiem pantiem piemērotas dziesmas dzied… skatuves paslēpts koris un solisti — profesors Paul… un Aleksandra Kadile. Tūliņ es sameklēšu manā… šanā atstātās pudeles." Ciruļdziesma, ceļos nomet… bāza galvu un garu roku zem kādreizējās Peler… savas tagadējās laulības gultas.

Un kamēr Ģedimīns cītīgi meklējās pa pagu… gusts Auriņš lietišķi piebilda: „Kostīmus, protam…

nvārī, 3. n-rs.

ĢENERĀLKONSULS
N. BRYSON
, tel. HO 3-5861,
NFORTH AVE.

KONSULS
TOMSONS
798, Montreal, P. Q.,
RIA AVE., APT. 16.

drejsons C. L. U.
uircrest Drive,
S, ONT. - HI 7-4323.
s, garantiju, publis-
bas, dzīvības u. c.
apdrošināšana.

KSANDRA
BERGA
s pārcelts uz
errier Ave.,
th — starp Logan un
rlaw Ave.).
3-2667, Toronto.

ATVIEŠU
TSABIEDRĪBA
N (TORONTO)
UNION Limited
sas parastās ban-
ācijas; pieņem
mus un depozī-
iedz aizdevumus,
eku operācijas.
ērts divas reizes ne-
pīkst. 8—.0 vakarā.
s Sv. Andreja baz-
ās, Carlton & Jar-
Tel. WA 4-1563 vai
HU 3-9283.
ās 231 Roncesvalles
us puķu veikalā
. LE 4-4645.
ese: P. O. BOX 37,
L „R", TORONTO,
ONTARIO.

SITĀJU
vēstules

A NELĪDZĒS . . .

merikā red.:
atkal esmu spiests
Kampes kungam sakā-
domām LA 28. dec.
apturēt komūnismu".
u atpalikušām tautām
vairs neapturēs. Ne-
atzinums, ka tautas
standarts ir augsts,
m nekāda iespaida
Taisni pretēji — na-
omijā ir daudz mazāk
atbalstītāju kā dažā
eiropas valstī. Vissar-
stūris Austrumeiropā
ngārija vai Rumānija,
bi situētā Čechoslovā-
ilgus gadus valdīja
a demokratija. Ne
šana neattīstītām tau-
os komūnismu — ASV
u daudzus gadus, zau-
u territoriju pēc otras
n ideiiska pretestība.
Kennedija deklarācija
sību ar komūnistiem,
ām pusēm var dot lie-
mas neattīstītām tau-
ama, un tā ved ASV
krotam, kā jau to no-
zelta aizplūšana uz ār-
i krievi naudu neaiz-
oteikumiem, jo viņu
ž līdzi iet vesels bars
lietpratēju", kuri kā
auž tautas morāli, līdz
vs auglis iekrīt Pado-
ī.
latviešiem, jāpatur
lva. Kāds lasītājs ie-
stīt visos gadījumos
, jo viņš nu ievēlēts.
V pilsonis, paturu tie-
alstīt Kennediju tur,
īkojas pareizi, un katrā
ēt viņam, kur rīkosies
vai pretēji tautas inte-
Mārtiņš Grenzds.

AIKRAKSTU
SAŅEMAT
ĀRTĪGI?
esat nokārtojuši
nementu?

āmi balles vakarā. Klu-
sēdis Dr. P. Bārdiņš pa-
ka būšot arī vēži — lai-
šoreiz ne pašu ķerti, tā-
deju mūzika un Līgas
arteta jautrie priekšnesu-
ntiņas vadībā. Tātad —
n prāts uz retiem meža
rdumiem un lielu kāju
, lai steidzas pie med-
un makšķerniekiem.
Nobeigums 8. lpp.)

s saīsinā:
, bet uz vēlēšanos sūtīs
ktītājos rakstos izteiktās
klim.

CIK MAKSĀ CILVĒKS?

MĀC. A. LŪSIS

„Nevis — ka mēs esam mīlējuši Dievu — bet, ka Dievs mūs ir mīlējis un sūtījis savu Dēlu — mūsu grēku izpirkšanai."

(Jāņa 1. vēst. 4, 10).

Šajās dienās es izlasīju Teodora Zeltiņa stāstu: „Cik maksā cilvēks?"

Stāsts mūs aizved Kurzemes jūrmalā, tajā laikā, kad tur pulcējās tūkstošiem latviešu bēgļu, mēģinot kaut kā izglābties no sarkanā nezvēra, kas lauzās iekšā mūsu posta un bēdu piemeklētajā dzimtenē.

Savu tēlojumu rakstnieks iesāk, rādot kādu jaunekli, kas piedāvā zvejniekam savu vienīgo zelta desmit rubļu gabalu, lai nopirktu sev vietu laivā, kas jau sagatavota braucienam uz Zviedriju.

Bet zvejnieks prasa vairāk. Un jauneklim nekā vairāk nav ko dot. Vieta laivā ir. Bet — zvejniekam cilvēks ir tikai tik daudz vērts, cik daudz tas var maksāt. Jauneklis ir nabags. Viņa vietā zvejnieks izšķiras ņemt līdz maisu kartupeļu.

Ar kāda drauga palīdzību jauneklim tomēr laimējas. Viņu — bez maksas — uzņem kādā citā bēgļu laivā, kas tai pašā naktī izbrauc jūrā un stūrē uz Gotlandi.

Laiks braukšanai ir izdevīgs. Jūru sedz migla, un bēgļi atviegloti uzelpo, jūtot, ka tuvojas brīvībai.

Bet pēkšņi tuvumā atskan vairāki sprādzieni. Kapteinis liek izslēgt laivas motoru. Visi, bailēs sastinguši, klausās: vai tiešām tuvumā būs krievu zemūdenes, kas bez žēlastības gremdē visas bēgļu laivas, kuŗas gadās tām ceļā . . . Paiet apmēram stunda . . . krievus nemana — un — brauciens var turpināties.

Pēkšņi braucēji viļņos ierauga kādu cilvēku. Tas tikko tuŗas virs ūdens; skaidri redzams, ka viņa spēki ir galā. Kaut arī laiva ir pārpildīta un tajā nav nevienas vietas, kapteinis tomēr steidzas palīgā. Jauneklis satveŗ slīcēju aiz apkakles . . . bet tad viņš ieskatās tā sejā . . . un pirksti atlaižas vaļā, it kā tie būtu pieskārušies kaut kam indīgam, netīram . . .

Slīcējs ir tas pats zvejnieks, kas viņu noraidījis, jo nabags viņa uztverē bijis mazāk vērts par kartupeļu maisu. Īsā acumirklī jauneklis izcīna smagu cīņu savā dvēselē. Bet tad, kad zvejnieka galva jau gandrīz atkal pazudusi zem ūdens, viņš satveŗ to aiz matiem un ievelk laivā . . . Gulēdams jauneklim klēpī, zvejnieks pamazām atžirgst un tveŗ sev pie krūtīm, kur jūtams ādas maks ar pasmagu saturu. Un — ciniskā mierā paskaidro: „Laivu nogremdēja krievi. Bez manis bija vēl astoņi citi braucēji. Bet tos nav vērts meklēt. Visi būs noslīkuši. Nevienam citam, izņemot mani, jau arī nebija glābšanās jostas . . ."

Šis stāsts, ko lasīju Ziemassvētku laikā, mani ierosināja domāt par kādu citu, kas arī gribēja cilvēkus glābt — glābt no bojā ejas un pazušanas.

Tas bija mūsu Kungs un Pestītājs, kuŗa piedzimšanu pieminējām Ziemassvētkos.

Arī cilvēka dzīve, mīļie draugi, bieži vien ir izmisīgs ceļojums pāri tumšai dzelmei, lai mēs izglābtu sevi un iemantotu brīvību. **Jā — lai mēs iemantotu brīvību.**

Jo šai dzīvē un šai pasaulē mēs visi daudzreiz esam kā vergi — grēku, savu iegribu, savu tumšo kaislību, sava paša mazā un neapmierinātā „es" vergi.

Tikai Dieva valstības krastu aizsniedzot, mēs iemantosim īsteno brīvību.

Bet vai mēs zinām ceļu, kādā mums jādodas? **Vai mums ir tāda droša laiva, kas mūs varētu vest pār tumšo, bīstamo un bieži vien vētras satrakoto dzelmi?** Vest — no nespēka uz spēku.

Vest — no tumsas uz gaismu, no laika uz mūžību.

Mums pašiem šādas laivas nav.

Bet šāda laiva ir Kristum.

(Nobeigums 4. lapp.)

Klāra Zāle

VAI ESI TU?

Aiz dziļām naktīm, aiz garām ziemām
Gaidīju, gaidīju tevi:
Es nezināju, kur tavas mājas,
Es nezināju, kāds ir tavs vaigs.
Tik dvēsle cēlās kā vilnis krastā,
Kā dzērvju dziesma, kas sauc un sauc;
Es nezināju pat tava vārda;
Es nezināju — vai esi tu?

MAINAS HERCOGISTE

K. ĶEZBERA ROMĀNS, ALFREDA KALNAJĀ APGĀDS, $3.60.

Tā saucas nule iznākušais Kārļa Ķezbera romāns, kas ar savu satīru lietišķi dokumentē DP nometnes skarbo dzīvi, sākot ar administratīvo personālu un beidzot ar vienas dienas prieka ķērājiem.

Savā nenoliedzamā stāstītāja veiksmē (tas jau bija redzams Usmas zēnu dēkās) rakstnieks parāda dažus tēlus vai biogrāfiski. Kā raksturīgākais ir nometnes komandants Elmārs Spuravs, dēvēts hercogs. Viņš ir rosīgs un iznesīgs. Labprāt uzņem leģionārus un drosmīgi aizstāv padotos sabiedroto priekšā. Bet savā jībā Spuravs iekāro ģenerālienes dimanta gredzenu.

Īpatnējs un interesants rakstnieks tvēris darba pārvaldes priekšnieku Kunci, kas pukojas UNRA's kontroles laikā, ka viņam draud aiziet zudumā kurpē paslēptā nauda, ar ko tad izgaistu visa labsajūta, kamēr, ūik, ar „spekulantu karali" un „melnā tirgus zuti" Upesrunci kungi sadzīvo draudzīgi.

Nozīmi zaudējušā cilvēka psicholoģiskā atbīstības atriebjas redaktors Veltne vācu repatriantam Hugo Kuncem. Tā kā Kārlim Ķezberam pieder pastmarku veikals, viņš nav aizmirsis arī filatelistus. Personu viņa romānā tik daudz, ka pat pusi no tiem šeit nevar ne pieminēt, nedz klasificēt. Varbūt autora varonis amerikāņu majors Gordens iztulko dažus no tiem: „Pasaule pilna dīvainiem cilvēkiem. Interesanta šacha spēle tos vērot un mēģināt noteikt viņu rīcību un raksturu . . . Ļaudis ar zagļu sejām var būt pērminderi . . . visādi cilvēki padarījuši Ameriku lielu."

Kārlis Ķezbers ir modrs vērotājs. Viņa romānā nav nekādas politiskas vai sociālas tendences. Stāstījums reāls un rāms, fabulas risinājums kāpina lasītāja interesi.

Grāmatu izdevis Alfrēda Kalnāja apgāds, apvalku zīmējis mākslinieks Juris Soikāns.

Aleksis Rubulis.

R. Mūks.

JAUNSĀTANISMA ĒRA

PĀRDOMAS PAR TAGADĒJO RELIĢISKO SITUĀCIJU

III

Ja mēs sakām, ka homo novus grēks ir viņa it kā ļoti nerevolūcionārajā gribā palikt tikai cilvēkam, tad šo apstākli var pietiekoši novērtēt un izprast tā revolūcionāros iedīgļus tikai izejot no kristiānisma fakta. Un kā tas ir bieži šais domu novados, arī šinī gadījumā pirmie soļi ir jāmeklē pie ev. Augustīna. Par pirmā grēka sekām viņš saka: „Monstruozitāti, kas rezultējās, Dievam atstumjot cilvēku, var izmērīt tikai ar cilvēka iepriekšējās laimes lieliskumu Dievā. Ja cilvēki izpelnījās mūžīgu ļaunumu, tad vienīgi tāpēc, ka viņos iemājoja labums, kas būtu varējis palikt mūžīgs. Šeit slēpjas visas cilvēku masas notiesāšanas iemesls" (City of God, XXI, 12, Fathers of the Church, v.8).

Šo monstruozitāti, kas iemita cilvēka dabā kopš pirmā grēka, Dievs korriģēja, kļūstot par cilvēku un līdz ar to pietuvinot mūs mūsu būtības avotiem tādā mērā, kādā līdz tam nevarējām sapņot. Kristus nozīmē samierināšanos, mājup atgriešanos. Var tāpēc teikt, ka šodien Dieva negācija nav tikai atsacīšanās no Dieva, bet arī no Kristus, un ka šis akts, lietojot Augustīna terminoloģiju, ir vēl monstruozāks par to, kuŗu atļāvās Ādams, jo tas nozīmē attālināšanos ne tikai no Dieva, bet arī no kāda notikuma pestīšanas vēsturē, kuŗa vienīgais nolūks bija tuvināt cilvēku Dievam. Topot par cilvēku, Dievs pazemojās mūsu dēļ. Noraidot šo upuri, mēs noraidām ne vien Dievu kā metafizisku jēdzienu, bet arī Viņa ekstrēmākās mīlestības liecību. Šāda akta sekas tāpēc var būt tikai vēl liktenīgākas par tām, kuŗas pacieta Ādama ģenerācija. Nav vairs iespējams sevi mierināt ar pagāniskām procesijām. Pagāniem bija palikusi nojausma par Dievu. Noraidot Kristu, turpretim, var palikt tikai absolūti tukša telpa. Ja Kristus ir viss, tad, atsakoties no Viņa, mēs zaudējam visu, atēniešu „Nezināmo Dievu" ieskaitot. Pats Dieva jēdziens mums kļūst svešs vai, kā Sartrs teiktu, — „pretrunīgs." Kristiānismu nevar aizstāt kaut kāds jaunpagānisms, bet vienīgi cilvēks, kam tādi jēdzieni kā Dievs dievība, reliģija vispār nekad nav eksistējuši.

Tas ir gluži jauns sātana triks (jaunsātanisms?), un ja mēs nezinātu, ka šis metafiziskais lops ir tikai perfekts loģiķis (analitisks gars) un nekas vairāk, mēs varētu piešķirt tam jaunradītāja ģenija īpašības. Pasaules Princim līdz šim nebija izdevies nodrošināt savu valstību, periodiski ieviešot cilvēkā dumpības garu pret Dievu. Dieva noliedzēji beigās ir izrādījušies par gaŗlaicīgiem un sentimentāliem. Viņu metafiziskās pozes pēdējā konsekvencē taču allaž ir bijuši reveransi Dieva priekšā, kaut arī ar pagrieztu muguru. Tagad tā ir aizvēsture. Dieva noliegšana pieder aizvēsturei. Pēc neparasti ilgas analīzes sātans, liekas, ir atskārtis, ka ceļš, kādā cilvēku visefektīvāk attālināt no Dieva, ir tas pats, kādā cilvēks ir ticis visefektīvāk Dievam pietuvināts — caur Kristu. Tikai noliedzot Kristu — vienīgo ceļu uz Dievu — var atvērties vienīgais drošais ceļš uz kaut ko līdzīgu elles replikai zemes virsū. Paskals, kas kristiānisma absolūto svaru juta un saprata tikpat dziļi kā pirmie kristieši, nevilcinās teikt: „Bez Jēzus Kristus pasaule nepastāvētu, jo būtu nepieciešams, ka tā tiktu iznīcināta vai būtu līdzīga ellei" (Pensées, 602 c. 228-232).

Bet jāsaka, ka arī šis nav vienīgais veids, kādā iezīmējas jaunsātanisma ēras vaibsti. Sātans, kam nevar pārmest augstākā mērā subtilas un niansētas domāšanas trūkumu, šodien ir paveicis savu galveno triku, iestāstot cilvēkiem, ka viņa nemaz nav un ka „svarīgākais" ir Labā princips, ko var saukt arī par Dievu, ja tā patīk. utt. Ļoti īsi: mūsdienu cilvēkam ir kļuvis iespējams izmantot Dievu, lai dzīvotu bez Dieva. Ticība „tikai Dievam" ir kļuvusi par vienu no izdevīgākajiem veidiem, kādā apiet, ignorēt Kristu un secīgi — Dievu. Būtu veltīgi šeit meklēt attaisnotājus paraugus pie sengrieķu viedajiem vai austrumu filozofijās. Ja Platona kalibra cilvēki kādreiz spēja nonākt pie viendievības atziņas, tad tas jāieskata par vienu no cilvēka gara augstākajiem izpaudumiem: bet ja šodien var lepoties ar teismu, tad tas jāieskata par garīgas degradācijas zīmi, par bēgšanas mēģinājumu no universālās vēstures centrālā fakta — Kristus, no Dieva, kas Kristū kļuva par cilvēku, lai mēs nebūtu „tikai cilvēki," kas spēj pielūgt „tikai Dievu."

Ticība patiesi var nozīmēt bēgšanu no reālitātes, tikai šoreiz nevis marksistiskajā izpratnē, bet visās tais reizēs, kad tā prezentējas kā „ticība ticībai," t. i. kā zāles, ar kuŗu palīdzību var labāk pielāgoties pasaulei, kā ticība Dievam, kas ir tik bāls un tāls lielums, ka mums nav nekādu grūtību ietulkot savu gribu Viņa nolūkos. No vēstures Kunga — Kyrios Christos — Dievs pārvēršas par deisma Dievu, kas it kā ir nepieciešams kā Pirmais Kustinātājs, bet kam nav vairs nekādas darīšanas gar mūsu ikdienas triumfiem un agonijām. Ar Kristu ir grūtāk tikt galā. Viņš ir par daudz konkrēts, par daudz precīzs savās prasībās. Kristu, kas ir bijis cilvēks un dzīvojis šai pasaulē (saeculum) ir daudz grūtāk sekulārizēt nekā „Dievu," kas nekad nav iemiesojies. Tāds ir viens no kristiānisma paradoksiem. Bet tas arī rāda, ko nozīmē pretenzija atzīt tikai Dievu pēc tepat divdesmit kristietības gadsimtiem. Tas rāda, ka šāda Dieva atziņa, šāda „ticība ticībai" nav nekas cits, kā fraze vispārējās sekulārizācijas gaitā, fraze, kas ved pretim radikāli areliģiozai būtei, kuŗas pagaidu raksturojumam varbūt pietiek ar Toinbija neoloģismu — **homo occidentalis mechanicus neobarbarus.**

Ja šo situāciju, kuŗā atrodas vai vismaz kuŗai soļo pretim rietumu sabiedrība, gribētu salīdzināt ar komūnisma cilvēku un viņa situāciju 20. gs. otrā pusē, mums atklātos reizē dīvainas paralēles un tikpat dīvaini kontrasti. Komūnisms, kā zināms, joprojām pārstāv to, ko sauc par karojošu ateismu. Un tā varbūt ir pirmā tik grandiozi organizētā ateisma kustība cilvēces vēsturē. Bet tieši šis apstāklis daudz ko vienkāršo. Komūnisms ir antireliģija tāpat kā sātans ir Antikrists, citiem vārdiem, mums te ir darīšana ar anachronismu, t. i. ar prometejisko stadiju rietumu pasaules sekulārizācijā. Pad. Savienībā ateisms joprojām ir vārds, kam jāieliesmo cilvēkos viņu augstākās kaislības, tas vēl nozīmē cīņas poziciju — pret Dievu un par cilvēka valstību. Izsmiekls, ar ko tur pie katras

(Nobeigums 8. lpp.)

BRITU BALETS TORONTO

10. janvārī angļu Karaliskais balets pēc lieliskiem panākumiem Ņujorkā uzsāk 5 dienu ilgas viesizrādes O'Keefe mākslas centrā. Primābalerīna Margota Fontēna dejos tikai divi reizes— otrdienas vakarā galveno lomu „Apburtajā princesē" un piektdienas vakarā titullomu „Gizēlē". Mākslinieces partneris abos baletos būs Mičels Somess. Svetlana Beriosava, ko nopietnie Eiropas un šī kontinenta baleta kritiķi uzskata par otru izcilāko dejotāju Karaliskā baleta trupā (daži domā, ka viņa ir pat pārāka par Fontēnu), dejos pavisam 4 reizes. Ceturtdienas vakarā viņa interpretēs Odetes-Odilijas lomu „Gulbju ezerā", piektdienas vakarā dejos titullomu „Gizellē" un sestdien piedalīsies divās „Don Kichota" izrādēs. Slavenā primābalerīna Nadia Nerina šoreiz nepiedalīsies Toronto viesizrādēs. Visas izrādes jau ir pilnīgi izpārdotas. Nedaudzas ieejas kartes vēl palikušas vienīgi uz piektdienas pēcpusdienas izrādi (sākums plkst. 2.30), kad uzvedīs Adamsa „Gizelli".

„BRĪVĀ VĀRDA" 3. numurs

iznāca pag. g. decembra beigās. Kaut gan šis izdevums ir preses darbinieku saimes biļetens, taču ar šī numura saturu būtu ieteicams iepazīties arī mūsu biedrību un organizāciju vadītājiem darbiniekiem. Redaktors K. Rabācs plašākā rakstā iztirzā žurnālistisko pieeju dažādu notikumu un informācijas izvērtēšanā. Iepazīšanās ar šo rakstu un tā satura rūpīga pārdomāšana daudziem organizāciju darbiniekiem novērsīs veltu un nevajadzīgu dusmošanos kā uz redakcijām, tā uz laikrakstu vietējiem korespondentiem. „Dažus vārdus" par mūsu preses tagadni, kas ir sarindoti plašā un interesantā rakstā, uzrakstījis arī mūsu preses darba veterāns red. F. Krusa. — DV organizācijas dibināšanas 15 gadu atcerei R. Brīvnieks atmiņās aizved uz Zēdelgemu un stāsta par preses darbu un darbiniekiem neparastos apstākļos — gūsta postā. Vēl šai numurā ir grāmatu apskats, preses humors un plaša informācija par organizētās preses darbinieku saimes rosmi.

Šis „Br. v." numurs piesūtīts tikai tiem preses darbiniekiem, kas nokārtojuši abonements maksu. Interesenti to var pasūtināt pie K. Ķezbera, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Illinois: divu numuru abonements maksā 1 dol. rč.

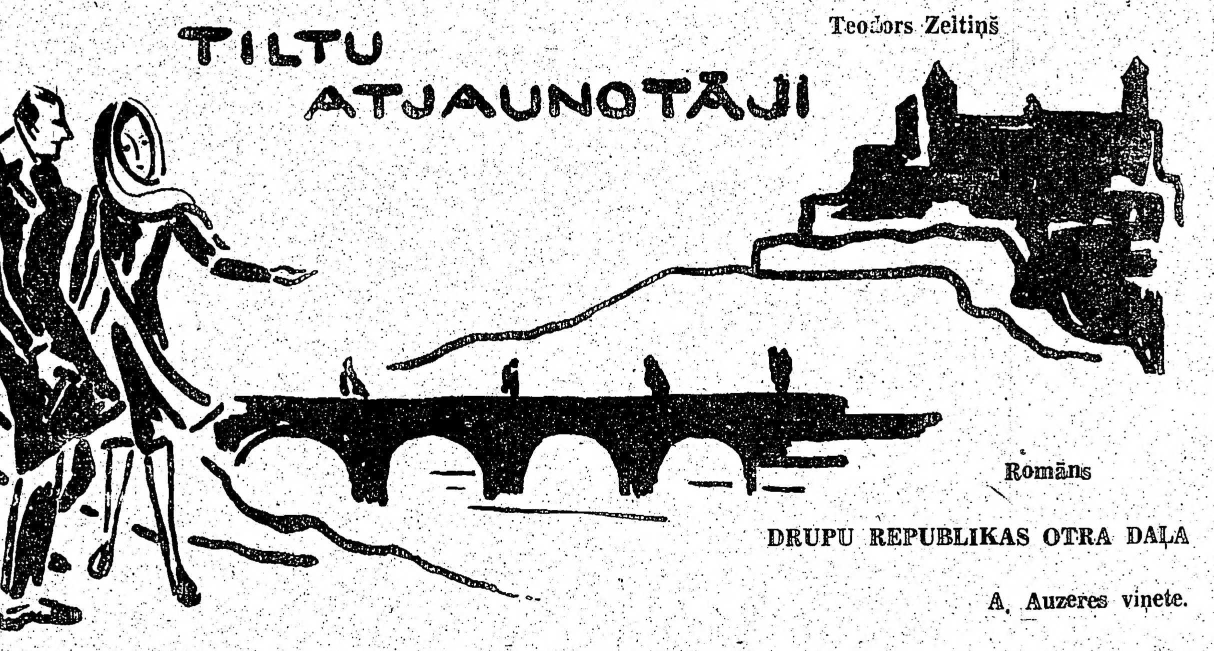

Teodors Zeltiņš

Romāns

DRUPU REPUBLIKAS OTRA DAĻA

A. Auzeres vinjete.

6. turpinājums

Cīruļdziesma patētiski aizrautīgā balsī turpināja: „Tad atkal uz skatuves parādās Lāčplēsis un melnais bruņinieks. Lāčplēsis, vicinādams ap galvu zobenu, bezbailīgi sauc:

Veikts vienā veidā, citā mainījies,
Caur laikiem tomēr vēlreiz atgriezies.
Kaut vārds tev Bermonts nu vai landesvērs,
Par jaunu jākrīt būs tev, melnais zvērs.

Melnais bruņinieks nikni sauc pretī:

Jel liecies līks,
Tavs gars ir sīks.
Tev, lāča cilts,
Dzelzs čūskas vilts.

Lāčplēsis:

Kas uzvarēs, to redzēsim,
Kad rokas cīņā krustosim.

Lāčplēša un melnā bruņinieka nenobeigtajai cīņai pagaidām iegrimstot tumsā, skatuvē uznāk latviešu strēlnieki ar pulkvedi Frici Briedi priekšgalā . . ."

„Rimsties, Ģedi! Pietiek! Tas viss uz skatuves izklausījās citādāk, gandrīz vai ciešami. Tur plikajiem vārdiem nāca vēl klāt krāsainas uguņu straumes un kostīmi," pietvīcis sauca Auriņš ar nosvīdušu pieri.

„Ko tu kunksti, Auri? Esi uzcirtis pantus ne sliktākus par Ābeltiņu Ziedoni," kaitināja nelaimīgo autoru Pelerīns. „Tātad — varētu sacīt — ka esat cēluši uz skatuves tādu kā „Atdzimšanas dziesmu" trimdā."

„Un kādu vēl — pa starpu Latvijas vēstures varoņu skandētajiem pantiem piemērotas dziesmas dziedāja aiz skatuves paslēpts koris un solisti — profesors Pauls Sakss un Aleksandra Kadile. Tūliņ es sameklēšu manā glabāšanā atstātās pudeles." Cīruļdziesma, ceļos nometies, pabāza galvu un gaŗu roku zem kādreizējās Pelerīna un savas tagadējās laulības gultas.

Un kamēr Ģedimiņs cītīgi meklējās pa pagulti, Augusts Auriņš lietišķi piebilda: „Kostīmus, protams, mēs varējām tikai improvizēt, bet skatītājiem tos ļāva iedomāties skaistus un pilnīgus skatuvei priekšā aizvilkts marles plīvurs, kas, starmešu apgaismots, visu ietina rēgaini baltā dūmakā . . ."

Augusts apklusa, izdzirdējis pie durvīm skaļus klauvējienus.

Darbacis laikam nedzirdēja. Pelerīna uzdāvināto jauno pīpi apmierināts sūkādams, viņš steidzās papildināt Augusta Auriņa stāstu par 17. novembra „Nakts parādes" uzvedumu: „Miglā gan, miglā gan — visa tā būšana atņirbēja gar acīm tādā kā veļu mēneša miglā. Bet patika mums visiem makten labi. No manēžas pēc izrādes laukā iedams, sagadījos kopā ar ūsaino pulkvedi Vītolu, un tad vēl ilgi kopā nostaigājām pa nometni, atcerēdamies un pārrunādami, kādi gan laiki kādreiz nav bijuši. Pulkvedis teica, ka viņš pēc visa šiten tā redzētā un dzirdētā tik ātri nevarot rimties, lai liktos kā citiem vakariem mierīgi gultā. Taisnību sakot, man bija tāpat ap dūšu."

„Ģedi, vai nedzirdi? Pie durvīm klauvē!" Vanda nepacietīgi pārtrauca večuku. Un Anna Ciedra satraukta atsaucās, ka viņa arī klauvējienus dzirdējusi.

Ģedimiņs izrāva no pagultes galvu (kopā ar papes kastē paslēptām pudelēm) un skrēja atvērt. „Skaties, skaties — viss šovakar notiek taisni tā, kā rakstos rakstīts: un tad to bērniņu apsveikt nāca trīs gudrie no austrumiem. Kāpiet iekšā, mēs jūs jau gaidām". Viņš sajūsmīgs uzrunāja ārā stāvētājus, bet sadurstījies apklusa un parāvās sāņus, lai ļautu svešajiem ciemiņiem ienākt.

Trīs tumsā stāvētāji gan bija no austrumiem (tā tiešām varētu sacīt), bet viņu sejās nespīdēja ceļa rādītājas Betlēmes zvaigznes gaišums un viņi nenesa mirres un dārgas rotas dāvanu lādēs. Drīzāk šķita (ieskatoties ciešāk viņu drūmajās un novārgušajās sejās), ka viņi ir nākuši ar plecos uzliktu smagu neredzamu krustu.

Aizdomīgas, neuzticīgas acis stīvi vēroja ap egli omulīgi sēdošos svētku svinētājus, kā gribēdamas nolasīt no viņu sejām īsto uzaicinājuma iemeslu. Tik daudz jau viņi bija no tautiešu durvīm atraidīti, ka lāgā vairs negribēja ticēt īstai neviltotai mīlestībai un līdzjūtībai. Varbūt šos labi paēdušos cilvēkus vienīgi ziņkāroja viņus redzēt un apskatīt kā dīvainus putnus?

Tad pāri slieksnim noklaudzēja padusēs iespiestie kruķi, un telpā ielēca stūrains augums ar vienu kāju. Invalida plānā mute starp pelēcīgajiem, iedobtajiem vaigiem, kā bijusi, palika cieši sakniebta. Viņš neizdvesa nevienas skaņas, pat nepateica labvakaru. Ar tumšu skatu pār ēdieniem piekrauto galdu pārskrējis, tik tikko manāmi ironiski pavīpsnāja un apžņaudza rokas kruķiem tik cieši, ka pirksti iespīdējās balti.

Saņurcītajam, sagumzītajam, stūrainajam invalidam sekoja otrs ienācējs, izstīdzējušu ķermeni. Viņš vairāk atgādināja pārpūlētu, nomocītu ģimnazijas pēdējās klases skolēnu, ne kaujās rūdītu kaŗavīru. Jā, daudzi tak bija skolēnu, ne kaujās rūdītu kaŗavīru. Jā, daudzi tak bija iesaukti leģionā tieši no skolas sola, ietērpti svešā mundierī un nosūtīti uz fronti. Un dažs tur palika noasiņojis gulam jau savas pirmās kaujas pirmajā dienā. Auriņš atcerējās kādu citu, tikko Zaļenieku ģimnaziju beigušu biklu zēnu, kas frontē krita, nepaguvis pats vēl īsti satvert šauteni.

Trešā ciemiņa zemnieciski platkaulaino augumu gūstekņu nometnes bada putra vēl nebija spējusi galīgi sadilināt, un tādēļ viņa locekļi spītīgi līda laukā no kāda tautieša dāvinātā vecā, ielāpainā uzvalka. Zem viņa zemās, paplatās pieres gulēja vienaldzīgas un aukstas acis.

No Ģedimiņa izvilktās kastes pudeli izcēlis, Pelerīns to novicināja pa gaisu kā spožu priecības ieroci: „Stumjieties tālāk un pagodiniet aizmugures varoņus — spekulantus un vārdu petaržu šāvējus, kas drošā attālumā no frontes uguņīm reizēm taisījuši ne mazāku blīkšķi par jums. Bez tādas, kārtīgu frontinieku gauži nicinātas aizmugures, nevienos kaŗos pasaule, diemžēl, nav varējusi iztikt. Nu esam visi vienā maisā, kam citi, slīpētāki par mums, galu ir aizsējuši ciet."

Pelerīna vaļšķīgā valoda visiem lika justies ērtāk, un bijušie kaŗavīri nekautrēdamies tuvojās svētku galdam.

Kad Vanda piecēlās sameklēt ciemiņiem šķīvjus, Ģedimiņs piegājis noliecās viņai pār plecu un čukstēja ausī: „Zini — man liekas — es jutīšos nostādīts ļoti nepatīkamā situācijā, kad Amorijs pieliеs glāzītes. Tur nav ne mazāko šaubu, ka zēni ir jāpacienā ar kādu stiprāku malku."

„Nu, un tad?" Vanda nesaprata, ko Ģedimiņs īsti grib teikt.

„Redzi — es domāju — nebūtu glīti, ja mājastēvs atteiktos ar ciemiņiem sadzert. Tāpēc — vispārējās omulības labad — ievērojot speciāli vienreizējos apstākļus, varbūt, tu šovakar varētu mani atbrīvot no nedzeršanas solījuma. Padomā pati, šie puiši, kas gājuši cauri dārdošiem nāves uguņiem un acis svilinātājiem pulveŗa dūmiem, nekādi nevarētu saprast, ka atsakos pielikt kopā ar viņiem muti pie glāzītes. Saproti, viņi vēl varētu noturēt mani par briesmīgi mīkstčauli . . ."

Ar ironiska smīniņa dobītēm lūpu kaktiņos un acis jautri nozibsnījusi, Vanda teica, tomēr tik klusu, lai citi nedzirdētu: „Vai tāds tu neesi? Ko citu lai domā par cilvēku, kas nav pat spējīgs turēt paša reiz doto solījumu?"

„Sākot ar rītdienu — ne minūti vēlāk — es atkal atgriezīšos pie tā, ko esmu tev zvērējis un turpināšu dzīvot kā absolūts atturībnieks līdz kapa malai, goda vārds. Vienīgi šoreiz, tik ārkārtīgos un cilvēciski attaisnojamos apstākļos . . ."

„Gan nākamreiz izgudrosi atkal citus apstākļus, lai attaisnotu negodīgu vārda laušanu."

„Ne mūžam, Vanda, goda vārds," Cīruļdziesma dvesa.

„Labi, bet tikai pāris glāzītes. Kā tu to teici — vienīgi pieklājības pēc."

„Ne lāsītes vairāk, kad es tev saku!" priecīgi pārsteigts solījās Ģedimiņs, jo nebija cerējis, ka sieva tik ātri piekāpsies. Tak laikam arī viņu šis negaidītiem pārsteigumiem pilnais Ziemassvētku vakars bija jūtami atmaidzinājis, padarīdams iecietīgāku pret citu cilvēku vājībām un nelaimēm.

Pelerīns gan gaužām savādi smīnēja un pameta asi vērīgu skatu uz Vandas pusi, kad Ģedimiņs veicīgi nolika glāzīti arī pie sava šķīvja. Bet teikt nekā viņš neteica, laikam svešo ciemiņu dēļ.

Anna palika turpat, kur sēdējusi — zemē pie egles un piedāvāja savu krēslu biklajam pienācējam ar zēnisko vaigu: „Sēdieties manā vietā. Es palikšu uz grīdas. Man te ir labi. Un — būsim pazīstami: mans vārds ir Anna Ciedra."

Jauneklis noņēma no gaišajiem linu krāsas matiem cepuri un sasveicinādamies sniedza viņai roku: „Juris Purups. Bet — es arī labāk piemetīšos jums blakus. Kā citādi tas izskatīsies, ka jūs man sēdat pie kājām."

Anna novilka pār ceļgaliem zemāk svārkus un piestūmās tuvāk eglei, lai ciemiņam uz grīdas iznāktu vairāk vietas. „Lūdzu, ja jums tas patīk. Jums tikai šķīvis ar ēdamo būs jātur tagad klēpī."

„Esam iemācīti un pieradināti apmierināt izsalkumu visādi — gan stāvus stāvot, gan grāvmalēs tupot, ja tikai — ir bijis ko ēst," Purups pakautri smaidīdams, sakrustoja sev priekšā kājas un satvēra Vandas pasniegto šķīvi ar auksto gaļu, kāpostiem un pīrāgiem. Viņš koda un ēda tik lieliem, steidzīgiem kumosiem, ka nebija šaubu, ka bieži ir bijušas arī tādas reizes, kad vispār nekā nav bijis ko ēst.

Anna skatījās sirsnīgajā ēdējā un klusēja. Tad laikam izsalkuma apmierinātājs sajuta sev pievērstu jaunās sievietes skatu, pārstāja ēst un drusku piesarcis pasmaidīja: „Lūdzu, piedodiet, es taču uzvedos briesmīgi nepieklājīgi. Ja kādreiz mājas viesībās es būtu tik negausīgi uzklupis šķīvim, tad mātes pārmetošā skatiena neizbēgtu. Bet čokurā sarāvies vēders ir pieradinājis aizmirst bērnistabas audzināšanu. Būs stipri vien jāsaņemas pilsoniskās stājas atgūšanā, ja izdosies piemesties kaut kur, ko varētu saukt par mājām . . ."

(Turpinājums sekos)

DARBA BIRŽA AICINA TALKĀ VISUS TAUTIEŠUS

Kas pats nav bijis badā, tas nevar saprast, ko īsti nozīmē bads. Man liekas, ka tāpat ir arī ar bezdarbu. Tie tautieši, kas ir jauni, veseli un atraduši labu un pastāvīgu darbu, nevar iedomāties, cik nopietnā morālā un materiālā situācijā pēkšņi var nonākt, ja pret paša gribu jāpaliek par bezdarbnieku.

Liekas, ka mūsu daudzās sabiedriskās organizācijas pagaidām vēl nav nopietni apsvērušas visas iespējas, kā nākt talkā mūsu tautiešiem bezdarbniekiem. Kāds bezdarbnieks vēstulē man raksta, ka biedrības esot pārāk aizņemtas ar bazāru, karnevālu un saviesīgu vakaru rīkošanu, lai domātu par tādiem brāļiem, kas pagaidām uz ziedojumu listēm nevar pie labākās gribas rakstīt dažus dolarus, par desmit vai simt dolariem nemaz nerunājot.

Nevainosim biedrības vai citus latviešu sabiedriskus pasākumus. Bezdarba problēma mūsu starpā nekad nav pietiekami nopietni pārrunāta. Smieklīgākais ir tas, ka liela daļa palikšanu bez darba ieskata gandrīz vai par kauna lietu.

Kā jau iepriekš minēju, tad aicinot atjaunot Latviešu darba biržu, mūsu vienīgā vēlēšanās bija bez kādiem priekšnoteikumiem savest kopā darba devēju ar darba meklētāju. Pēc pirmajiem darba biržas panākumiem tagad drošāki kļuvuši kā darba meklētāji, tā arī tie, kas varētu paši dot darbu, labu padomu vai pastāstīt, kur tuvākā nākotnē pavērsies jaunas darba iespējas.

Bezdarba problēma, palīdzēšana saviem tautiešiem tikt atpakaļ normālā ikdienas soli manā izpratnē pašreiz ir viens no vissvarīgākiem jautājumiem. Kad šī akcija noslēgsies, mēs droši vien varēsim spriest par mūsu izslavēto latvisko solidāritāti, vienību un citām jaukām lietām daudz labāk nekā no svētkos vai citās sanākšanās teiktām runām.

Sākot Latviešu biržas atjaunošanu, dabiski, nevarēja pastāvēt tāda aplama doma, ka nu bezdarba problēma latviešu starpā būs pilnīgi likvidēta. Patiesību sakot, būdams ne pārāk liels optimists, es izdevējam ieminējos: ja mums izdodas sagādāt darbu kaut vai tik daudz bezdarbniekiem, cik abām rokām pirkstu, mums jābūt apmierinātiem. Mēs vēl nezinām, kā veicies organizācijām un draudzēm, bet ar mūsu laikraksta sleju, telefona un atsaucīgu tautiešu palīdzību latviešu bezdarbnieku skaits, man rakstot šīs rindas, Toronto pilsētā ir samazinājies par vienu duci. Tas nav liels skaitlis, bet mēs nedrīkstam aizmirst morālo nozīmi. Latviešu bezdarbnieks šodien zina, ka viņa liktenis latviešu sabiedrībai nav vienaldzīgs.

Protams, ka bezdarbnieks labi zina, ka jauno darbu viņam neviens nepienesīs klāt uz sudraba šķīvja. Paša iniciātīva, neatlaidība un optimisms var pavērt darba iespējas ātrāk, kā, varbūt, cerēts. Sajā ziņā lai paturam acīs vāciešus. Visam nupat teiktajam vācu bezdarbnieks pievieno vēl labu tiesu neatlaidības. Toronto pilsētā vien esot vairāki tūkstoši vāciešu, kas strādājot regulāri pat divos darbos. Atsevišķos gadījumos, tie pat nav emigranti, bet Kanadā iebraukuši kā ciemiņi ar Vācijas pasēm. Viņu mērķis sapelnīt iespējami īsā laikā iespējami daudz dolaru un tad — pa fiksam atpakaļ uz „fāterlandi". Darbu meklējot šie vācu dolara mednieki nepalaiž garām neizmantotu nevienu iespēju. Kādā valsts iestādē divi vācieši diendienā nākuši raudādami sūdzēties par savu posta pilno bezdarba dzīvi. Rezultātā: personāldaļas vadītājs — kanadietis nav vairs izturējis un abus pieņēmis.

Vienkāršākos darbos būs grūti konkurēt ar italiešiem. Angliski viņi nerunā, ģimenes viņiem lielas, jēga par dolara īsto vērtību maza, un rezultātā viņi strādā par vismazākām algām. Darbu meklējot italieši pa divi vai trīs draugi kopā apstaigā pakāpeniski katru fabriku, katru mazāko darbnīcu un, ja nekas nav sanācis, bieži iegriežas arī privātās mājās un piedāvā pavisam lētu kontraktu — par dažiem dolariem mēnesī noškūrēt ikdienas no ietves sniegu.

Šoreiz mūsu Darba biržas ietvaros nododu jūsu rīcībā četrus latviešu bezdarbnieku pakalpojumu piedāvājumus un laipni lūdzu iespēju robežās padomāt, kā šiem tautiešiem palīdzēt.

Zvanot pa tālruni uz HU 1-4834 un prasot pēc vecā Alekša, jums ir reta izdevība izmantot kvalificēta galdnieka pakalpojumus. Darba devējiem var interesēt, ka šis darba meklētājs ir mēbeļu galdnieks. Var pārbūvēt virtuves, izbūvēt mājas bāru un salabot šo un to, kur laba un veca meistara roka ir nepieciešama. Par pakalpojuma cenu jums nebūs jāstrīdas.

Latviete, kam drusku pāri 39 gadiem un kuru no darba, to pašu nelaimīgo 39 vai vairāku gadu dēļ izkonkurējusi vācu skuķe, labprāt atkal strādātu kā kantoriste, mašīnrakstītāja vai grāmatvede iestādē, kur dažus sirmus matus, labu angļu valodas zināšanu un akurātību prot kaut cik novērtēt. Laipnus piedāvājumus lūdzu rakstīt laikraksta kantorim ar „Grāmatvede".

HO 9-0737 darbu meklē divi latviešu amatnieki — tēvs un dēls, abi galdnieki. Tēvam labāk paveicas smalkāki darbi, mēbeļu remonti. Dēls būs pateicīgs par katru darbu.

Mūsu šīsdienas darba meklētāju sarakstiņu noslēgsim ar ieteikumu darba devējiem zvanīt PL 5-2703. Jūs varat sarunāt visāda veida mājas pārbūves vai modernizēšanas darbus. Ja vajadzīgs, veic arī apkures, elektrības un plambera sīkākus darbiņus.

Paldies visiem tautiešiem, kas jau paspējuši iesaistīties mūsu kopīgā talkā — palīdzēt pašu bezdarbniekiem. Lai talcinieku skaits augtu augumā. Padomājiet arī jūs, ko jūs varētu darīt šīs talkas ietvaros.

Un, tautieši, kas pagaidām šķirstāt bezdarba pabalsta grāmatiņas — palūkojieties laukā agrā rīta stundā pa savas istabas logu. Vai dienas jau nekļūst garākas? Vai saulīte arī jūsu kambarī nesāks spīdēt pavisam gaiši, varbūt jau rītu?

Jūsu A. Kundrats.

P.S. Atbildot uz tautieša A. Pētersona jautājumu, vai De Havilanda lidmašīnu fabrika atrodas Toronto ziemeļos, atbilde ir jā.

NO VEIKALA LĪDZ RESTORĀNAM

Jaunatvērtais restorāns „Rose Grill", 175 Danforth ielā; aiz letes īpašniece Z. Belte ar palīgiem. J. Kreiļa uzņ.

Viena no nenogurdināmām un uzņēmīgākajām Toronto veikalniecēm, liekas, būs Zelma Belte, kas ar lielu neatlaidību mēģina uztaustīt savu īsto „zelta āderi" Toronto iespēju džungļos. Jau pirms daudziem gadiem viņa atvēra savu delikatešu veikalu uz dzīvās Danforsa ielas, tad izmēģināja laimi līdzīgā uzņēmumā Toronto ziemeļos, bet arī tur apstākļi ražīgo veikalnieci īsti neapmierināja, tādēļ viņa izšķīrusies atgriezties izejas punktā — atpakaļ uz austrumiem, kur īsi pirms Ziemassvētkiem 175 Danforth ielā durvis atvēris viņas vadītais „Ķemeŗmiestiņš" jeb „Rose Grill", kā to pazīst kanadiešu publika.

Glītajās, moderni iekārtotajās restorāna telpās Z. Belte ar vairākām palīdzēm gatavo garšīgas pusdienas, vakariņas un vieglas uzkodas, soloties rūpēties arī par ēdieniem latviešu gaumē. Ķemeŗmiestiņā" var nodot arī pasūtinājumus viesību galdiem, cepešiem, ko veic ātri un ar lietpratēju gādību. Tā kā šai apkārtnē ir daudz latviešu namu, jādomā, ka Ķemeŗmiestiņš var izvērsties par tīkamu latviešu kafejnīcu — pulcēšanās vietu.

— gr.

PRESES BALLES PIEDEVĀS

Pieminot senās Rīgas preses balles tradicijas, kad šo sarīkojumu ar dejām allaž kuplināja Nacionālās operas baleta solisti, 21. janvārī Preses ballē Pīles un Velniņa deju uzvedīs Dianas Vorpas audzēkņi no „Canadian Junior Ballet" studijas.

Ne dzīvās, ceptās preses pīles un šampanieša pudeles laimētājam, ja tas būs latvietis, piedevām tiks Jaunās Gaitas 1 gada abonements.

Posieties uz Preses balli 21. janvārī Palace Pier telpās.

MĀKSLA KLĪVLENDĀ

Klīvlendas simfonisko orķestri jau gadiem ilgi vada diriģents Georgs Solti. Koncerts Severance hallē bija izpārdots, kad šis izcilais orķestris kopā ar vijolnieku Rafaelu Druianu atskaņoja samērā maz dzirdēto Prokofjeva vijoļkoncertu Sol- minorā. Vēl dzirdējām Viljama Valtona 2. simfoniju, Mocarta Re-mažora Serenādi (Ar pastnieka tauri) un J. Štrausa „picikāto" polku un „Emperor" valsi. Drosmīgais diriģents nebija baidījies no eventuālām konsekvencēm, kādas varētu sekot, uzņemot programmā divus spilgti modernus darbus. Ja Toronto simfoniskais orķestris būtu iedrošinājies nākt klajā ar tik „progresīvu" programmu, tad jāšaubās, vai šāds koncerts lielajā Maseja hallē vispār būtu varējis sevi attaisnot no financiālā viedokļa. Mūzikāli min. koncerts bija viscaur pilnvērtīgs. Klausītāji viņa mūzicēšanu uzņēma ar ovācijām un ilgiem aplausiem.

Klīvlenda ir īpaši bagāta arī ar teātŗiem. Patlaban šeit viesojas Afrikāņu balets, un vienlaicīgi ir skatāmas sešas izcilas lugas. Vislielākos panākumus gūst angļu komēdija „The Reluctant Debutante", Klīvlendieši arī priecājas par Rodžera un Hammeršteina mūzikālo komēdiju „Allegro", ko vietējā prese uzskata par mazu „hitu". Gandrīz kā mazu kuriozu var uzskatīt sludinājumu, kas pušķo visus Klīvlendas lielos dienas laikrakstus. Tas skan: „Appearing Nightly - JAN PADEREWSKI". Daudzi, kas dzirdējuši tikai Paderevska vārdu, bet nezina, ka slavenais poļu pianists jau sen miris, lielā steigā steidzas uz „Pickwood Lounge" (nakts klubu), bet ierodoties tur, atrod priekšā pavisam citu Paderevski un viņa „Happy Tack" klavieŗu stilizējumus. Kas par vienreizīgu vilšano!

FILMU PASAULĒ

FILMA, KO VĒRTS REDZĒT

Filmas, kas savā saturā ir puslīdz reālas un humānas, ir vienmēr guvušas teicamus panākumus uz šī kontinenta kino ekrāniem. Domāju ka daudzi vēl šodien atcerēsies lieliski uzņemto krāsu filmu „The Picnic" un Fellini meistardarbu „La Strada". Holivūdas producenta un režisora Freda Zinnemaņa visjaunākā filma „The Sundowners", ko pagājušajā nedēļā sāka izrādīt „Imperial" teātris Toronto, faktiski ir otra „La Strada", tikai citā versijā, citā vietā un ar citiem spēkiem. Šis filmas stāsts uzņemts Austrālijā un rāda mums Karmodiju ģimenes klaidonīgo dzīvi. Karmodiji naktīs pārguļ teltī, bet pa dienu ceļo ar aitu ganāmpulkiem no vienas vietas uz otru. Šāda klaiņošana, kā jau to varam iedomāties, izraisa daudzus spilgti drāmatiskus un aizkustinošus momentus, kā, piemēram, laimīgu izglābšanos no mežu ugunsgrēka. Te ir priecīgi un bēdīgi mirkļi, visi tverti ļoti reāli. Deborra Kerra, tēlojot vienkāršo Idu Karmodiju, uzbur tipisko lauku atmosfairu. Katrs viņas vārds un žests pauž dziļu pārliecību. Roberts Mičums kā Paddijs Karmodijs ir ne mazāk iespaidīgs savā robustajā trubadūra lomā. Viņa tēlojums jau ir „Oskara" vērts. To pašu gribētos teikt par Pētera Ustinova Vennekeru, kas ir ar teicamu humoru, labsirdību veidots no sākuma līdz beigām. Tāpat visi pārējie aktieŗi ir lieliski iejutušies Klerija reālajā drāmā. Filmā, bez šo aktieŗu drāmatiski aizraujošās spēles ir vēl daudz citu vērtību. Meistarīgi uzņemti daudzi āra skati: lielais aitu pulks, zirgu skriešanās sacīkstes, prēriju ugunsgrēks un meža dzīvnieki.

KAD KRITIĶI PIEŠĶIR GODALGAS

Slavenie Ņujorkas filmu kritiķi ar 8:8 balsīm izraudzījuši pagājušā gada labākās filmas. Tās ir „The Apartment" un „Sons and Lovers". Vienāds balsu skaits bija nodots arī izraugot labākas filmdirektorus. Saprotams, šī atziņība piekrita jau augšminēto filmu direktoriem — Bilijam Vilderam un Džekam Kardifam. Par labāko aktieri kritiķi izraudzīju Bertu Lankasteru, bet labākās aktrises godalgu saņēma Debora Kerra. No ārzemju filmām kā vienīgā kritiķu godalgu saņēma filma „Hiroshima Mon Amour".

LIELĀKIE NAUDAS „TAISĪTĀJI"

Holivūdas filmu žurnāls „Motion Picture Herald" ziņo, ka pagājušajā gadā visvairāk dolaru nopelnījusi aktrise Doris Deja. Vislielākās summas viņai ienesušas filmas: „Pillow Talk", „Midnight Lace", „Please, Don't eat the Daisies". Tūlīt kā nākošie lielākie naudas pelnītāji pēc Dejes bijuši: Roks Hadsons, Garijs Grants, Elizabete Teilore, Debija Reinolda, Tonijs Kurtiss, Sandra Dī, Franks Sinatra, Džeks Lemmons un Džons Vaine.

A. K.

ʘ Igauņu literārais fonds H. Visnapū pieminai 2. janvārī jau devīto gadu pēc kārtas piešķīra godalgu par labāko darbu igauņu trimdas literātūrā. Šogad godalgu izpelnījās pazīstamā igauņu skatuves māksliniece Lina Reimane, kas sarakstījusi atmiņas par skatuves dzīvi. Piešķirtā godalga ir 150 dol.

ʘ Latviešu mākslas cienītāju biedrības „Zilais Zirneklis" 10. gleznu izloze notiks 15. janvārī, pl. 5 p.p. French Art Center, 9 Seventh Ave. S., Manhatenā.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
ST. KATARINES
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
saņem abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

CIK MAKSĀ CILVĒKS?

(Pārnesums no 3. lpp.)

Un Viņš mūs visus labprāt uzņem savā laivā, ja mēs nākam pie Viņa, ticam uz Viņu un paļaujamies uz Viņu.

Vēl vairāk — Kristus laivā sev vietu pirmie bieži vien atrod tie, kas šai dzīvē bijuši pēdējie.

Kristus laivā sev vietu atrod taisnības dēļ vajātie, jo Kristus saka, ka tiem pieder Dieva valstība.

Kristus laivā sev vietu atrod tie, kas jūtas nabagi savā garā un tukši savās dvēselēs, jo Kristus saka, ka tie Dievu redzēs.

Kristus laivā sev vietu pirmie atrod tie, kuŗiem šai dzīvē bijušas tikai bēdas, jo Kristus saka, ka viņi kļūs iepriecināti . . .

. . .Un te, lūk, ir meklējams tas spēks, kas cauri gadu simteņiem un tūkstošiem tā saista cilvēku sirdis un dvēseles.

— Mums, cilvēkiem, otrs cilvēks un otra cilvēka dzīvība bieži vien nav tik daudz vērta, kā maiss ar kartupeļiem vai spoža metalla naudas ripiņa.

Dzīve to neskaitāmas reizes ir pierādījusi. Un, es domāju, ka arī jūs — bēgļu gaitās ejot — par to būsit varbūt pārliecinājušies.

Bet — Kristus rīkojas citādi.

Kristum — mūsu Pestītājam — katra cilvēka dvēsele ir tik dārga, ka tās dēļ Viņš uzņemas sāpes un ciešanas, nokāpj no saviem zvaigžņu augstumiem, lai kā cilvēks dzīvotu starp cilvēkiem, **ciestu no cilvēkiem un mirtu par cilvēkiem.**

Par šo mīlestību mums liecināja Ziemassvētki un brīnišķīgā Jāņa evaņģelija vēsts:

„Redzama ir kļuvusi Dieva mīlestība mūsu starpā, Dievam savu vienpiedzimušo Dēlu sūtot pasaulē, lai mēs dzīvotu caur Viņu. Šī ir tā mīlestība, nevis ka mēs esam mīlējuši Dievu, bet — ka Dievs mūs ir mīlējis un sūtījis savu Dēlu mūsu grēku izpirkšanai. (Jāņa 1. vēst.).

GUNTIS ZARIŅŠ

VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA

STĀSTS

Dāvināts leitnantam BERNHARDAM KOSKINAM.

12. turpinājums

Un tad viss bija pāri. Lodes palika aiz muguras. Pudiķis palaida grožus, zirgs sāka iet lēnām. Pacers atlaidās un nokrita uz ceļa. Pielēca kājās. Pureniņš streipuļoja, turēdamies pie ratiem. Pāris lēcienos Pacers panāca ratus, satvēra Pudiķi pie pleca un purināja:

„Pudiķi, tu dzīvs?" Pacera balsī bija bailes un kaut kas līdzīgs izmisumam. Pudiķis lēnām atvēra acis. Raudzījās draugā, un viņš smaidīja. Likās, viņš vēlējās teikt: paldies Dievam, tu arī esi dzīvs. Mute smaidīdama atvērās:

„Jā, jā, es esmu dzīvs!" Tad pagriezās pret Pureniņu un jautāja: „tu arī dzīvs?"

„Tik tikko . . .", čukstot atbildēja jautātais.

Dzirnavu durvis atvērās un caur tām iznāca kapteinis Piecnieks un kapteinis Zemzars . . .

„Paldies Dievam, jūs dzīvi!" viņš sauca, sasarcis no uztraukuma un degvīna. „Tikko jūs bijāt izbraukuši, kad Piecnieks bija dabūjis zināt, ka frīči atvilkušies vakar naktī, viņš tūdaļ zvanīja man un es steidzos uz šejieni, lai glābtu, kas glābjams, bet . . .

„Es tev neticu!" Pacers bija tiešām noskaities. „Tu vari pateikties dieviem, ka mūs tur nesagaidīja kāds ducis vai pat simts krievu, bet gan jau tev tas reiz atkodīsies!"

„Bet tici man . . .", Zemzars bija pienācis pie ratiem. Ieraudzīja abas piena kannas un lielo stikla pudeli. „Tev laimējās!"

„Mums vairāk nekā laimējās!" teica Pudiķis, izlēkdams no ratiem un noraudams zirgu deķi gūsteknim.

„Gūsteknis?" vienā balsī jautāja Zemzars un Piecnieks.

„Nē, Ziemassvētku vecītis!" Pacers atkal bija vecais.

„Kur jūs to rāvāt?" neatlaidās Zemzars.

„Mēs iznīcinājām krievu izlūku grupu un saņēmām tās vadītāju kapteini Pudeļevicu, vai kā viņu sauc — gūstā. Tā kā viņš bija par daudz kustīgs, tad mēs viņam likām izdzert pāris pudeļu spirta, lai atvieglinātu transportu uz pulka stābu . . ."

„Beidz muldēt un saki, kas notika?" Zemzars sāka zaudēt pacietību.

„Vai galu galā nav vienalga. Tev ir gūsteknis, kuŗu saņēmuši tavas rotas vīri, izdarot izlūkgājienu . . . Kāda nozīme, kā tas noticis? Svarīgākais taču ir pats gūsteknis, ja tas pie tam vēl ir virsnieks." Pacers aizsmēķēja cigareti, tikai tagad viņš atjēdzās, ka nebija smēķējis, kopš atstājis rotas novietojumu.

„Es tūdaļ norīkošu vīrus, kas viņu novedīs uz pulka stābu," teica Piecnieks un griezās uz iešanu, tad apstājās un teica: „Nē, labākais būs — es pats viņu novedīšu, jūs visi būsit noguruši . . ."

„Oh nē, mans mīļais, es pats to nokārtošu, es pats kapteini Pudeļevicu, vai kā viņu sauc, novedīšu uz Vecā stābu, un es pats par to saņemšu uzslavu. Galu galā tie taču bija mani vīri, kuŗi saņēma gūstekni . . .", Zemzars izgāza krūti un uzmeta zirgu deķi atpakaļ uz gūstekni.

„Bet viņš tika saņemts manā sektorā, un es jūsu izlūku grupai devu norādījumus par pozicijām un stāvokli — gūsteknis pienākas man . . ." Piecnieks nedomāja atlaisties.

„Aizmirsti!" atsauca Zemzars. Zirgs sāka rikšot.

„Pagaidi!" Pacers satvēra Pudiķa plecu, tas tūdaļ pievilka grožus un apstādināja zirgu. Pacers izlēca no ratiem un izcēla vienu no piena kannām. Nolika ceļa malā. Pagriezās pret Piecnieku un sauca: „To mēs jums solījām, prettankisti nekad nelauž savus solījumus!"

„Traks esi kļuvis?" pārsteigts jautāja Zemzars.

„Nē!" Pacera vietā, kurš pašreiz rausās ratos, atbildēja Pudiķis. „Viņš tikai pilda savu solījumu, un kanna pieder Piecniekam."

„Labāk zīle rokā nekā medņis kokā . . .", murmināja Piecnieks un stiepa dārgo nastu uz dzirnavu pusi. Pajūgs ar četriem draugiem un vienu gūstekni aizmeimuroja pa grumbuļaino ceļu.

11. PANTS

„Ai krieveli, tu pļēguri, ko iedomājies tu . . ." Katrs savā balsī brēca Pureniņš, Pudiķis, Pacers un vēl trīs rotas vīri. Lielā vācu zemnieka virtuve bija pilna cigarešu dūmu un spirta dvingas. Plāna vidū stāvēja spirta kanna, no kuŗas katrs pasmēla, cik vēlējās. Pārējie trīs rotas vīri bija stiprās burās, bet trīs draugiem padzēriens kaut kā negāja pie sirds. Viņi lāgā neticēja, ka Zemzars pusi no lielās spirta pudeles būs novedis uz sanitārrotu, tāpat bija jādomā par kritušo virsseržantu.

„Tā tas ar to dzīvību ir . . .", novilka Pureniņš. „Vienu dienu liksmo, priecājas, otru dienu beigts un auksts kā . . ."

„Ko tu te čivini kā mācītājs bez kanceles! Ne tu viņu pazini, ne zini, kas par vecīti viņš bija!" apraudātāju apsauca Pacers, bet tad, paraudzījies Pudiķī, apklusa. Pudiķis domīgi vilka dūmus un raudzījās grīdā. Sulīgi nospļāvās un teica:

„Beigts un pa galam. Nekas vairs nav palicis. Beigts un pagalam. Ja būtu vasara — tikai nelaba smaka!" Pacēla galvu un raudzījās draugos. „Un tā tas notiks ar visiem mums — ar visiem! Mani kādreiz mēģināja pārliecināt, ka no beigta izlien balts balodis un uzskrien debesīs un tur plivinās visu laiku, bet es nekad baltu balodi neesmu redzējis, tikai tādus apmuļļātus, un es nekad nevarēju ticēt, ka kaut kas var plivināties visu laiku — kas uziet augšā, tam jānāk lejā! Un jo vairāk es redzu beigtus, jo mazāk man jādomā par baložiem. Es zinu vienu lietu: ir jādzīvo, un jo mazāk domā par beigām, jo dzīve nepatīkamāka, bet ja mēs reizi paņemam rokā grāmatu un sākam lasīt, un mēs zinām — vienalga, vai tā garlaicīga, jeb interesanta — reizi jābūt beigām, mēs kļūstam ieinteresēti beigu — dēļ! Ja mēs beigas izlasām vispirms un zinām — no pēdējās lapas izskries balodis, tad mēs vairs ne varam, ne gribam — lasīt ar interesi, izsūkt, izsmelt katru vārdu . . ."

„Kas par valodiņu!" Pacers piecēlās un iesmēla katla vāciņā spirtu. „Varētu domāt, ka tu vēl vienmēr taisies uz sprediķošanu."

„Sprediķošana vai tukšu salmu kulšana — vai tas nav viens?" Pudiķis sekoja drauga piemēram un ierāva lielu malku asās dziras, tad turpināja: „Vai tu atceries, kad mēs pirmoreiz braucām uz „matušku" — kādi skaisti vārdi mums bija jādzird, kas viss gan mēs nebijām? Tēvijas sargi, varoņi, Lāčplēša gara paudēji, bet tad, kad mēs redzējām, kādos mēslos esam ieskrējuši — neviens nenāca mums dziedāt slavas dziesmas, neviens nelikās par mums ne zinis! Un tad, kad dabūjām pa spārniem — vai tev pašam nelikās, ka šai visai spēlītei nav nekādas jēgas, nekāda sakara ar mūsu pašu dzīvi? Ka mēs esam iejukuši kaut kādā barā un tiekam rauti ar šo baru, bet mēs nebijām daļa no tā?"

„Es nekā nesaprotu . . .", kunkstēja Pureniņš, bet Pudiķis bija iekaisis un neatlaidās.

„Bet ko gan citu mēs varējām darīt?" Pacers bija pārsteigts raudzījās draugā. Pudiķis nekad tā nebija runājis.

„Jā, ko mēs citu varējām darīt? Nekā! Un te nu mēs esam — kaut kur svešā kaktā, mēs kaujamies par kaut ko, kas nav mūsu, mēs domājam, ka notiks brīnums, lai uz šī brīnuma mēs varētu celt jaunu dzīvi, bet mēs neesam ar mieru paši šo brīnumu radīt — mēs to gaidām, un mēs neesam ar mieru par to nekā dot . . ."

„Tu domā, mēs pietiekami labi nekaujamies?" pārsteigts savam pēdas sišanas ģenijam jautāja Pacers.

„Es nedomāju par kaušanos — es domāju, mēs vairs nekam neticam, pat paši sev ne; mēs ticam baram, mums pašiem, katram par sevi ticēt sev un savai dzīvei, nekam vairāk! Tam, ka mūsu grāmatas beigās ir beigas, bet mēs tās nezinām, vai tur būs balts balodis, vai tārps, un tādēļ mums jāmēģina atrast garlaicīgākās lapaspusēs skaistums, bet ko darām mēs . . .?" Pudiķis izdzēsa cigaretes galu.

„Dzeŗam spirtu un dziedam!" iesaucās viens no rotas vīriem, kuŗam Pudiķa runāšana likās par daudz garlaicīga.

„Jā, mēs dzeŗam spirtu!" apstiprināja Pudiķis, un visa pasaule kļūst mīksta, kā aitas vilnā ietīta, mēs neredzam nekā reāli, mēs redzam miglā — tā mēs vienmēr esam darījuši, ja tas nav bijis spirts, tad tā ir bijusi kāda ideja, ticība, valsts — velns viņu zina — kas, bet mēs nekad neesam varējuši saskatīt lietas, tās neietinot kādā smirdošā vilnā, tikai tādēļ, ka tādā veidā tās ir mīkstākas, nekādā gadījumā skaistākas . . ."

„Ak tad iesākuši bez manis?" kā lauvas rūciens virtuvē no atvērtām durvīm ielauzās Zemzara balss. Trīs rotas vīri pietrūkās kājās, bet Zemzars pameta ar roku un teica: „Turpiniet, turpiniet — galu galā tā jau nav mana vaina, ka nokavējos, bet Vecais bija tik priecīgs par vaņģinieku, ka nelaida vaļā un pēc tam satiku Klapatnieku, un tas izraudājās uz mana pleca, bija gan traki priecīgs par spirtu, bet tas virsseržants viņam pieaudzis pie sirds kā paša bērns . . ." Zemzars smagi nolaidās krēslā. Viņš izskatījās vecs un noguris, bet jau pēc brīža izslējās un pameta uzvarošu skatu uz saviem vīriem. „Šurpu kausu, man jums kaut kas jāpaziņo! Pīkvedis Pudiķi paaugstināja par seržantu, kā tas jau pienākas, apsolīja pirmās šķiras krustu. Pureniņam otro, Paceram pirmo un man arī pirmo, bet uz tiem, protams, jums būs jāgaida, kamēr pienāks oficiālais paziņojums. Pudiķa paaugstinājums ir no šīs dienas!" Vīri bija vairāk nekā pārsteigti. Zemzars triumfēja savā varas un labvēlības apziņā.

„Labi rūkts, lauva!" iesaucās Pacers un pacēla savu katla vāciņu.

„Viens bleķis vairāk . . .", Pudiķis nedz priecājās, nedz bija pārsteigts.

„Tavu laimi . . .", čukstēja Pureniņš, un viņa pirksti spēlējās ap otro pogcaurumu, it kā meklējot neesošo dzelzskrusta lentu. „Nopelnu krusts un dzelzskrusts . . . Un viss tas pāris dienās . . ." Viņš nevarēja ticēt, viņš nespēja aptvert! Gadi uz Brīvības un Miera ielas stūŗa, neviens viņam nekā nebija devis, pat ne Trīs zvaigžņu ordeni un tagad . . .

(Turpinājums sekos)

VEIKTAIS UN VEICAMAIS

PANĀKUMI UN IZREDZES ŅUJORKAS LATVIEŠIEM 1961. GADĀ

Gadiem mainoties, parasti pārvērtē, ko devis aizgājušais gads un kādas izredzes nākamā gadā. Ar iepriekšējo gadu Ņujorkas latvieši varētu būt apmierināti, kaut arī dažam šis gads nav bijis tik labs, kā cerēts, bet nākotnē ņujorkieši skatās ar paļāvību un pat radušies daži lielāki plāni.

Amerikāņi pa lielākai daļai ir materiālisti, kas pirmā vietā stāda savu saimniecisko labklājību un par sekmīgu gadu uzskata tādu, kur ieņemti vai nopelnīti vairāk dolaru. Tagad arī latvieši arvien vairāk savas sekmes cenšas vērtēt dolaros, tā piemērodamies šis zemes parašām. Skatoties no dolaru viedokļa, šis gads varēja būt labāks, jo gada sākumā izredzes un arī peļņa bija laba, bet gada pēdējā puse atnesa bezdarbu, uzņēmumiem bija jāsašaurina ražošana, dažreiz arī jāatlaiž darbinieki.

Sūdzas arī latviešu būvnieki, — kā uzņēmēji, kuŗu skaits ir diezgan liels, tā arī būvstrādnieki, jo šis gads nav nesis cerēto. Netika cilāti arī lielāki kopīgi latviešu plāni, un, liekas, apklusušas runas arī par latviešu namu Ņujorkā, kur pirms pāris gadiem sajūsma bija liela.

Ņujorkas draudzes vasaras nometnē veikti dažādi izdaiļošanas darbi un sīkāki labojumi, šai nometnei kaimiņos radies invalīdu atpūtas nams. Saimnieciskās labklājības nākotnes izredzes lietpratēji vērtē piesardzīgi, un vispārējā doma ir, ka gada sākumā darba un izpeļņas būs mazākas, bet otrā gada pusē stāvoklis uzlabosies.

Viens otrs robs bijis arī kultūras laukā, kaut gan atzīmējami arī daži panākumi. Raženi bijuši latviešu rakstnieki un dzejnieki, iznākuši daudzi oriģināldarbi, izdoti arī daži latviešu rakstnieku agrāko darbu pārspiedumi. Bagātīgs birums bija uz Ziemassvētkiem, kad parādījās pat kādas Latvijā dzīvojošas rakstnieces romāns, ko visumā latviešu lasītājs uzņēma atzinīgi.

Tikpat ražens sagaidāms arī jaunais gads, jo dzirdams, ka rakstnieki Ņujorkā, ASV vidienā un rietumu krastā, Kanadā un Eiropā, pat tālajā Austrālijā, strādā pie jauniem darbiem un dzeju krājumiem. Trūkums mazliet bijis bērnu literātūrā, kur lasītāju skaits nav tik liels, bet vajadzības vislielākas.

Teātŗa mākslā traģisks zaudējums bija aktieŗa Kārļa Lagzdiņa pēkšņā nāve.

Iepriecina tas, ka savas gaitas atsācis un nobeidzis ar labiem panākumiem ceļojošais teātris, apceļojot latviešu centrus ASV un Kanadā, bet pavasarī cerot uz turneju Anglijā, gan samazināt[...] sastāvā. Rudens posmā atkal p[...] redzamas izrādes ASV un Kan[...]dā.

Ievērojamu latviešu māksli[...] ku koncerti Ņujorkā aizvadīta[...] gadā nebija retums, sevišķi r[...] dens posmā, kad ieradās viesi n[...] Eiropas un citām zemēm, kā a[...] pašu ASV dzīvojošo mākslinie[...] koncerti. Jaunajā gadā, lieka[...] koncertu skaits nemazināsies, p[...] redzot arī viesu ierašanos no c[...] tām zemēm. Trūcis plašāks ta[...] tas dziesmu koncerts, bet šinī g[...] dā tāds ir solīts, iespējams j[...] maijā.

Arī gleznotāji nevar sūdzēt[...] par panākumu trūkumu, jo no[...] kušas gan ceļojošās izstādes, g[...] arī izstādes Ņujorkas māksl[...] salonos un pat gleznu izpārdo[...] nas. Gleznotāji tika pie do[...] riem, mākslas cienītāji pie labā[...] gleznām. Plašāka gan varēja b[...] Kultūras fonda godalgošan[...] skate, kur piedalījās tikai 3 gl[...] notāji, bet te apsolītas dažas [...] vērojamas pārmaiņas, kas, [...] rams, dos labākus rezultātus.

Mazliet sliktāks stāvoklis ir [...] pārējiem sarīkojumiem. [...] gan koncertu un teātŗu izrā[...] ar maziem izņēmumiem, ir [...] apmeklētas, balles un līdzī[...] sarīkojumus cieni mazāk, ats[...] tot 18. novembŗa sarīkojumu. [...] skaidrojams laikam tas ar to, [...] dažas organizācijas rīko iekš[...] sarīkojumus tikai ar lūgt[...] viesiem, kā, piemēram, dau[...] studentu organizācijas, un [...] meklētāji citiem sarīkojum[...] sāk pietrūkt. Visvairāk sarīk[...] mus rīkojuši Ņujorkas DV, [...] priekšnieks A. Valters izsakās[...] sarīkojumi vairs neatmaks[...] ties, jo atlikums esot mazs [...] neesot pūļu vērts. Pat [...] svētku izbraukums devis n[...] atlikumu, un nav vijuši ga[...] panākumi. Izņēmums ir J[...] gada sagaidīšana, kas vie[...] dod ievērojamu atlikumu. [...] kojumu skaits gadā ir die[...] liels, bez tam Ziemassvētk[...] daudzi eglīšu vakari, kas ga[...] tiek rīkoti peļņas nolūkos.

Svētdienas skolu skolēnu s[...] ir audzis, sevišķi jaunā[...] klasēs, bet dažās vietās ra[...] grūtības ar telpām. Kādā [...] klases saspiestas lielā zālē, [...] tāfelēm pārdalītas mazākā[...] pās, un te novietotas 5 k[...] kas viena otru traucē. Ņuj[...] draudze apspriež iespējas ie[...] ties dievnamus ar blakus te[...] skolām atsevišķos Ņujorka[...] jonos. Aktīvākie šinī zi[...] Bronksas un Longailendas[...] ni, kas jau apsprieduši ie[...] iespējas, pie kam Bronks[...] jons jau veic līdzekļu vāk[...] priekšdarbus. Nav paredzam[...] šāda veida īpašumus varē[...] dāties jau šinī gadā, bet, [...] tos izdevīgs pirkšanas ga[...] varbūt būtu iespēja savākt [...] iemaksu. Šāda nama iegūd[...] būt arī veicinātu atsevišķ[...] nu aktivitāti, jo bieži vien[...] las, lai dievkalpojumi būtu [...] lāk apmeklēti.

Ņujorkieši pagājušo gad[...] aizmirsuši arī grūtdie[...] palīdzības darbam draudz[...] līdzības fonds savācis pā[...] $4.500,-, no kuŗiem jau lie[...] izmaksāta palīdzībai grūto[...] jumos Ņujorkas apkārtnē, [...] veltēm tautiešiem Vāci[...] Austrijā, kā arī dāvanu [...] tautiešiem izsūtījumā. Š[...] mai vēl jāpieskaita Ņujor[...] savāktās summas, kas arī [...] tikai no Ņujorkas latvieši[...] 4500 dolaru savākuši arī [...] valīdi, gan visas ASV apj[...]

ASV pavalstniecības pi[...] na ir it kā mazinājusies, [...] lākā daļa latviešu jau [...] ASV pavalstnieki dažādu [...] rumu dēļ. Tiem, kam pa[...] cības vēl nav, pagājušo [...] immigrācijas departamen[...] nākušas anketes un aic[...] šādu pavalstniecību [...] kaut arī tas neesot obligā[...]

Uz Ziemassvētkiem [...] latvieši nebija arī a[...] sitūt saviem draugiem a[...] ma kartītes, daudziem sū[...] rikāņu kartītes, bet daļ[...] ja arī pēc latviskajām, [...] gan aptrūkušas jau pā[...] ļas pirms svētkiem. Uzsv[...] uz labām un latviskām [...] pie kam par labākām [...] tas Kanadas DV kartīte[...]

Ir dabīgi, ka latvieši p[...] arī ASV un citu zemju [...] kus, sevišķi uz Jaunga[...] gan sarīkojumos, gan a[...] viesībās redzēja Henesi[...] ar — nēģu uzkodām. [...] sekmīga gada, kas ga[...] liegt šādu izpriecu?

Jaungada sagaidīšana Klīvlendā

Jaungada karaliene — Lilita Riekstiņa.

K l ī v l e n d ā (A. K.) — Šīs pilsētas paprāvā latviešu kolonija Jauno gadu sagaidīja bez sevišķi lielām fanfārēm un izdarībām. Laimīgā kārtā neviens no Jaungada sagaidītājiem nenokļuva līdz policijas iecirknim, nedz arī aiz restēm. Kaut Klīvlendā tikai ap 3000 latviešu (ieskaitot bērnus un vecos ļaudis), bija rīkoti divi Jaungada sagaidīšanas sarīkojumi. DV sarīkojums, kas notika „Bohemian National" hallē, pulcināja ap 90 apmeklētāju, par kuŗu laipnu uzņemšanu rūpējās vietējās nodaļas priekšnieks V. Zemesarājs. Otrs sarīkojums, ko rīkoja vietējā latviešu studentu kopa, pulcināja nedaudz vairāk interesentu. Bet kur bija paši studenti? Vairākumā uz šo dižballi bija ieradušies tautieši vecākos gados, kuŗiem likās mazs sakars ar studēšanu vai organizāciju, kas šo sarīkojumu izrīkoja mazā, bet lieliski dekorētā zālītē. Īpaša atrakcija bija Jaungada karalienes ievēlēšana. Šajā gadā iekļuva 21 g. v. Lilita Riekstiņa, kas patlaban studē glezniecību Klīvlendas mākslas institūtā. Pēc sarīkojuma Jaungada sagaidīšana" turpinājās, bet tikai tajās latviešu mājās, kur amerikāņu kaimiņi nebija „pārāk jūtīgi" pret mūsu svētku svinēšanu iggadīgajām tradicijām.

VEIKTAIS UN VEICAMAIS

PANĀKUMI UN IZREDZES ŅUJORKAS LATVIEŠIEM 1961. GADĀ

Gadiem mainoties, parasti pārvērtē, ko devis aizgājušais gads un kādas izredzes nākamā gadā. Ar iepriekšējo gadu Ņujorkas latvieši varētu būt apmierināti, kaut arī dažam šis gads nav bijis tik labs, kā cerēts, bet nākotnē ņujorkieši skatās ar paļāvību un pat radušies daži lielāki plāni.

Amerikāņi pa lielākai daļai ir materiālisti, kas pirmā vietā stāda savu saimniecisko labklājību un par sekmīgu gadu uzskata tādu, kur ieņemti vai nopelnīti vairāk dolaru. Tagad arī latvieši arvien vairāk savas sekmes cenšas vērtēt dolaros, tā piemērodamies šīs zemes paražām. Skatoties no dolaru viedokļa, šis gads varēja būt labāks, jo gada sākumā izredzes un arī peļņa bija laba, bet gada pēdējā puse atnesa bezdarbu, uzņēmumiem bija jāsašaurina ražošana, dažreiz arī jāatlaiž darbinieki.

Sūdzas arī latviešu būvnieki, — kā uzņēmēji, kuŗu skaits ir diezgan liels, tā arī būvstrādnieki, jo šis gads nav nesis cerēto. Netika cilāti arī lielāki kopīgi latviešu plāni, un, liekas, apklusušas runas arī par latviešu namu Ņujorkā, kur pirms pāris gadiem sajūsma bija liela.

Ņujorkas draudzes vasaras nometnē veikti dažādi izdaiļošanas darbi un sīkāki labojumi, šai nometnei kaimiņos radies invalīdu atpūtas nams. Saimnieciskās labklājības nākotnes izredzes lietpratēji vērtē piesardzīgi, un vispārējā doma ir, ka gada sākumā darba un izpeļņas būs mazākas, bet otrā gada pusē stāvoklis uzlabosies.

Viens otrs robs bijis arī kultūras laukā, kaut gan atzīmējami arī daži panākumi. Raženi bijuši latviešu rakstnieki un dzejnieki, iznākuši daudzi oriģināldarbi, izdoti arī daži latviešu rakstnieku agrāko darbu pārspiedumi. Bagātīgs birums bija uz Ziemassvētkiem, kad parādījās pat kādas Latvijā dzīvojošas rakstnieces romāns, ko visumā latviešu lasītājs uzņēma atzinīgi.

Tikpat ražens sagaidāms arī jaunais gads, jo dzirdams, ka rakstnieki Ņujorkā, ASV vidienā un rietumu krastā, Kanadā un Eiropā, pat tālajā Austrālijā, strādā pie jauniem darbiem un dzeju krājumiem. Trūkums mazliet bijis bērnu literatūrā, kur lasītāju skaits nav tik liels, bet vajadzības vislielākas.

Teātra mākslā traģisks zaudējums bija aktieŗa Kārļa Lagzdiņa pēkšņā nāve.

Iepriecina tas, ka savas gaitas atsācis un nobeidzis ar labiem panākumiem ceļojošais teātris, apceļojot latviešu centrus ASV un Kanadā, bet pavasarī cerot uz turneju Anglijā, gan samazinātā sastāvā. Rudens posmā atkal paredzamas izrādes ASV un Kanadā.

Ievērojamu latviešu mākslinieku koncerti Ņujorkā aizvadītajā gadā nebija retums, sevišķi rudens posmā, kad ieradās viesi no Eiropas un citām zemēm, kā arī pašu ASV dzīvojošo mākslinieku koncerti. Jaunajā gadā, liekas, koncertu skaits nemazināsies, paredzot arī viesu ierašanos no citām zemēm. Trūcis plašāks tautas dziesmu koncerts, bet šinī gadā tāds ir solīts, iespējams jau maijā.

Arī gleznotāji nevar sūdzēties par panākumu trūkumu, jo notikušas gan ceļojošās izstādes, gan arī izstādes Ņujorkas mākslas salonos un pat gleznu izpārdošanas. Gleznotāji tika pie dolariem, mākslas cienītāji pie labām gleznām. Plašāka gan varēja būt Kultūras fonda godalgošanas skate, kur piedalījās tikai 3 gleznotāji, bet te apsolītas dažas ievērojamas pārmaiņas, kas, cerams, dos labākus rezultātus.

Mazliet sliktāks stāvoklis ir ar pārējiem sarīkojumiem. Lai gan koncertu un teātru izrādes, ar maziem izņēmumiem, ir labi apmeklētas, balles un līdzīgus sarīkojumus cieņī mazāk, atskaitot 18. novembŗa sarīkojumu. Izskaidrojams laikam tas ar to, ka dažas organizācijas rīko iekšējus sarīkojumus tikai ar lūgtiem viesiem, kā, piemēram, daudzas studentu organizācijas, un apmeklētāji citiem sarīkojumiem sāk pietrūkt. Visvairāk sarīkojumus rīkojuši Ņujorkas DV, un priekšnieks A. Valters izsakās, ka sarīkojumi vairs neatmaksājoties, jo atlikums esot mazs un neesot pūļu vērts. Pat Līgo svētku izbraukums devis mazu atlikumu, un nav vijuši gaidītie panākumi. Izņēmums ir Jaunā gada sagaidīšana, kas vienmēr dod ievērojamu atlikumu. Sarīkojumu skaits gadā ir diezgan liels, bez tam Ziemassvētkos ir daudzi eglīšu vakari, kas gan netiek rīkoti peļņas nolūkos.

Svētdienas skolu skolēņu skaits ir audzis, sevišķi jaunākajās klasēs, bet dažās vietās radušās grūtības ar telpām. Kādā vietā klases saspiestas lielā zālē, kas ar tāfelēm pārdalītas mazākās telpās, un te novietotas 5 klases, kas viena otru traucē. Ņujorkas draudze apspriež iespējas iegādāties dievnamus ar blakus telpām skolām atsevišķos Ņujorkas rajonos. Aktīvākie šinī ziņā ir Bronksas un Longailendas rajoni, kas jau apsprieduši iegādes iespējas, pie kam Bronksas rajons jau veic līdzekļu vākšanas priekšdarbus. Nav paredzams, ka šāda veida īpašumus varēs iegādāties jau šinī gadā, bet, ja rastos izdevīgs pirkšanas gadījums, varbūt būtu iespēja savākt pirmo iemaksu. Šāda nama iegāde varbūt arī veicinātu atsevišķo rajonu aktīvitāti, jo bieži vien jāvēlas, lai dievkalpojumi būtu kuplāk apmeklēti.

Ņujorkieši pagājušo gadu nav aizmirsuši arī grūtdieņus, un palīdzības darbam draudzes palīdzības fonds savācis pāri par $4.500,-, no kuŗiem jau liela daļa izmaksāta palīdzībai grūtos gadījumos Ņujorkas apkārtnē, svētku veltēm tautiešiem Vācijā un Austrijā, kā arī dāvanu saiņiem tautiešiem izsūtījumā. Šai summai vēl jāpieskaita Ņujorkas DV savāktās summas, kas arī vāktas tikai no Ņujorkas latviešiem. Ap 4500 dolaru savākuši arī kaŗa invalidi, gan visas ASV apjomā.

ASV pavalstniecības pieņemšana ir it kā mazinājusies, jo lielākā daļa latviešu jau kļuvuši ASV pavalstnieki dažādu apsvērumu dēļ. Tiem, kam pavalstniecības vēl nav, pagājušo gadu no immigrācijas departamenta pienākušas anketes un aicinājums šādu pavalstniecību pieņemt, kaut arī tas neesot obligāti.

Uz Ziemassvētkiem Ņujorkas latvieši nebija arī aizmirsuši sūtīt saviem draugiem apsveikuma kartītes, daudziem sūtot amerikāņu kartītes, bet daļa meklēja arī pēc latviskajām, kuŗas gan aptrūkušās jau pāris nedēļas pirms svētkiem. Uzsvars bija uz labām un latviskām kartītēm, pie kam par labākām tika atzītas Kanadas DV kartītes krāsās.

Ir dabīgi, ka latvieši pabalstīja arī ASV un citu zemju rūpniekus, sevišķi uz Jaungadu, kad gan sarīkojumos, gan arī mājas viesībās redzēja Henesi pudeles ar — nēģu uzkodām. Bet pēc sekmīga gada, kas gan varētu liegt šādu izpriecu?

V. I.

Jaungada sagaidīšana Klīvlendā

Jaungada karaliene — Lilita Riekstiņa.

K l ī v l e n d ā (A. K.) — Šīs pilsētas paprāvā latviešu kolonija Jauno gadu sagaidīja bez sevišķi lielām fanfārēm un izdarībām. Laimīgā kārtā neviens no Jaungada sagaidītājiem nenokļuva līdz policijas iecirknim, nedz arī aiz restēm. Kaut Klīvlendā tikai ap 3000 latviešu (ieskaitot bērnus un vecos ļaudis), bija rīkoti divi Jaungada sagaidīšanas sarīkojumi. DV sarīkojums, kas notika „Bohemian National" hallē, pulcināja ap 90 apmeklētāju, par kuŗu laipnu uzņemšanu rūpējās vietējās nodaļas priekšnieks V. Zemesarājs. Otrs sarīkojums, ko rīkoja vietējā latviešu studentu kopa, pulcināja nedaudz vairāk interesentu. Bet kur bija paši studenti? Vairākumā uz šo dižballi bija ieradušies tautieši vecākos gados, kuŗiem likās mazs sakars ar studēšanu vai organizāciju, kas šo sarīkojumu izrīkoja mazā, bet lieliski dekorētā zālītē. Īpaša atrakcija bija Jaungada karalienes ievēlēšana. Šajā gadā iekļuva 21 g. v. Lilita Riekstiņa, kas patlaban studē glezniecību Klīvlendas mākslas institūtā. Pēc sarīkojuma Jaungada sagaidīšana" turpinājās, bet tikai tajās latviešu mājās, kur amerikāņu kaimiņi nebija „pārāk jūtīgi" pret mūsu svētku svinēšanu ilggadīgajām tradicijām.

Preses balles rīcības komiteja veic priekšdarbus Latvju Dainu izlozei 5. Preses ballē Bostonā 14. janvārī. No kreisās: V. Eglītis, O. Akmentiņš, J. Miķelsons, V. Streips, J. Cīrulis un K. Mikarts. V. Grāvīša uzņēmums.

IZJAUKTA KOMŪNISTU DEMONSTRĀCIJA

ASV Vietnieku nama komiteja pretamerikāniskās darbības izmeklēšanai (Committee on un-american activities), ar F. Volleru priekšgalā, ir kā dadzis acīs amerikāņu komūnistiem,kas to mēģina apkaŗot visādiem līdzekļiem. 2. janvārī ap 200 komūnistu devās 4 autobusos no Ņujorkas uz Vašingtonu demonstrēt pret minēto komiteju. Lai radītu pretsvaru šai komūnistu aktivitātei, amerikāņu organizācija „Young Americans for Freedom" noorganizēja savu braucienu uz Vašingtonu. Šis organizācijas locekļi pa lielākai daļai ir Ņujorkas universitāšu studenti, bet braucienā piedalījās arī laba daļa trimdinieku — ungāri, ukraiņi, kubieši un citi. No latviešiem braucienā piedalījās L. Rumaks.

Kad komūnisti bija izkāpuši no autobusiem un sapulcējās ar saviem plakātiem pie Baltā nama, piebrauca arī antikomūnisti un pacēla savus plakātus. Komūnisti satrūkās un devās Kapitola virzienā. Antikomūnisti tiem sekoja. Tad komūnisti sasēdās savos autobusos un devās uz unitariešu Visu dvēseļu baznīcu, kur tiem bija mītiņš. Galvenais runātājs komūnistu mītiņā bija šīs baznīcas presbiteriāņu mācītājs. Komūnistus policija stingri apsargāja. Baznīcā iekļuva arī daži pretdemonstranti, bet to lielākā daļa sapulcējās uz ielas pie baznīcas, dziedāja dziesmas un raidīja nicinošus saucienus pret komūnistiem. Apm. pēc pusotrām stundām komūnisti bailīgi iznāca mazās grupiņās no baznīcas un sasēdās autobusos, lai dotos atpakaļ uz Ņujorku. Arī antikomūnisti tad sēdās savos autobusos un sekoja tiem. Kad autobusi bija braukuši jau ilgāku laiku, komūnisti apstājās ceļmalas kafejnīcā, lai iestiprinātos. To pašu darīja arī antikomūnisti, un līdz ar to komūnistu apetīte bija samaitāta. Kafijas dzeršana tomēr pagāja bez nopietniem incidentiem. Komūnistu demonstranti komplektējās galvenokārt no Bruklīnas u. c. kolledžu studentiem.

Jāatzīmē, ka pie Baltā nama parādījās vēl viena demonstrantu grupa — tie bija amerikāņu nacionālsocialisti ar savu vadoni Rokvelu priekšgalā. To bija ap 50, bet tie ātri pazuda.

NĀVE GARĀŽĀ

MIRIS NO SAINDĒŠANĀS AR OGLEKĻA MONOKSIDU

Grand Rapidi (Mich.) V. Z. Kad Elizabete Feders Feodrova Ziemassvētku priekšvakarā devās no Grand Rapidiem uz Grand Hevenu, lai tur ar dāvanām iepriecinātu savu radu bērnus, ne viņai, ne viņas vīram nebija nojauta, ka viņi redzās beidzamo reizi. 55 gadus vecais Valters Feders-Feodrovs, kuŗš strādāja kā inženieris Steelcase sabiedrībā Grand Rapidos, 24. decembŗa pēcpusdienā, atrazdamies viens pats mājās, savā dzīves vietā, 1508 Millbank S. E., bija devies garāžā, domājams, lai pārbaudītu mašīnu un novērstu kādus sīkus bojājumus. Pirms tam viņš vēl piezvanījis sievai uz Grand Hevenu, lai tā atgriežas, jo vēloties svētku vakaru pavadīt kopā. Strādājot garāžā, V. Feders aiztaisījis durvis un iedarbinājis mašīnu, bet kaut kādu iemeslu dēļ radies diezgan stiprs oglekļa monoksīda izplūdums, ar ko F. saindējies un pakritis uz klona, kādā stāvoklī viņu atradusi sieva pēc atgriešanās no Grand Hevenas. Nekavējoties izsaukta ātrā palīdzība un cietušais novests Batervorta slimnīcā, kur atlicies vienīgi konstatēt, ka notikusi smaga saindēšanās un iestājusies nāve.

F. Feders-Feodrovs dzimis Rīgā 1905. g. 11. maijā, studējis Latvijas universitātē inženierzinātnes, strādāja savā specialitātē. Grand Rapidos savā laikā viņš amerikāņu sabiedrībai noturēja vairākus priekšlasījumus par Latviju un atmaskoja komūnistu nodevīgo rīcību mūsu zemē. Bez tam pirms gada viņš darbojās par krievu valodas skolotāju Akvinas kolledžā. Nelaiķi apbēdīja 28. decembrī Vūdlavna kapos Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes nodalījumā. Edžebines bēŗu namā pie aizgājēja šķirsta stāvēja korporāciju kopas goda sardze, izvadīja māc. Kr. Hermanis. Atvadu vārdus kapos teica un ziedus nolika: no korporāciju kopas A. Jansons, draudzes — A. Eversons, sieviešu korporāciju kopas — Z. Kalēja u.c. Nelaiķis bija korporācijas Fr. Arctica loceklis, un tikai divi gadi kopš precējies.

V.Z.

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

◐ Dažādu eglīšu sarīkojumi šogad Ņujorkā bija tik daudz, ka tie sākās jau divas nedēļas pirms un beidzās divas nedēļas pēc svētkiem, bet pat tad visas organizācijas nevarēja atrast sev piemērotas dienas, un dzird, ka dažas pat sarīkojumus esot atlikušas. Dažiem skolēniem iznācis eglīšu vakars trīs reizes pēc kārtas: pirmo reizi sestdienā atsevišķo rajonu skolu eglītē, otru reizi svētdienā — visu Ņujorkas apvienoto skolu eglītē, un pirmdien vēl amerikāņu skolas eglītē. Latviešu skolās bija priekšnesumi, pēc tam ieradās Ziemassvētku vecis ar dāvanu maisu vienā rokā un žagaru bunti otrā. Sarīkojumus noslēdza tautiskas dejas un rotaļas, pie kam vecāki bija rīkojuši arī cienastu mazajiem un lielajiem. Amerikāņu skolā pēc priekšnesumiem izdalīja dāvanas, un ar to sarīkojums bija beidzies.

◐ Rakstnieks un dzejnieks Nik. Kalniņš Ziemassvētkiem bija sacerējis īpašu korāli, ko pirmo reizi draudze dziedāja svētku vakarā Bronksas dievkalpojumā.

◐ Skolotāja Māra Alksne Ziemassvētku pirmajā dienā salaulājās un atstāj skolotājas darbu Bronksas svētdienas skolā, jo pāriet uz dzīvi citur. Jaunais vīrs ir kaŗa dienestā, un viņa dienesta vieta atrodas tālu ārpus Ņujorkas.

● Ņujorkas organizāciju padome apvieno vairāk kā 30 latviešu organizācijas. Padomē nav tikai Ņujorkas latviešu biedrība, kuŗas statūti neatļaujot tais iestāties. Ņujorkas ev. - lut. latviešu draudze padomā ir pārstāvēta ar 3 organizācijām, jo blakus pašai draudzei organizāciju padomē ir arī Bruklīnas draudzes koris un dāmu komiteja, kas ir draudzes sastāvdaļas. Varētu domāt, ka līdz ar to draudzei ir trīs balsis, kas viena otru atbalsta, bet praksē tomēr ir tā, ka valda uzskatu pretešķības, un dažkārt viens otru izbaŗ un beigās balso pretim. Iespējams, ka padomē uzņem arī abus pārējos pie draudzes pastāvošos koŗus, līdz ar ko draudzei teorētiski būtu 5 balsis . . .

● Pēc vairākiem gadiem Ņujorkas bankās Kanadas dolars pielīdzināts gandrīz amerikāņu dolaram, starpība uz vienu dolaru ir tikai trīsastotdaļas centa. Domā, ka šinī gadā abas valstis savus dolarus saskaņos un abu vērtība būs vienāda.

V. I.

DETROITĀ

◐ Ja gribētu izteikties statistiski, tad varētu sacīt, ka katrs sestais Detroitas latvietis Jaungadu sagaidīja Daugavas Vanagu sarīkojumā, 2950 E., Jefferson. Bija daudz jauniešu, un paldies viņiem: nākdami paši un aicinādami līdzi savus paziņas amerikāņus, savienoja patīkamo ar lietderīgo — priecīgi sagaidīja jauno gadu un materiāli atbalstīja sarīkojuma labu izdošanos. Vanadzes bija cepušas kūkas, pīrāgus un citus gardumus, kuŗus A. Lenša iztirgoja neticami ātri. No virtuves Vanadžu pr-ce V. Līgotne ar talciniecēm Z. Lacumu un E. Saulīti izsalkušos apmierināja ar desiņām un kāpostiem. Mantu loterijas ložu pārdošanā izturību pierādīja A. Lacums ar R. Lielkāju. Pavēlā rīta stundā, nu jau 1961. gadā, DV pr-ks A. Līgotnis, naudu skaitot, rokas vien berzēja: būšot labs atlikums. Iedrošināts no sarīkojuma labās izdošanās, nosolījās nākošajā Vecgada vakara sarīkojumā gādāt par labāku mūziku.

P. Z.

POKIPSIJĀ (N. Y.)

◐ Pēc ilgām ciešanām ar ļaundabīgu audzēju no šīs zemes gaitām šķīrās Kārlis Magonis. Nelaiķis Latvijā studēja tieslietas un ilgāku laiku pēc ierašanās ASV darbojās par juridisko padomnieku pie ALA's. Nelaiķis Pokipsijā bija arī pirmais latviešu ev. - lut. kopas priekšnieks, kā arī darbojās draudzes nodibināšanā, izstrādājot statūtus. Pēc nelaiķa sēro viņa draugi un meita ar znotu Ņujorkā.

◐ Šejienes DV pārstāvis Pēteris Šmits Ziemassvētku ziedojumu akcijā trūkumcietējiem savāca tikai $18.00. Atsaucīgākie ziedotāji bija tā saucamie „mazie cilvēki". Tāpat kā citās latviešu kolonijās, arī šeit kūtrākie ziedotāji bija turīgākie.

V.

GRAND RAPIDI (MICH.)

◐ Grand Rapidu latviešu biedrība savā namā 31. decembŗa vakarā bija rīkojusi Vecā gada aizvadīšanu un Jaunā gada sagaidīšanu. Gadu mijā klātesošos uzrunāja biedrības priekšnieks agr. A. Meiers, novēlot ikvienam labākos panākumus darbā un personīgā dzīvē veselību un dzīvesprieku. Zināmus panākumus jau šinī vakarā varēja atzīmēt pats biedrības priekšnieks, jo viņš izlozē laimēja augļu grozu ar labu padzērienu. Apmeklētāju nebija daudz, jo bija dažas organizētas Jaunā gada sagaidīšanas vēl citās vietās, kā arī šim nolūkam rīkotas māju viesības.

◐ 22. janvārī, plkst. 1 dienā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes dievkalpojums Immanuēla baznīcā ar Draudzīgā aicinājuma pieminēšanu.

◐ Ārsts Zigfrids Zadvinskis, kas līdz šim pieņēma 1451 Grandville, S. E., tagad pārcēlies uz Medical Building, 833 Lake Dr. S.E., un galvenās pieņemšanas stundas tagad izkārtojis pēcpusdienās no plkst. 1,00, bet sestdienās no plkst. 11.00. Pirmdienās viņš būs savā birojā līdz plkst. 7 vak. Biroja telefons GL 8-9336, mājās GL 4-2761, bet sevišķos gadījumos sasniedzams, zvanot GL 3-3511.

◐ Jānis Kušķis ar savu dzīvesbiedri Ziemassvētku un Jauna gada atvaļinājumu pavada Kalifornijā, izkārtojot, ka var pie radiem un draugiem ciemoties vairākas nedēļas.

◐ Darba tirgū Grand Rapidos iestājies zināms atslābums un vairākos uzņēmumos atlaisti strādnieki, kuŗu vidū ir arī latvieši. Pagaidām atlaisto skaits gan daudz nepārsniedz to robežu, kas atkārtojas ikreizes, parasti gadu mijā, kad tiek uzņemta inventūra un meklēti jauni tirgi ražojumiem, bet ir dažas pazīmes, ka stāvoklis var pasliktināties.

V. Z.

TOTEMU STABU PĒTNIEKI KANADĀ

(Canadian Scene) — Par savām zināšanām Britu Kolumbijas ziemeļrietumu krasta indiāņu lieliskajā totemu mākslā kanadieši var galvenokārt pateikties diviem plaši pazīstamiem kanadiešiem — māksliniecei Emilijai Karei un ne mazāk cildinātam antropologam, Dr. Mariusam Barbo. Emilija Kare ir vairākas vasaras pavadījusi gleznodama indiāņu ciemus, un totemi ir attēloti daudzos viņas audeklos. Barbo, apmeklējot tsimšu indiāņus, kas dzīvo gar Nasas un Skinas upēm Britu Kolumbijas iekšienē, kā arī tās piekrastēs mazliet uz dienvidiem no Aļaskas, ir veicis gaŗu un intensīvu šīs īpašās cilts pētījumu. Šie indiāņi ir zvejnieki un dzīvo pastāvīgās mītnēs — gaŗās komūnālās mājās, kas pagatavotas no kalna nogāžu milzīgo ciedru koku plankām. Šādas plankas bieži vien ir 40—50 pēdu gaŗas un pāris pēdu platas. Daudzi ļaudis, kas savā starpā bija radi, dzīvoja kādā no šiem lielajiem namiem, pie kam katra ģimene aizņēma savu „aizgaldu" gar sānu sienu. Pa ēkas vidu bija izkaisīti ģimeņu ugunskuri un gar sienu virs galvas bija pakārti guļamie soli un noliktavu platformas. Britu Kolumbijas krasta tsimšu indiāņi ir ierindojami starp Kanadas visprogresīvākajām un komplicētākajām indiāņu tautas grupām, un viņu totemu māksla liecina par viņu ietekmīgo materiālo kultūru.

Daudziem totemi izliekas tikai virkne jocīgu tēlu, seju un dzīvnieku, kas izgrebti svērteniski stāvošā stabā. Daži maldīgi domā, ka šie tēli reprezentē indiāņu dievus. Šie totemi tomēr nav pagānu dievi vai dēmoni; tos nekad nepielūdza; parasti tie attēlo mītus vai cilts tradicijas. Daudzus no tiem varētu pielīdzināt ģimenes ģērbonim. Tā kā indiāņiem nebija rakstu valodas, ģimenes vēsturi no vienas paaudzes otrai nodeva ar totemu stabu palīdzību — ar to dziļi simboliskiem tēliem, kuŗus indiāņi izveidoja no taisnākā, skaistākā milzu sarkanās ciedras koka. Līdzīgas totemiskas ģimenes emblēmas bija uzkrāsotas uz namiem, uz namu iekšējiem stabiem, uz apģērbiem un mājturības piederumiem.

Šī radošā māksla tsimšu indiāņu starpā uzplauka 19-tā g. s., kad šie indiāņi nāca saskarē ar baltajiem cilvēkiem un tie varēja dabūt tērauda darba rīkus, kas totemu grebšanu atvieglināja. Tā kā tie šos grebumus pamatoja uz seniem indiāņu motīviem un turpināja attēlot pārdabīgas būtnes un mitoloģiskus briesmoņus, kā arī cilvēku un dzīvnieku tēlus, totema stabi dod vērtīgu informāciju par senajiem ticējumiem, tradicijām un folkloru. Mazākus un delikātākus šīfera grebumus, kas stila ziņā līdzinās totemiem, grebušas arī vairāk uz ziemeļiem dzīvojošās ciltis.

Totemu grebumu stili mainās. Tsimšu indiāņi savos grebumos uzrāda lielu sarežģītību; kvakiutlu indiāņu totemi attēlo visai ekstrēmas groteskas figūras, rādot svara un spēka pārpilnību. Skaistajiem heida totemiem, no kuŗiem viens ir pazīstamais „pērkona putns", — mitoloģiska gigantiskas būtnes attēls, būtnes, kas mīt kalnos — ir raksturīgs miers un spēks. Citi iecienīti dzīvnieku tēli ir ērgļi, kraukļi, vardes, lāči, valzivis un vilki. Krāsas, ko lietoja totemu izkrāsošanai, pagatavoja no samalta klintsakmeņa un zivju eļļas maisījuma, kā arī izmantoja citas dabīgas krāsas, kā, piemēram, sarkano okeri.

Marius Barbo, kas 9 reizes apmeklējis Britu Kolumbijas tsimšu indiāņus, kā antropologs koncentrēja savu interesi divos galvenos virzienos — uz ziemeļrietumu indiāņu kultūru un franču Kanadu. Tā kā viņš interesējās par folkloru un mūziku, viņš uzrakstīja un publicēja vairākus simtus skaistu indiāņu teiku un dziesmu. Barbo, kuŗa ģimene ieceļoja Kanadā no Francijas 17. g. s., ir, laikam, darījis no visiem visvairāk, lai kanadiešus iepazīstinātu ar šīs zemes iedzimto indiāņu un eskimu folkloru. Viņš arī līdzīgus materiālus savācis un saglabājis no franču Kanadas avotiem savā dzimtajā Kvebekas provincē. Viņš bija pirmais franču kanadietis, kas devās uz Oksfordas universitāti studēt kā Rodesas stipendiāts; vēlākā dzīvē ar saviem sasniegumiem antropoloģijā, folklorā un rakstniecībā viņš ieguva Oksfordas goda doktora gradu. No tieši savāktā tautiskā materiāla viņš sarakstījis pāri par 700 grāmatu, eseju un citu rakstu.

Pateicoties interesei, ko stimulējuši tādi individuāli kanadieši kā Emilija Kare un Dr. Marius Barbo, daudzi īpatnēji totemi (daži 70 un 110 gadus veci) savākti no pamestiem indiāņu ciemiem gar Britu Kolumbijas piekrasti. To vēlākām paaudzēm uzglabā mūzejos visā Kanadā.

PA SKUJU CEĻU . . .

Decembŗa sākumā Notingamas latviešu trimdinieku saimi pārlidoja sēru vēsts, ka savās aktīvajās gaitās, tieši veicot Ziemassvētku dāvanu izdalīšanu, pēkšņi saslimusi un mirusi DVF Notinghamas nodaļas Vanadžu komitejas priekšniece un aprūpes nozares vadītāja Lidija Z a r i ņ a.

Lidija Zariņa dzimusi Krievijā 1898. gada 15. septembrī. Pēc 1. pasaules kaŗa apprecējusies ar latviešu virsnieku. Pēc Latvijas brīvvalsts nodibināšanas atgriezusies Latvijā. Pēc dzīves iekārtošanas, valodas iemācīšanās un iepazīšanās ar vietējiem apstākļiem Rīgā sākusi aktīvi darboties sabiedriski - kultūrālā un aprūpes laukā. Ar 1932. gadu darbojusies Jauno sieviešu kristīgās apvienības līgas komitejā. Bijusi gaidu vienības vadītāja un aktīvi darbojusies aprūpes laukā pie Latvijas Sarkanā Krusta.

2. pasaules kaŗa — vācu okupācijas laikā L. Z. darbojusies aprūpes komitejā pie latviešu kaŗavīru stāba Rīgā. Bez tam tanī pašā laikā kārtojusi sainīšu nosūtīšanu uz fronti latviešu kaŗavīriem privāti, tā kļūdama pazīstama daudziem tā laika cīnītājiem. 1945. gada sākumā dodas bēgļu gaitās uz Vāciju. Pēc Vācijas kapitulācijas uzņem sakarus ar svešumā nokļuvušajiem latviešu bēgļiem un latviešu kaŗavīriem. Pirmajās pēckaŗa dienās, valdot sajukumam un nezināi, L. Zariņa uzņēma sakarus ar Latvijas sūtniecību Londonā un saņemtās ziņas par apstākļiem ārpasaulē un starptautisko stāvokli politikā sniedza tālāk saviem tautiešiem.

Anglijā L. Z. ieceļojuši 1948. gadā, Notinghamas nodaļā sākusi darboties ar 1957. gadu, piedaloties Vanadžu komitejā. 1959. g. kā pirmā Vanadze ievēlēta nodaļas valdē, uzņemas nodaļas aprūpes nozares vadītājas pienākumus un kā nodaļas Vanadžu komitejas priekšniece pilda šos pienākumus līdz savai pēdējai dienai.

Vanadžu 10 gadu darbības atcerē Londonā 1960. gadā par nesavtīgu darbību Vanagu organizācijas mērķu sekmēšanā apbalvota ar atzinības rakstu. Savā aktīvajā darbības laikā piesaistījusi DVF Notinghamas nodaļai 20 jaunus biedrus. Tomēr L. Zariņas sirdslieta bija darbība aprūpes laukā. Bieži viņa no slimnīcu darbiniekiem un pārējiem tautiešiem uzzināja par slimiem tautiešiem. Savās aprūpes gaitās viņa darbojās ļoti patstāvīgi, bieži ziedoja daudz personīgo līdzekļu, vai rodot tos no atsaucīgo ziedotāju vidus. Šādam tautiešu aprūpes darbam viņa ziedoja visu savu laiku, jo bija pensionējusies, bet viņas darba diena bieži bija daudz garāka kā pārējiem.

Izvadīšanu vadīja prāv. B. Fedders un uz to bija ieradies kupls pavadītāju pulks. Ar Latvijas karogu pārklāto šķirstu klāja daudz ziedu un vainagu. No nodaļas Vanagiem atvadījās valdes pr-sēdis A. Platacis, noliekot vainagu ar nacionālo lentu. Bija atvadas no dziesmu vienības Mežezers un daudziem tautiešiem. Vieglu dusu svešas zemes smiltainē. Sēro piederīgie — meita un dēls ar ģimenēm.

K. Z.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W..
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

CEĻA VĀRDI

Tauta, kas nedzenas iepazīties ar sentēvu vēsturi un sirmo literātūru, tā tauta necenšas dzīvot.

Auseklis

☆

Ne vārdi, bet priekšzīme, darbi ir tie, kas visvairāk iespēj.

Apsīšu Jēkabs.

☆

Mums ir skaidra un svēta valoda, kuŗa vēl pēc gadu tūkstošiem savā jaunības vaigā, savā jaunības spēkā dod liecību par mūsu sentēvu pirmo šūpuli, uzrāda seno latviešu un spēcīgu gara darbošanos; viņai netrūkst ne smalkuma, nedz daiļuma, ne bagātības, nedz veiklības.

Kronvalda Atis

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

MAIZES UN VIENKĀRŠAS KŪKAS

ĶIMEŅU MAIZE

No puses miltu, piena un rauga pagatavo iejavu un, kad tas ir uzrūdzis, pieliek cukuru, sāli un pārējos miltus un samīca. Tad pielej rožūdeni, izkausētu sviestu un labi samīca. Tad pielej rožūdeni, izkausētu sviestu un labi samīca. Uzraudzē, liek plānu kārtiņu uz plāts, ļauj uzrūgt, pārziež ar kausētu sviestu un pārkaisa ar ķimenēm.

Šādu pašu mīklu var gatavot drumstalu maizei, tad uzrūgušo mīklu uz plāts pārziež ar sakultu olu, pārkaisa kausētu sviestu, sajauktu ar miltiem un mazliet cukura, sadrumstalotu. Cep vidējā karstumā.

ĶIMEŅKŪKAS

1 mārc. miltu, ⅛ kv. piena, 1 paciņa rauga, ¼ mārc. sviesta, 2 olu dzeltenumi, ½ tējkar. sāls un 1 ēd. kar. cukura.

Uzraudzēto mīklu sadala mazās piciņās, izveido apaļas maizītes, saliek uz sagatavotām plātīm un ļauj uzrūgt apm 15 minūšu. Krāsnī liekot, katrai maizītei vidū iespiež sviesta piciņu, pārziež ar olu un pārkaisa ar ķimenēm. Cep vidēji siltā krāsnī gaiši brūnas.

RADZIŅI

1 mārc. miltu, 4 ēd. kar. sviesta, ½ tējkar. sāls, 1 paciņa rauga, 3 olas.

Uzrūgušo mīklu izklāj uz miltiem pārklāta dēļa. Mīklas virspusi pārkaisa ar miltiem un sagriež ar asu nazi garos kvadrātos un katru kvadrātu pārgriež tā, lai no tā dabūtu 2 trīsstūrus. Katra trīsstūra vienu pusi pārziež ar kausētu sviestu un, sākot no garākās trīsstūra malas, mīklu saveltnē pusmēneša veidā. Izveidotos radziņus liek uz sagatavotām plātēm, pārziež ar kausētu sviestu un cep 10-15 minūšu karstā krāsnī.

KRĒJUMA JEB KANĒĻU KŪKAS

Mīklu sagatavo tāpat kā ķimeņkūkām un izveido tāpat maizītes kā ķimeņkūkas un, krāsnī liekot, pārziež ar sagatavotu masu: sajauc 2 ēd. kar. skāba krējuma ar 1 ēd. kar. miltu, 1 ēd. kar. cukura un tējkaroti sasmalcināta kanēļa.

PILDĪTAS MAIZĪTES

¼ kv. miltu, 1 paciņa rauga, 2 mārc. miltu, ¼ mārc. sviesta, ¼ mārc. cukura un sāls pēc garšas.

No uzraudzētās mīklas izveido maizītes, tāpat kā ķimeņkūkām. Krāsnī liekot, pārziež ar olu un pārkaisa ar sasmalcinātām mandelēm. Atdzisušām maizītēm nogriež vāciņus, ar nazi izņem viducus un pilda ar saputotu putu krējumu, kam pieliek vaniļas cukuru. Nogriezto vāciņu uzliek un pārkaisa ar pūdercukuru. Var arī pildīt ar vaniļas krēmu vai kādu ievārījumu.

BIEZPIENA MAIZĪTES

2 mārc. miltu, ⅛ kv. piena, 3 ēd. kar. cukura, ¼ mārc. sviesta, 2 paciņas rauga, nolīdzināta tējkar. sāls.

Uzraudzēto mīklu uzliek uz plāts, kas ar sviestu iezīesta un miltiem pārkaisīta. Mīklu izlīdzina vienādi pa visu plāti, pārsedz un novieto siltā vietā, lai uzrūgst. Krāsnī liekot, pārziež biezpienu ar sakultu olu un cep vidēji karstā krāsnī. Atdzisušo maizi sagriež mazos gabaliņos. Biezpienu sagatavo šā: ņem 2 mārc. sausa biezp., ¼ mārc. sviesta, 4 ēd kar. cukura, 2. ēd. kar. kartupeļ- vai kviešu miltu, ½ paciņas rauga, 4 olu dzeltenumus, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 1 norīvēta citrona sulu.

Sviestu ar cukuru saputo, pieliek olu dzeltenumus, garšvielas, atšķaidītu raugu, skābu krējumu, miltus. caur sietu izrīvēto biezpienu. Biezpiena kārtas biezums var būt tikpat biezs kā mīkla. Biezpienā var iecilāt saputotus olu baltumus.

SĀLS MAIZĪTES

1 mārc. miltu, ⅛ kv. piena, ½ sviesta, ½ paciņa rauga, ¼ tējkar. sāls un 1 tējkar. cukura.

No uzrūgošās mīklas izveido garenus un tievus veltnīšus. Veltnīšus liek pa vienam vai vairākiem blakus uz sagatavotās plāts, pārziež ar sakultu olu vai kausētu sviestu, pārkaisa ar rupjāku sāli vai ķimenēm un cep 8-10 minūšu karstā krāsnī.

MILTU RAUSIS

1 mārc. miltu, 1 kv. piena, 4 olas, 1 tējkar. sāls.

Visu labi sajauc vienādā gludā masā, lej pannā ¼ m. izkausētā sviestā un, bieži kulstot, cep 15 minūšu. Pasniedz galdā pārkaisītu ar cukuru un dod klāt sautētus augļus.

Uz mazākas pannas no šīs mīklas var cept 2 miltu raušus.

BIEZPIENA PĪRĀGS

6 ēd. kar. sviesta, 1 mārc, biezpiena, 4 olas, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 3 ēd. kar. cukura, 1 norīvēta citrona miziņa, ¼ mārc. korinšu vai roziņu.

Sviestu saputo un, pamazām putojot, pievieno olas, biezpienu skābu krējumu, cukuru, citrona miziņu. Masu uzziež uz sagatavotas mīklas, pārkaisa ar korintēm vai rozīnēm. Saveltnē atsevišķus pīragus viegli kopā un liek tos dziļā pannā, kurā izkausēts sviests, pārkaisa mazliet cukura un cep lēnā siltumā vienu stundu. Pildījumam var lietot arī augļus, bet ne visai sulīgus — ābolus un ķiršus. Pēdējiem jāizņem kauliņi.

BIEZPIENA CEPUMI

½ mārc. biezpiena, ½ mārc. miltu, ¼ mārc. sviesta, ½ mārc. mandeļu, ½ tējkar. briežraga sāls un ⅛ tējkar. sāls.

Miltus sviestu, cukuru, caur sietiņu izrīvētu biezpienu, sāli, izkausētu briežraga sāli liek uz mīklas dēļa un labi samīca. Izveltnē, sagriež četrkantainos gabaliņos, kuros ietin strēmelēs sagrieztus marmelādes gabaliņus, pārziež ar sakultu olu. Cep mērenā karstumā gaiši brūnus.

KRĒJUMA RIPIŅAS

Ņem ½mārc sviesta, saputo, pieliek 1 mārc. cukura, 2 mārc. miltu, 2 olas, 1 tējkar. vaniļas ekstrakta, 1 tējkar. cepamā pulvera un mazo burciņu skāba krējuma. Mīklu labi samīca, izveltnē, izspiež mazas ripiņas un cep gaiši brūnas.

AUZU PĀRSLU KŪKAS

½mārc. auzu pārslu, ¼ mārc. miltu, ½ mārc. sviesta, ½ mārc. cukura, 2 olas, ¼ m. riekstu, ½ tējkar. briežraga sāls, ¼ tējkar. sāls.

Saputo sviestu ar cukuru, pieliekot pēc kārtas pa vienai olai; masu labi izmaisa, pieliek arī izkausētu briežraga sāli, sāli, sakapātus riekstus, auzu pārslas un piesijā miltus. Liek ar tējkaroti uz sagatavotas plāts mazās piciņās. Cep mērenā siltumā. Riekstu vietā var likt rozīnes.

SAUSIŅI

1 mārc. miltu, 2 paciņas rauga, ⅛ kv. piena, ½ tējkar. sāls, 4 ēd. kar. cukura, ¼ mārc. sviesta.

Siltā pienā iemaisa raugu, pieliek sāli, cukuru, sviestu un piemīca miltus. Kad mīkla uzrūgusi, izveido mazas apaļas maizītes, saliek uz sagatavotas plāts, uzraudzē, pārziež ar kausētu sviestu un cep vidēji siltā krāsnī gaiši brūnus. Atdzesētas maizītes pārgriež vidū pušu, saliek uz plātīm atpakaļ un lēnā siltumē izkaltē. Sausiņi labi uzglabājas sausā vietā, tos var uzglabāt noslēgtā stikla traukā.

ĀBOLU MAIZE

Mīklu sagatavo kā drumstalu maizei. Kad tā uz plāts uzrūgusi, pārliek ar ābolu šķēlēm un pārlej ar sakultas olas un krējuma maisījumu. Izceptu pārkaisa ar cukuru. Ābolu vietā mīklai var pārlikt arī dažādas svaigas ogas vai augļus.

RUPJA MIEŽU KARAŠA

Novārītus kartupeļus samaļ gaļas mašīnā. Sasilda pienu, samaisa ar kartupeļiem, atšķaidītu raugu ar cukuru, iekulsta pusmīkstu mīklu un noliek siltā vietā uzrūgt. Tad piemīca miltus un, kad maize otrreiz uzrūgusi, izveido pamazas karašas, uzraudzē un cep karstā krāsnī.

Piena vietā var lietot arī paniņas, tikai tām jābūt svaigām, un ieteicams pielikt pus tējkar. sodā. Mīklu nedrīkst pārāk ilgi raudzēt, lai neieskābtu.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Toronto policijas šefs Džons Murrajs paziņojis, ka ceļu aizsprostus policija uzstādīs arī nākotnē dažādās pilsētas daļās, jo šāda auto vadītāju kontrole bijusi jūtami par iemeslu katastrofu straujai samazināšanai.

Sv. Katarīnēs ar jauno gadu ievēlēts jauns pilsētas galva — 52 g. v. D. Buchanans. Šim amatam bija uzstādīti pavisam 7 kandidāti. Sv. Katarīnes iedzīvotāji nobalsojuši arī par svētdienas filmu izrādēm.

Ugunsgrēks piemeklējis Venecuēlas vēstnieka Kanadā R. Egana privāto rezidenci Hullas pilsētiņā, Kvebekas provincē. Ugunsgrēks nodarījis ap 100.000 dol. lielus zaudējumus.

Pagājušajā nedēļā 75 gadu vecumā mira Kanadas agrākais tirdzniecības ministrs C. D. Havs (Howe). Darbojoties 22 gadus no vietas Kanadas valdības kabinetā, ministrs Havs īpašu vērību izpelnījās ar Trans - Canada Air Lines sabiedrības u.d.c. pasākumu nodibināšanu. Viņu ieskatīja par Kanadas modernās saimniecības izveidotāju.

Sajā pašā laikā Kanada zaudēja arī otru izcilu personību — CPR prezidentu W. A. Matheru. Raksturīgi, ka arī Mathers, kas jau kopš 1910. gada darbojās CPR sabiedrībā, mira tādā pašā vecumā kā ministrs Havs.

Ontario izglītības ministrijai radušās jaunas galvassāpes: skolēnu skaits 13. gradā no pagājušā gada pieaudzis par 13,4% resp. no 16.267 skolēniem gadā uz 18.447. Lai varētu apmierināt visus izglītības tīkotājus, jau šinī gadā ministrijai būs jāatrod ap 2.000 jaunu vidusskolu skolotāju. Tiekšanās pēc augstākās izglītības esot zināmā mērā izskaidrojama ar pašreizējo bezdarba stāvokli Kanadā.

K. Lauciņš, atv. Latvijas armijas Virspavēlnieka stāba Inspekcijas daļas v-ltn.

PIRMS ČETRDESMIT GADIEM

II

K. Lauciņš — Pirms 40 gadiem

Bermontieši nebija zināmi, kurā iepriekšējā nakti landesvēristi- jātnieki no Makulāniem aizgājuši. To vietā ar mazo „bānīti" Siliņu stacijā tikai pirms pāris stundām bija ieradies vads latviešu karavīru. Vads sagūstījis jātniekus- izlūkus un ieņēmis poziciju abās pusēs lielceļam. Žēlodami šķūtniekus un zirgus, karavīri nevarēja „apsveikt" sirsnīgāk, un bijuši noskumuši, ka par spīti tam daži zirgi ievainoti un krituši. Sagūstītie četri izlūki vēlāk ceļā no Jēkabpils uz Krustpils staciju bija mēģinājuši bēgt, — varbūt cerēdami sasniegt tur vēl stacionētās Landesvēra daļas.

Kas brīdinājis latviešu karavīru vienību par bermontiešu kustību, man nav zināms. Jāpiezīmē, ka tanī pašā laikā kāda cita bermontiešu kolonna nākusi pa Neretas - Viesītes - Jēkabpils ceļu Pirms Viesītes sasniegšanas to izklīdinājuši vietējie aizsargi. Tā izbeidzās mēģinājums ievilkt Landesvēra daļas bermontiešu dēkā.

Bermonta uzbrukuma laikā austrumu fronte bija klusa. Sarkanie, acīmredzot, negribēja vai nevarēja izmantot gadījumu. No šī laika man palicis atmiņā brauciens uz Rīgu. Ceļš gar Daugavu bija slēgts. No Pļaviņām braucām uz Gulbeni — plkv. Aleksandrs, trīs Landesvēra oberstāba virsnieki un es. Oberstāba virsnieki valkāja cepuri ar baltu virsu, zilu aploku un mazu zili-baltu kokardi. Šāda galvas sega bija iepatikusies pulkvedim, un viņš to, šad un tad, arī šoreiz valkāja pie sava britu virsnieka tērpa. Gulbenes vecajā šaursliežu dzelzceļa stacijas bufetē bijām paēduši pusdienas, un visi kopā gājām atpakaļ uz savu vagonu, kas stāvēja uz platsliežu ceļa, lai turpinātu ceļu uz Rīgu. Šinī acumirklī pie stacijas piebrauca igauņu bruņotais vilciens no Valkas. Tā apkalpe, ieraudzījusi Landesvēra virsnieku tērpus, metās ārā no vilciena ar saucieniem „kurrata saksapois". Landesvēra virsnieki — „vanished like smoke" — bija nozuduši, kā bieži sarunā mēdza teikt barons Osten-Sakens, un uz platformas bijām palikuši — pulkvedis un es. Formas mēteļa un cepures nesaskaņu laikam bija ievērojuši arī igauņu karavīri, un tie atskārta, ka baltās cepures valkātājs nev nekāds „saksapois". Tāpēc viegli izdevās viņus pārliecināt. Pulkvedis vai nu tiešām starpgadījumu neievēroja vai arī negribēja ievērot.

Pēc 56 ceļā pavadītām stundām preču vagonā, beidzot sasniedzām Rīgu. Bijām iebraukuši īstā laikā, lai piedzīvotu mūsu galvaspilsētas atbrīvošanu. Otrās dienas rītā baznīcu zvani vēstīja Pārdaugavas atbrīvošanu. Pulkvedis Aleksandrs tūliņ izteica vēlēšanos apmeklēt atbrīvoto Pārdaugavu. Uz speciālo atļauju ilgi nebija jāgaida, un jau priekšpusdienā mēs pārgājām tiltu. Kad ieminējos. ka tepat tilta galā, Akmeņu ielā dzīvo mans mātes brālis, apmeklējām arī to, un atradam visu ģimeni vēl mājas pagrabā. Britu un franču karakuģi nebija šāvuši slikti, drupu bija daudz.

Garās nekurinātā preču vagonā pavadītās stundas ar plānu mēteli, nebija palikušas bez sekām — biju saaukstējies un nokļuvu Sarkanā Krusta slimnīcā ar slapjo plevrītu. Slimnīca bija iekārtota privātā mājā Baznīcas vai Skolas ielā, labi neatceros. Žēlsirdīgā māsa nodaļā, kur gulēju, bija vecāka poļu tautības dāma no Latgales. Arī citas māsas nāca no Latvijas muižnieku ciltīm.

Liels bija mans pārsteigums, kad kādā dienā man pieteica ciemiņu, un istabā ienāca plkv. Aleksandrs. Viņš mani apciemoja katru reizi, kad iebrauca no frontes Rīgā.

Slimnīcu atstāju 1920. g. janvāra vidū, un reizē dabūju atvaļinājumu. Pēc atpūtas atgriezos oberstābā, gavēņa sākumā, 1920. gada februārī. Tas savu mītni bija iekārtojis Turčinavā, netālu no Ludzas. Dzīvokli sameklēju Lielajos Breidakos, kādā vecticībnieku pusmuižā. Bija sācies gavēnis, un mājas jaunkundze nožēloja, ka es esot ieradies par vēlu — esot zaudējis vizināšanos „masļenicā". Tur nu līdzēt neko nevarēja. Šo vecticībnieku ģimeni minu citā sakarībā.

Uz Ludzu bija atbraucis ministru prezidents Kārlis Ulmanis un runāja tautas sanāksmē. Viņu redzēt un dzirdēt aizbrauca arī mans mājas saimnieks. Atgriezies, viņš sajūsmināts atstāstīja prezidenta vārdus, par brīvību katram kalpot savam Dievam pēc savas pārliecības un rituāla. — brīvību, kas vecticībniekiem bija liegta kā cara, tā boļševiku valdīšanas laikā. Tiešām, īsā laikā, pie viņu lūgšanas nams ar zeltītiem zvanu tornis un, jāsaka, zvani netika saudzēti.

Pēc straujā trieciena, kura rezultātā Latgale kā pēdējā bija atbrīvota no ienaidnieka, frontē valdīja pamiers. Oberstābā dzīve kļuva garlaicīga, mazāk līdzēja arī slēpošanas sports, kam pievērsās pulkvedis. Vai ik pārnedēļas braucām uz Rīgu kārtot darīšanas un izklaidēties. Satiksme ar galvaspilsētu jau bija ērtāka un labāka.

Britu militārā misija Rīgā mitinājās toreizējā Bruņinieku, vēlākā Saeimas namā. Tur pavadījām dažus vakarus sarunās un debatēs. Pēc vairāku mēnešu pavadīšanas oberstābā virsniekiem, plkv. Aleksandrs atsaucās atzinīgi par baltvāciem, kā labi audzinātiem, teicamiem sportistiem, tātad izcilā „džentlmeņiem". Kapteinis Djūharsts bija pretējās domās un raksturoja baltvācus, sevišķi muižniekus, kā nodevīgus, neuzticīgus un neuzticamus. Tik pretējus ieskatus saskaņot nevarēja, un abi kungi lūdza Mr. Ellisu, angļu tirgotāju — linu eksportieri, kas ilgus gadus dzīvojis Latvijā, tātad, vecs vidzemnieks, kā neitrālu un labu vietējo apstākļu pazinēju, izteikt savas domas. „Savās privātās personīgā darīšanās jūs droši varat uzticēties baltvācu muižnieka dotam vārdam, bet lietās, kas attiecas uz Baltijas muižniecību kā korporāciju, nekad", skanēja Mr. Ellisa lēmums. Debates ar to izbeidzās — vairāk vai mazāk abiem britu virsniekiem izrādījās taisnība.

Drīz pēc tam, kad tiku nozīmēts par sakaru virsnieku pie plkv. Aleksandra, Rīgā uz ielas sastapu savu studiju biedru Cielēnu. Mēs nebijām redzējušies kopš šķiršanās 1913. gadā, kad es, studijas beidzis, aizgāju karadienestā. Viņš mani iepazīstināja ar savu ceļa biedru — savu brāli, politiķi Feliksu. Sarunā par pagājušiem un tagadējiem laikiem minēju savu acumirklīgo dienestu. Felikss, to dzirdēdams, izsaucās: „Ko jūs ar to Landesvēru niekojaties, sen to vajadzēja izformēt!"

„Kā vājāk apbruņots karaspēks var atbruņot un likvidēt labāk apbruņotu?" bija viss, ko varēju teikt.

1920. g. pavasarī Latvijas zeme bija iztīrīta no sarkaniem un melniem ienaidniekiem. Armijas vadība un valdība atzina, ka pienācis laiks izbeigt pagaidu stāvokli un likvidēt armiju armijā. Landesvēra kājnieku vienības pārdēvēja par 13. Tukuma kājnieku pulku, jātnieku eskadkadrons pievienojās jātnieku pulkam, artilerija apvienojās ar pārējo armijas artileriju u. t. t.

Lielākās armijas vienības, Tukuma kājnieku pulka komandieris kļuva plkv. Kalējs, bet plkv. Aleksandrs aizbrauca uz Rīgu. Kā Landesvēra likvidācijas loceklis, es paliku Ludzā. Cita starpā, kopā ar diviem kara ārstiem piedalījos Landesvēra slimnīcu pārņemšanā Rēzeknē.

Kādā naktī braucām atpakaļ uz Ludzu vagonā, kurā bija pārvesti izsituma tīfa slimnieki. Tas gan bija dezinficēts, taču rīta gaismā iebraucot Ludzas stacijā, atradu uti aprocē. Mani līdzbraucēji - ārsti pazobojās, lai nu pagaidot, kas būšot pēc divām nedēļām. Rezultāts neizpalika.

Kad atstāju Rīgas kara slimnīcu, bija jau vasara. Izbeidzoties manam slimības atvaļinājumam, demobilizējos. Plkv Aleksandrs bija aizbraucis. Kpt. Djūharstu vēl sastapu viņa kāzās. Viņš apprecēja Mr. Ellisa meitu. Savas karavīra gaitas mēs abi bijām izbeiguši. Djūharsts negribēja palikt savā dzimtenē, bet domāja emigrēt uz ASV.

Otrā pasaules kara laikā Rīgas avīze „Deutsche Zeitung im Ostland", ziņodama par ģen. Aleksandra iecelšanu Vidusjūras bruņoto spēku virspavēlnieka postenī, piemetināja, ka šis britu ģenerālis neesot labāks par citiem. Viņa vienīgā priekšrocība esot tikai tā, ka viņš kādreiz komandējis kādu vācu vienību. Šo ziņu lasīdams, nevarēju iedomāties, ka kādreiz nokļūšu Anglijā. Es labprāt nosūtītu feldmaršalam Aleksandram izgriezumu no minētās avīzes, lai viņš zinātu, kam, pēc vācu avīžnieku domām, viņam jāpateicas par saviem panākumiem pēdējā karā.

Savu atmiņu noslēgumā minēšu, ka plkv. Aleksandrs augsti vērtēja Landesvēru kā kaujas vienību. 1920. g. janvāra triecienā cauri Latgalei, no Trepes līdz Zilupei, pulkveža vadībā šī baltvācu vienība guva spožus panākumus mūsu kopējās dzimtenes atbrīvošanā, tā pa daļai izpirkdami savu vainu nelaimīgajā pārpratumā pie Cēsīm un Raunas.

Lai godam pieminam tos, kas lējuši savas asinis un atdevuši dzīvību par dzimtenes brīvību. Lai vēsture tiesā tos, kas dzimteni nodeva un svešumā palīdzēja Ribentropam - Molotovam kalt jaunas važas Latvijai.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.

Tel. BAYSwater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

Finanču pārskats uz 1960. gada 30. novembri.

Aktīvs:		Pasīvs:	
Skaidra nauda kasē	$ 150.00	Akcijas	$ 2.956.09
Skaidra nauda bankā	$ 29.469.50	Noguldījumi	$ 163.006.97
Aizdevumi	$ 118.652.98	Garantiju fonds	$ 340.87
Dalības nauda Co-op	$ 100.00	Izglītības fonds	$ 5.72
Maksājumi	$ 16.65	Skaidra peļņa	$ 2.375.36
Inventārs	$ 295.88		
Īpašs depozits	$ 20.000.00		
Kopā	$ 168.685.01	Kopā	$ 168.685.01

Ieņēmumu un izdevumu pārskats uz 1960.g. 30.11.

Ieņēmumi:	
Dividendes	$ 2.00
Aizdevumu rentes	$ 5541.89
Čeku konti	$ 154.35
Dažādi ieņēmumi	$ 22.22
Īpašu depozitu rentes	$ 16.66
Kopā	$5737.12
Izdevumi:	
Sludinājumi	$ 41.00
Apdrošināšana	$ 146.00
Nodeva līgai	$ 66.56
Kancelejas izdevumi	$ 146.53
Noguldījumu un aizdevumu apdrošināšana	$ 8 1.31
Rentes	$ 1538.70
Aizņēmumu rentes	$ 42.47
Čeku konti	$ 112.90
Pilnsapulces izdevumi	$ 58.29
Nodoklis	$ 5.00
Ceļa izdevumi techniskiem darb.	$ 345.00
Dažādi izdevumi	$ 38.00
Telefons	$ 10.00
Kopā	$ 336 .76
Skaidra peļņa	$ 2375.36

Biedru skaits 1960. g. 31. oktobrī	336
Organizāciju depozitu skaits	25
Noguldītāju skaits	213
Aizņēmēju skaits	137

Kreditsabiedrības valde.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?

Tuvākai informācijai kontaktējiet

KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 QUEEN ST., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI.
123 Huron St.,
Toronto 2 - B,
Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LATVIJAS AMERIKA pārstāvis KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

DV GRĀMATNICA PIEDĀVĀ SKAŅU PLATES

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālīts māsas dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.
1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.
1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.
1004 B. PIEKALNĪTIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.
1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuļļaks.
1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.
1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.
1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM 6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!
1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.
1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koru Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).
1015 TORONTO LATV. TAUŖU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.
1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.
1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.
1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".
1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.
1022* LĪGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāģera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.
TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM à $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš
Mugurdancis.
1025 Litenietis.
Brālītis un māsiņa.
1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — E. KARLSONE - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā Ancīt. J. Ķepīša — Div pļaviņas; Tek saulīte.
1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.
1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa, Dievs, sargi mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

Gatavojieties 10. ga
VILIBALDA DROSMIŅA TR

DĀVA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
KOKA IZSTRĀDĀJU
ĀDAS IZST
DV GRĀMATNĪCA, 123 HU
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

DARIET TO TAGAD
pieprasiet
Home or Farm Improveme Loan
Šos aizdevumus, ko atbalsta vald iespējams saņemt ar jūsu banka starpniecību.
HOME IMPROVEMENT LOAN
LAUKSAIMNIEKI!
FARM IMPROVEMENT LOAN
Kāpēc gaidīt pava
DARIET TO TAGAD
Izsludinājis Hon. Michael Starr, Minister of

KAKTIŅ
TRANSPORTA FIRMA
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.

LATVIJAS AMERIKĀ
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTIN
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMI
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅA
GRĀMATAS un ŽURNĀLUS
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, A
PASŪTĪJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA. TEL.:
Pasūtījumus lūdzam nodot laik

ОJAT
iropu
idu
?
cijai
AVEL
,
ORONTO.
26.
adā.
ribai
onēšanas
rtot ar
NODAĻU.
HOLM.

JA SŪTAT DĀVANU SAIŅUS PIEDERIGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada. Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis KLIVLENDĀ pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju. J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

ĀMATNICA
EDĀVĀ
AŅU PLATES

sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
utrais pāris. Brālīts māsas dancināja. Eņ-
is. Ķekatu dancis.
dubultkvartets 45 RPM $2.00
nu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule va-
Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa —
s koris 33 RPM $5.00
J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļ-
— Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz
. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu,
kalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E.
vedības.
TIS, bass 45 RPM $2.00
okle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B.
zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam
dubultkvartets 45 RPM $2.00
. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes;
rmann — Tuļjaks.
u dubultkvartets 45 RPM $2.00
zi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vīto-
ers.
AIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
— Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte —
Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa —
Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
ēvics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād.
AN TRIO 33 RPM 6.00
lancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa
na — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van
in B flat major.
latviešu valodā!
enors 33 RPM $5.00
dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe.
ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A.
riedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa —
niņa — Tev.
MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
tu koru Dziesmu diena Čikāgā.
ieskaņojums!
ausīs rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds.
ieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Pre-
ounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un
aļa).
LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas
. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
ietim. A. Žilinska — Karogs.
ZIESMAS — E. REINVALDE, sopr.
— 45 RPM $2.00
žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis
iņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man devi-
AN TRIO 33 RPM $6.00
enuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis.
to. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa
Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".
u dubultkvartets 33 RPM $6.00
tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies
— Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa —
js. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk,
es — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimte-
lniņa — Karš.
ts koris DAINA 33 RPM $6.00
3 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo
ja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Frei-
iņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' pra-
Dziedātāja līgaviņa.
Skaņu studijas DAINA orķestra
45 RPM ā $2.40
ka.
s.
māsiņa.
ZIESMAS Nr. 2 —
E - BĒRZIŅA 45 RPM $2.00
aities', mežu gali; Ozolīti zemzarīti; Aijā
— Div. plaviņas; Tek saulīte.
tenors 45 RPM $2.00
Dzimtene; Pavasaris.
iriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
ūsu stipra pils. Teici to Kungu. Tuvāk pie
vus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pa-
vētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, mo-
s nestāv. To mīlestības spēku sveicu. Cik
telpa, Dievs, sargi mūsu tēvu zemi. Cēli
vnami.

Gatavojieties 10. gadskārtējam VILIBALDA DROSMIŅA TRADICIONĀLAJAM **KARNEVĀLAM Toronto** SESTDIEN, 4. FEBRUĀRĪ 1961 PALACE PIER

DĀVANĀM
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

DĀMAS, iestājieties par pārstāvi AVON firmā, pelnīsit labu naudu, un pie tam jūsu dzīves vietas tuvumā. Jāprot angļu valoda. Zvanīt WA 5-4255, TORONTO.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

DARIET TO TAGAD

pieprasiet

Home or Farm Improvement Loan

Šos aizdevumus, ko atbalsta valdība, iespējams saņemt ar jūsu bankas starpniecību.

Māju atjaunošanai un remontiem kā iekšpusei, tā ārpusei, arī garāžu būvei;
Arī installācijas piederumu iepirkšanai; apkures ierīču iekārtošanai un atjaunošanai; elektrības un cauruļu ierīkošanai un labošanai; sanitāro tanku un kanalizācijas ierīkošanai un pievienošanai; priekšdurvju un priekšlogu aizkaru iekārtošanai;
Arī krāsošanai, tapešu likšanai, māju izdaiļošanai un aku atjaunošanai.

HOME IMPROVEMENT LOANS
līdz $4.000,- ar atmaksu līdz 10 gadiem iespējami par zemiem procentiem.
Tuvākai informācijai sazinieties ar jūsu banku, lai remontus varētu paveikt jau šoziem, kad darba spēks un materiāli ir lētāki.

LAUKSAIMNIEKI!
Painteresējieties par valdības atbalstāmo
FARM IMPROVEMENT LOANS,
kas ar jūsu bankas starpniecību iespējams līdz $7.500,- ar atmaksu uz 10 gadiem. Aizdevumus izsniedz inventāra un mājlopu iegādei, kā arī māju remontiem.

Kāpēc gaidīt pavasari —
DARIET TO JAU TAGAD!

Canada Winter Work Campaign JAN FEB MAR

Izsludinājis Hon. Michael Starr, Minister of Labour.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, College un Spadina ielas stūrī). Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto
WA 1-3924

LATVIEŠU MEDNIEKU un MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko
GADSKĀRTĒJO
ZAĶU BALLI
sestdien, 14. janvārī, pl. 7,30 Columbus hallē, 582 Sherbourne St.
Ar dziesmām un dejām piedalās dubultkvartets LĪGA V. LINTIŅAS vadībā.
Pilna bufete. ★ Alņu, briežu un zaķu cepeši. ★ Vēži.
Dejas spēlēs izcila vācu kapella.
Ieeja $1.50.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Iesvētes mācība sāksies sestdien, 14. janvārī, pl. 10 draudzes namā, turpināsies katru sestdienu no pl. 10-1 dienā. Jauniešus lūdz pieteikties pie mācītājiem. Iesvēte ar dievgaldu Pūpolu svētdienā, 26. martā, Betlemes baznīcā.

Svētdien, 15. janvārī, četri dievkalpojumi: pl. 2 dienā Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā māc. O. Gulbis un draudzes kopas pilnsapulce; pl. 5.15 Mūsu Pestītāja baznīcā Džamaikā māc. R. Zariņš un rajona pilnsapulce; pl. 6 vak. Bronksā Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols un rajona pilnsapulce.

Garīgās mūzikas pēcpusdiena svētdien, 22. janvārī, pl. 3.30 pēc dievkalpojuma Betlemes baznīcas apakšējā zālē rīko Latviešu skaņu mākslinieku kopa. Programmā: doc. A. Šturma referāts „Baznīcas mūzika un tās attīstība" (ar demonstrējumiem). Piedalās dziedoņi Herta Lūse, Isolde Pulciņa-Baumane un Mārtiņš Ābele, pianisti - pavadītāji Mirdza Bogdanoviča un Alise Dzirkale-Cenne. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1,-. Pēc koncerta atspirdzinājumi un pārrunas.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Svētdien, 15. janvārī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums.

Trešdien, 18. janvārī, pl. 7 vakarā draudzes namā Bībeles stunda. Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9,30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī **svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.**

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1,30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 15. janvārī, pl. 3 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Svētdien, 22. janvārī, pl. 11 rītā dievkalpojums un svētdienas skola.

Jauniešiem, kas vēlas nākošajā vasarā iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja jau tagad.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

15. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

22. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

22. janvārī, plkst. 2.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā: Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 29. janvārī, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce baznīcas blakus telpās.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 12. janvārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda — 230, Hunter Street East.

Svētdien, 15. janvārī, plkst. 10,30 dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11,00 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās mākslinieka Jāņa Dekšņa gleznu izstādes atklāšana.

Piektdien, 20. janvārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

ILMA'S
Beauty Salon,
119½ Carlton St.,
Toronto.
DĀMU FRIZIERSALONS
atvērts no pl. 9 rītā — 7 vakarā.

JAUNIEBRAUCĒJA MEKLĒ
gaišu mebelētu istabu ar vārīšanas iespējām.
Zvanīt HO 6-7580, Toronto.

Beach rajonā IZĪRĒJAMAS
3 istabas un virtuve kopā vai atsevišķi ar vai bez mēbelēm.
Zvanīt OX 9-8184, TORONTO.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta vai nemēbelēta istaba, glīti remontēta, labā rajonā.
Zvanīt katrā laikā.
LE 1-5193, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 1-1403

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē 15. janvārī, pl. 3,30 p. p. dievkalpojums Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Māc. J. Prauliņš.

Niagarā (Ont.) latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojums 5. februārī, pl. 2 p. p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus zālē draudzes gada sapulce, kurā visi šīs draudzes locekļi laipni lūgti ierasties.

Niagaras (Ont.) latviešu ev.-lut. draudzē kristīts Armands Varis Ivsiņš, Valentīna un Almas dēls.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

22. janvārī, plkst. 2 p.p. Bībeles svētku dievkalpojums. Māc. viesis Ed. Ķerģis. Soliste L. Caunīte.

29. janvārī, pl. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948; draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Trešdien, 11. janvārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Piektdien, 13. janvārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes stunda.

Svētdien, 15. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums jaunatnei un pieaugušiem.

Svētdien, 22. janvārī, plkst. 10.00 no rīta iesvētību mācību stunda draudzes namā; plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola; pēc dievkalpojuma iesvētību mācību turpinājums.

Trešdien, 25. janvārī, plkst. 8.00 vakarā — Bībeles stunda.

Piektdien, 27. janvārī, plkst. 7.00 vakarā — jaunatnes nodarbības.

Svētdien, 29. janvārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņa garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

VISJAUNĀKAIS IZDEVUMS
VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒLE
DAIŅA MIEZĀJA mākslinieciskā ietērpā.
Saturā: *filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;*
krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;
mūsu tautas un zemes neseno cīņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;
arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības temas.
Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.
Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem!
V. Tomas Mūžīgā spēle. Cena $2.95.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vacijā, Polijā un Svecē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

DĀMU FRIZIERSALONS ,VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

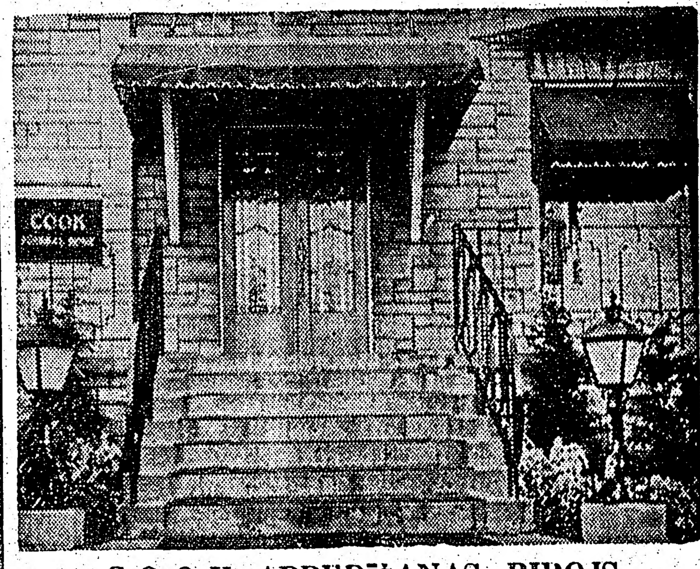

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
Sākot no .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lēsis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., USA.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Nicholas Boukema ir pirmais satiksmes upuris šinī gadā Toronto pilsētā, kas mira momentāli, kad automašīna no aizmugures uzskrēja virsū viņa vadītajam divritenim uz Jonge ielas, pilsētas centrā.

Vairāki dauzoņas Jaungada vakarā Ošavas ugunsdzēsēju acu priekšā nozaguši sarkani nokrāsoto, pussmago auto un devušies braucienā pa pilsētu, pūzdami un taurēdami, saceļot kājās visus iedzīvotājus un policiju. Tikai nākošajā rītā ugunsdzēsējiem izdevās atgūt savu auto, bet aukstu un sniegā ieputinātu.

Patlaban Kanadā uzturas Padomju Savienības tirdzniecības misija, kas grib panākt lielāku padomju preču eksportu uz Kanadu. Delegācija pēc vairāku dienu uzturēšanās Montreālā iegriezīsies arī Toronto. Kā redzams, Padomju Savienība nav visai iepriecināta par nesen noligto tirdzniecības paktu starp Padomju Savienību un Kanadu, kas paredz, ka Kanada šinī gadā eksportēs uz Krieviju ap 200.000 tonnu kviešu. Vispār Kanada cenšas pēc iespējas mazāk importēt preces no Pad. Savienības. Turklāt federālā valdība ir prieciga, ka var tikt vaļā no saviem kviešiem.

Hamburgiete Helke Kuke, ierodoties Toronto, paskaidrojusi, ka viņa vairs nepazīst savu agrāko draugu un pielūdzēju, ar kuŗu tā bija saderinājusies Vācijā. Helkes „nākošais vīrs" ieradies Kanadā un tūlīt izsaucis savu līgavu no Hamburgas, domādams, ka jaunajā krastā būs iespējams uzsākt laimīgu laulības dzīvi. Bet kad izskatīgā Helke ieradusies Toronto, viņa nav pateikusi pat paldies par $350,- samaksāto ceļa naudu. Helke jau nākošajā dienā ieskatījusies kādā šarmantā klavieŗu spēlētājā, kas pelna savu ikdienišķo iztiku, spēlējot nakts klubos. Pēc nedēļas Helke ieradusies Toronto pilsētas namā un paziņojusi, ka precēsies ar šo portugaļu izcelsmes mūzikantu. Viss būtu labi, bet nelaimīgais kavalieris, kam kāzas izjuka, pieprasa no Helkes samaksātos $350,- par jūŗas ceļojumu un vēl $100,- par drēbēm, kas bijušas domātas jaunkundzei pēc ierašanās Kanadā. Kāds ziņkārs reportieris Helkei jautājis: „Vai jūs šo naudu atmaksāsit?" „Nieki!" izsaukusies līgava. „Kādēļ gan man jāmaksā par ceļu? Viņš mani ielūdza, lai maksā!"

Vistuvākā nākotnē CBC sabiedrība samazinās savu ārzemju ziņu dienestu. Šajā sakarā darbu zaudēs ap 20 speciālistu, kas līdz šim bija nodarbināti Montreālā. Ar šādu soli valdība cer gada laikā ietaupīt tuvu pie $500.000,-.

Sakarā ar Jauno gadu Gallupa institūts Kanadā izdarījis aptauju pie kanadiešiem par darba iespējam šinī gadā. Turpat 72% kanadiešu paredz, ka bezdarbs 1961. gadā vēl arvien pieaugs. Tikai 7% iedzīvotāju ir pārliecināti, ka kritiskais bezdarba stāvoklis uzlabosies 6 mēnešu laikā. Kā zināms, par šo nenormālo stāvokli raksta pat aizjūras laikraksti. „The Guardian of Manchester" (Anglijā) saviem lasītājiem pavēstī, ka patlaban katrs desmitais iedzīvotājs Kanadā ir bez darba. Laikraksts domā, ka Kanadas valdība šo problēmu var atrisināt divējādos veidos: pavairot tirdzniecību ar ārzemēm un tai pašā laikā reducēt importu.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

ALA's sekretāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Alma Drankel, dz. 1924. vai 1925. g. Liepājā, 1948. g. bijusi Hamburgā; P. Dzelme, dzīvojis Dagdā, izceļojis uz ASV; Pauls Jāņa d., Grīnbergs, ar ģimeni, meklē brālēns Jānis Grīnbergs; Žanis Kārļa d., Gulbis, dz 1923 g., pēdējās ziņas no Vācijas slimnīcā; Alīde Gurow, dzim. Lippe, dz. 895. g., ar meitu Liggi Gurow, meklē māsa; Jēkabsons, dzīvojis Dagdā, izceļojis uz ASV; Ričards Kadzējs, dz. apm. 1900. g., Latvijā, 1922. g. izceļojis uz ASV; Vizma Krūmiņa, dz. 1938. g. Ventspilī, 1951. g. izceļojusi no Vācijas uz ASV, meklē vecmāmiņa; Lucija Pogodkina, dz. 1911. g., kādu laiku dzīvojusi latviešu DP nometnē Augsburgā; Andrejs Ziemelis, no Ventspils apm. 45-47 g. vecs; Arvīds Zutis.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kortotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W. Washington 10, D. C., USA. (Telefons: DUpont 7-7812). Aicina pazīstamos kartotēka piesūtīt meklētāju vēstuli vai adresi tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adrešu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm, pievienojami International Reply kuponi.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

14. janvārī — Viestura koŗa koncerts par labu latviešu skolai.
14. janvārī — Zaķu balle Columbus zālē T.L.M.M. klubs.
21. janvārī — Preses balle. Palace Pier zālē.
29. janvārī — TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere.
4. februārī — tradicionālais Vilibalda Drosmiņa karnevāls — Palace Pier.
10. februārī — Nakts Latiņu kvartālā Leasida Memmorial Community Gardens.
18. februārī — DV Kanadā teātra izrāde.
19. februārī LPB Kanadas kopas rakstnieku cēliens par labu Sestdienas skolai.
24. [illegible] — Mākslinieku karnevāls Columbus Hall.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 10 g. jubilejas sarīkojums Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. martā Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes-Kalējas koncerts
5. martā — plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
17. martā — Kalpaka bataljona atceres balle Club Kngway telpās.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

14. janvārī — Draudzes dāmu komitejas balle Rainbow zālē.
15. janvārī — gleznotāja Jāņa Dekšņa gleznu izstādes atklāšana baznīcas apakš. telpās.
28. janvārī — Latviešu skolas Draudzīgais aicinājums un Kr. Barona sarīkojums.
29. janvārī — HLB gada pilnsapulce Latviešu namā.
4. februārī — Toronto latviešu biedrības drāmatiskā ansambļa viesizrāde ar M. Zīverta lugu „Āksts" Dalewood skolā.
11. februārī — 6. karnevāls Pigbridžā.
25. februārī — Prof. Dr. P. Ķiķaukas referāts.
4. martā — Valmieriešu tuvināšanās vakars Latviešu namā.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.
15. aprīlī — Apvienotā vīru kora „Viesturs" koncerts. Rīko HLB
16. aprīlī — Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes koŗa garīgais koncerts baznīcas telpās.

NIAGARĀ

13. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki un jaunatnes vienību turnīrs basketbolā.
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

TORONTO CHRONIKA

(Pārnesums no 2. lpp.)

● Latviešu jaunatnes darba kopas regulārās sanāksmes notiks atkal trešdienas vakaros, un tās sāks pl. 8.00. 11. janvāŗa sanāksmē rādīs arī filmu un sagatavos apkārtrakstu, bet 18. janvāŗa vakarā lūgti pulcēties arī visi tie, kuŗi ieinteresēti piedalīties latviešu literātūras kursā.

● Sestdien, 14. janvārī, pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē notiks koncerts, kurš veltīts kā dāvana TLB sestdienas skolai — Draudzīgā aicinājuma zīmē.

Koncertā piedalās vīru koŗa „Viesturs" Toronto koris diriģenta J. Baruša vadībā, un M. Vētras studijas audzēkņi — Mirjama Bērziņa (alts) un Antons Ķivlenieks (tenors). Bez tam 2 dziesmas dziedās Sestdienas skolas 6. klases audzēkņi V. Slaviešas vadībā. Koncerta programmā pavisam 17 dziesmu, koŗa un solistu priekšnesumā. Dzirdēsim īpaši šim gadījumam A. Štrombergā īpaši šim gadījumam komponētas t a u t a s dziesmas „Pilna upe baltu ziedu" pirmatskaņojumu duetā — A. Ķivlenieka un M. Bērziņas izpildījumā. A. Ķivlenieks šai koncertā dziedās reti atskaņotas, kā arī maz dzirdētas dziesmas. Viņš cītīgi gatavojas savam trešajam patstāvīgajam koncertam šai pavasarī, un piedalīšanās min. koncertā nākošo sestdien ir ieskaņa viņa koncertam. M. Bērziņa piedalījusies M. Vētras studijas audzēkņu vakaros un koncertturnejās, un viņas alts ir iejūsminājis dziesmu mīļotājus.

Bez abiem jaunajiem māksliniekiem jo patīkami būs atkal dzirdēt „Viestura" vīru kori, kas cītīgos mēģinājumos dirig. J.Baruša vadībā kāpina savu saliedējumu.

Ieejas maksa koncertam $1.50 un $1,-, skolēniem 50 ¢. Biļetes iepriekšpārdošanā — Sestdienas skolā un koncerta vakarā pie kases. Skola sagaida latviešu sabiedrības nedalītu atsaucību koncerta sekmēšanā. K.

HAMILTONA

● Sestdien, 14. decembrī, pl. 7.30 Hamiltonas latviešu draudzes Dāmu komiteja rīkoja saviesīgu vakaru ar deju un boles galdu Rainbow Room zālē. Šis bija pirmais Dāmu komitejas šāda veida sarīkojums kuŗu rīkoja nolūkā iegūt līdzekļus draudzes baznīcas un nama inventāra iegādei un papildināšanai. Šai sakarā, bija arī amerikāņu loterija ar ļoti vērtīgiem laimestiem, kā sudraba rokas sprādze, latvisks spilvens un citas vērtīgas mantas.

● Draudzes padome talkas ceļā paplašinājusi baznīcas virtuvi pagrabā, kā arī izdarīs lielāku remontu pagraba zālē, izbalsinot tās griestus.

TŪRISTU PARADĪZĒ HAVAJĀ

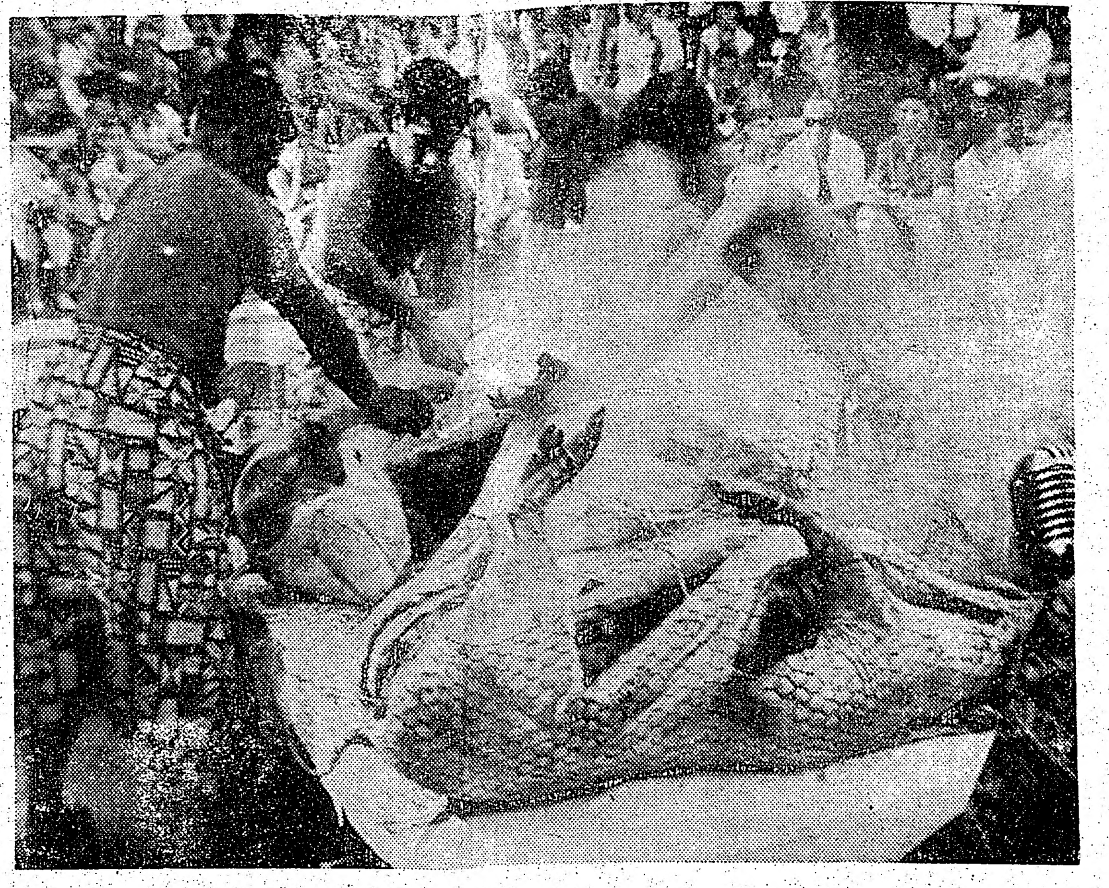

Iedzimtie rāda, kā uz sakarsētiem akmeņiem zemē ierakta krāsnī (imū) sagatavo svētku mielastu. V. Bērziņa foto.

PASAULES APCEĻOTĀJA V. BĒRZIŅA SPECIĀLRAKSTS NO HONOLULU

Honolulu (V. B.) — Havaja nav vairs sapņu zeme tādā nozīmē, kā mēs to parasti iedomājamies. Te iedzimtie vairs nedzīvo tikai niedru būdiņās, netērpjas vienīgi zāļu lindrakos, bet svešiniekus tomēr uzņem tieši tā, kā dzirdēts teikās — ar ziediem un dejām tūristu priekam.

Havaja ir maza paradīze klimata un dabas krāšņuma ziņā. Šeit ir tikai viens gada laiks — vasara, un iedzimto valodā nav laba, nedz slikta laika jēdziena; tas vienmēr vienāds — jauks. Arī koki un zāle te vienmēr zaļo, bet ziedu dažādību var skatīt tūkstošos. Havajas salas ir radušās vulkānu izvirdumu rezultātā, kādēļ katra sala ir ar kalnu grēdām, kuras tām piedod pasakainu skaistumu. Bet tam katra no šīm salām ir citādāka šo dabas dotumu ziņā.

Šoreiz vairāk pakavēšos pie Havajas galvaspilsētas Honolulu, kas ir visu ASV tūristu centrs. Šeit pienāk visi kuģi un lidmašīnas. Parasti tūristu vairums tālāk par Honolulu nemaz netiek. Tūrisms ir Havajas trešā „rūpniecība" pēc cukurniedrām un ananasiem. Vaikiki pludmale, kas ir viena no visiecienītākām atpūtas vietām, daļēji atgādina slaveno Miāmi kūrvietu Floridā. Pati Honolulu ir skaista un interesanta pilsēta. Te aug tikdaudz kokosriekstu palmu kā visā Floridā kopā. Benjan (banyan) koki un citi tropiskie augi zaļo gandrīz ikkatrā dārzā.

Skaistā havajiete, kas dejo hula dejas. V. Bērziņa foto.

Pirms pievienošanās Savienotajām Valstīm, Havaja bija karaļvalsts ar samērā īsu, bet krāšņu un drāmatiskiem notikumiem bagātu vēsturi. Viņu ciltis cīnījušās savā starpā tāpat kā citu tautu. Tikai 1795. gadā Karalis Kamehameha I tās apvienoja vienā valstī. Faktiski Havajas bagātā vēsture sākās ar 1778. gadu, kad leģendārais angļu kapteinis Džeims Kuks atklāja Havajas salas. Viņš ar savu kuģi mēģināja atrast īsāko ceļu starp Angliju un Orientu. Iebraucot Honolulu ostā, salas iedzīvotāji viņu uzņēma ar vislielāko laipnību, apbeŗot visu kuģa apkalpi ar „aloha" puķu vītnēm. Havajieši tajā laikā ticēja leģendai, ka viņu baltais dievs Lono (par kādu tika ieskatīts arī Kuks) atkal atgriezīsies viņu salā ar kokosu, cūkām un suņiem. Kā zināms, kapteinis Kuks toreiz vistiešāk atbilda vietējo iedzīvotāju fantazijai: viņš bija balts (resp. baltās rases), viņa kuģis vienmēr pieturēja Havaju salās, kuģa masti bija pagatavoti no kokosa koka un viņam bija arī cūkas un suņi.

Katrreiz, kad šis ceļotājs ar savu kuģi un karavānu piestāja Havajas krastā, salas iedzīvotāji sagaidīja dāvanas, bet Kuks ar saviem vīriem bija ieinteresēts vienīgi izmantot salas iemītnieku laipnību un doties ceļā ar jaunām rezervēm. Kad kapteiņa kuģis pēc pēdējās viesošanās atstāja Havaju, visai karavānai nelaimējās, jo tos piemeklēja liela vētra. Kuģim bija jāatgriežas atkal ostā. Kopš tā brīža vietējie sāka šaubīties, ka kapteinis Kuks ir viņu baltais dievs. Vēlāk izcēlās strīdiņi par kādu pazudušu laivu. Kuks vainoja salas iedzīvotājus it kā tie būtu laivu nozaguši. Pa ķīviņa laiku kuģim bija pietuvojusies maza kanu laiviņa, pret kuru britu jūrnieki (pēc dabas priecīgi šāvēji) atklāja uguni. Tā iesākās karsta cīņa, kas britiem beidzās ar zaudējumiem. Kapteinis Kuks krita kaujā no asas neveikli tēmētas bultas. Tā beidzās pirmais epizods Havajas salas vēsturē.

Otrs salas izmantotājs pēc Kuka (gan varbūt tikai drusku mazākā mērā) bija Kamehameha. Viņš bija arī lielisks peldētājs un varonīgs cīnītājs. Tomēr havajieši vislabprātāk piemin vēsturiskos notikumus, kas tieši saistījušies ar šīs salas atklājēju.

Šīsdienas havajiešu (iedzimto) kultūra ir Tahiti salu grupu kultūras turpinājums, jo domājams, ka no turienes ieradušies pirmie havajieši ap 13. gadu simteni. Tagad Honolulu ir līdzīga citām Amerikas lielpilsētām ar tikpat rosīgu kultūrālo dzīvi: savu augstskolu, simfonisko orķestri, sezonas operu uzvedumiem un dažādiem sarīkojumiem, neiskaitot televīzijas un radio programmas. Pilsētā ir plašas bibliotēkas un vēsturiski mūzeji; tāpat regulāri notiek teātru izrādes, un ievērojamas slavenības, braucot cauri šai pilsētai, parasti nolasa saistošas lekcijas. Nesen šeit viesojās Indijas premjērministrs Nēru. Arī mūzikas dzīve ir neparasti intensīva. Vietējās universitātes koris kvalitātīvi ir tikpat labs kā Toronto universitātes koris. Gandrīz pie katras salas šeit pastāv koris vai orķestris.

Par tūristu izpriecām tomēr ir gādāts visvairāk. Bez lepnām viesnīcām un to vislabākiem priekšnesumiem ir arī vesela rinda citu priekšnesumu, kas publikai pieejami par brīvu. Tie notiek vairākas reizes dienā, bieži vien vienlaicīgi. Parasti šie priekšnesumi ir hula vai tahiti deju demonstrējumi; iedzimto ēdienu gatavošana, brīvdabas koncerti un radio programma „Havaja sauc!"

Bet bez tiešās izklaidēšanās ir vēl kas cits daudz labāks: saule, ūdens un jūrmalas smiltis — viss par brīvu. Tādēļ atvaļinājums arī Havajā nemaz nav tik pārāk dārgs prieks. Protams, ja ir vēlēšanās, katrs var izdot $10,- par vienām vakariņām un $30,- par viesnīcu. Bet dzīvojot ekonomiski, jau var pārtikt ar 3 dolariem dienā.

Kādreiz Havaju apdzīvoja tikai havajieši vien. Viņi bija veselīgi polinēzieši, skaisti un saulē brūni iedeguši cilvēki. Arī šodien viņi ir tādi, tikai daudzi no jaunākās paaudzes sajaukušies ar iebraucējiem, un, protams, salas allaž pilnas tūristu. Visvairāk patlaban redzami polinēzieši un dzeltenās ādas krāsas iemītnieki. Visi ir izskatīgi un viesmīlīgi ļaudis, bet daļēji ar amerikānizētām ierašām. Tomēr šo salu šarms pielīp visiem: pat īslaicīgs tūrists pārbrauks mājās laipnāks un smaidīgāks.

Visubeidzot gribu piebilst, ka šie bija mani pirmie Ziemassvētki, kuŗus nosvinēju sporta kreklā un ar basām kājām. Staigāt pa Havaju ar basām kājām pieder pie labās gaumes."

Jaunsātanisms . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

izdevības apveltī reliģiju un kristiānismu, joprojām vēl ir reveranss Dieva priekšā. Brīvās pasaules sekulārizētajā sabiedrībā neviens cilvēks ar minimālo takta izjūtu reliģiju neizsmej; šeit prot cienīt kultūras vērtības un zina, kā jāizturas mūzeja priekšmetu vidū. Dieva nāve šeit ir ieguvusi jaunu dimensiju: pēcnīčšiskais cilvēks tagad raksta Epilogu Vecā Vīra nāvei: Viņš ir miris . . . „un iebalzamēts." Nīcše par sava laika sabiedrību teica, ka tā vēl nezina, ko nozīmē Dieva nāve. Tagad ir pienācis brīdis, kad mēs to zinām: Dievs ir miris, un viss ir vislabākā kārtībā. Dievs ir miris, un izskatās tā, it kā Viņš nekad nebūtu dzīvojis, bet bijis mūmija no laiku sākuma, un, galvenais, ka Dievs tieši kā mūmija, izrādās, savas funkcijas veic vislabāk, palīdzot cilvēkam viņa „cilvēciskās cieņas" un labklājības kāpināšanā līdz robežai, par kādu mūsu tēvi nevarēja sapņot. Tas ir ievērojams progress salīdzinājumā ar komūnistisko kapraču varonību, kas, starp mums runājot, izskatās vairāk pēc lētas operas patētikas nekā pēc piedzīvojuša slepkavas precīzajām kustībām.

Nav šaubu, ka arī komūnisms neizbēgami tendē uz cilvēka tipu, kam pret Dievu vairs nebūs jācīnās, jo tas būs kļuvis par pretrunīgu jēdzienu nevis kādas racionālas pierādīšanas ceļā, bet par neiespējamu sajūtu sirds reģionos. Taču kamēr tas nav noticis, šeit var runāt par tīru, savā ziņā tradicionālu sātanismu, par akciju, kuŗā cilvēks rivālizē ar velnu bēgšanā no Dieva klātienes. Sātanu, kā zinām, būtiski raksturo viņa absolūtā nespēja aizbēgt no Dieva. Sātans ir mūžīga bēgšana un mūžīga neizbēgšana vienā un tai pašā brīdī. Cilvēkam un jo sevišķi cilvēkam, ko sauc par h o m o c h r i s t i a n u s, šajā jomā ir plašākas iespējas. Nebūdams sātans, viņš var aizbēgt tālāk no Dieva nekā sātans, un tas notiek tad, kad, noraidot Kristu, viņš zaudē vienīgo autentisko saiti ar Dievu un pēkšņi atrodas neizsakāmā tukšumā, kuŗā, ja viņš to vēl spētu, sadzirdētu Dieva balsi, kas jautā nevis kā Ādamam Ēdenē pēc viņa pirmā grēka: kur tu esi, Ādam?" — bet gan: „kas tu tagad esi, Jaunais Ādam?"

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā.

JĀNIS GAILĪTIS.

12 GREEN MEADOW RD. Hamilton Ont. tel. FU 3-7715.

LĀČPLĒSIS PAULS HASMANIS 70 GADNIEKS

Grand Rapidos 22. decembrī savas ģimenes vidū uz 70 mūža gadiem atskatījās valcenietis plkv. Pauls Hasmanis. Viņš nāk no daudzbērnu bagātas ģimenes, un viens no viņa pieciem brāļiem ir II šķ. Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris. Jubilārs Tērbatā studējis medicīnu un Latvijas universitātē tieslietas. Pirmā pasaules kaŗa laikā latviešu strēlnieku sastāvā piedalījies Ziemasssvētku kaujās un 19 8. g. 20. novembrī iestājies Kalpaka bataljonā, tā piedaloties atbrīvošanas cīņās līdz to nobeigumam. Latvijas brīvvalsts laikos komandējis 3. Jelgavas, 1. Liepājas, 12. Bauskas un 5. Cēsu kājnieku pulkus. Lāčplēša kaŗa ordeņa otrā šķira pulkv. Hasmanim piešķirta par izciliem nopelniem, turot plašāku fronti pret lieliniekiem, kad viņam bijušas pakļautas vairākas vienības un daļas Daudzevas - Ilūkstes rajonā, kur bija Augškurzemes kaujas rajona priekšnieks. Gaviļniekam daudz interesantu atmiņu par Latvijas tapšanas dienām un kaŗavīra gaitām dažādos cīņu laukos. Kaŗavīra sīkstums viņam palīdzējis pārvarēt daudz grūtumu. Paša iepirktajā mājiņā viņš vada pelnītu atpūtu, jo ir pensionējies.

V. Z.

PIEZĪMES . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Tagad vairs nebrīnos par kollēgu stāstiem, ka dažu labu reizi tie atgriezušies no saviem ceļojumiem tikai pēc 4 vai 5 nedēļām sākotnēji domāto pāris nedēļu vietā, jo dažā labā vietā, sevišķi gada laiku maiņā, atmosfairiskiem apstākļiem vēl pievienojas arī straumju un ledus apstākļi. —

Man gaidīšanā iznāk pazaudēt tikai vienu dienu vairāk par paredzēto, toties ar to pilnīgi negaidot izdodas iegūt iespēju kā pirmam civīlistam lidot šai distancē Kanadas gaisa spēku transporta milzī, kas pirmoreiz mēro ceļu uz Apņemšanās (Resolute) līci, kas arī mans ceļa mērķis. Ir iespaidīgs skats, kad šis milzis, izplētis savus spārnus 3-4 māju gaŗumā, skrejceļa galā „ieņem elpu" ceļam — iedarbina savus četrus motorus, kam par visiem kopā tūkstoši un atkal tūkstoši zirgu spēka. Lielais putns dreb aizturētā spēkā, tad motori iekrācās vēl asāk, pilots a t b r ī v o bremzes un — pēc pavisam īsa ieskrējiena milzīgā paša un kravas svara nasta ir jau gaisā, pie tam daudz vieglāk un ātrāk kā dažā labā citā reizē daudz mazāks putnelis. Un kad esam jau attiecīgā augstumā un saņemam signālu, ka varam atsprādzēt drošības jostas, lidojums iet — kā mēdz teikt — kā pa galdu. Ja autobusā braucot, kādreiz grūtības lasīt, tad šeit grūtību nav pat rakstīšanai. — Esam vairākas jūdzes virs zemes, bet skats, kas atklājas acij, ir lielisks. Bezgalīgs sniega un ledus klāsts, kuŗā pa brīžam var samanīt kalnus, klintis un ezerus. Koku, pat krūmu sen vairs nav, arī nekādu dzīvības pazīmi no tāda augstuma nekur nevar samanīt, bet plaisas ledū un vietām vēl neaizsalušie ūdens plankumi veido brīnišķīgus rakstus un figūras; pat cilvēku sejām līdzīgus veidojumus var saskatīt. Nav nekādu pieturas punktu nepieradušai acij, nekādu ceļa stabu, un tā nemaz nezinām, kuŗā brīdī pārlidojam arktisko loku, kas ceļotāju tradicijās zināmā mērā līdzinās ekvātora pārbraukšanai. Neptunam ar lielo bārzdas nazi te nav ko darīt, — tā nav viņa valstība, bet neparādās nedz gari, kā pārziņā ledus blāķi vai sniegi, nedz arī jūŗas un roņu valdniece Talluliyuk. Un tomēr — šodien mēs abi, tobrīd vienīgie pasažieŗi tai milzī — armijas katoļu mācītājs un es — varam uzrādīt attiecīgi apliecinātus diplomus, ka esam krustojuši arktisko loku un kļuvuši par pirmās pakāpes locekļiem Lidojošo ledustārpu ordenī . . .

Ir pagājušas tikai dažas stundas, kad pie apvāršņa sniega klajumā jau pamanām signālugunu rindas. Turpat tūkstoš jūdžu nu ir aiz mums — mēs esam pie ceļa mērķa. Lai gan ir tikai nedaudz pāri pusdienas stundai, vienīgā gaisma, ko, izkāpjot no lidmašīnas, redzam, ir lidlauka ugunis. Šai tumsā man ataust gaisma: esam zemē, kur jau sākusies vairākus mēnešus garā nakts. Un lai man, mājās atgriežoties, neizietu tāpat kā tam eskimam, kas nav mācējis neko atbildēt no dienvidiem pārbraukušās sievas jautājumam, ko viņš darījis tai naktī no 6. novembŗa uz 6. februāri, tūlīt domās steidzīgi pārspriežu, ko un kā atzīmēt norēķinam par savām gaitām tais „stundās", ko šai nepārtrauktajā naktī te pavadīšu. —

Al. S.

SELONIJAS KAUSA IZCĪŅA 4. FEBRUĀRĪ

Pēc labvēlīgas atbildes saņemšanas no Ņujorkas „Raktes", Toronto DV sporta kluba priekšnieks R. Kadiķis uz sēdi 6. janvārī bija aicinājis Selonijas kausa izcīņas rīcības komitejas locekļus, kuŗi savu darbību bija spiesti pārtraukt pag. gada oktobrī, lai tagad atkal par jaunu uzsāktu Selonijas kausa izcīņas organizēšanu basketbolā starp ASV meistarkomandu „Rakte" un Kanadas meistarvienību Toronto DV.

Sadalot darbus starp 6 komitejas locekļiem, par rīcības kom. pr. un sacīkšu techniko vadītā turpinās darboties K. Kārkliņš, par sekretāru O. Roze, kasieri K. Draule, preses ref. J. Koškins, plakātu un programmu pārzini G. Reinfelds. Spēlētājus zālē pārzinās J. Tērauds.

Par tiesnešu galdiņu pārstāvi nolēma uzaicināt M. Žulpu no Hamiltonas.

Sacīkstes nolēma rīkot 4. februārī Toronto, kam arī savu piekrišanu devusi Ņujorkas Rakte, Džarvis kolledžas zālē (Jarvis — Wellesley), plkst 16.

Rīcības komitejai darba ir pilnas rokas, jo tas, kas bija jāveic pag. gadā 2 ar pus mēnešos, tagad jāizdara 1 mēnesī.

Gatavosimies visi Selonijas kausa izcīņai! Atcerēsimies tos seloņus, kuŗu vārdi tika minēti starptautiskos sporta laukumos, bet kas nav vairs mūsu vidū.

R. K.

KOMŪNISTIEM VAR TICĒT!

YOU CAN TRUST THE COMMUNISTS, by Dr. Fred. Shwarz. Prentice-Hall, Inc. $2,95.

Tuvāk pārdomājot, šīs grāmatas tituls nemaz nav tik pārsteidzošs, kā pirmajā mirklī varētu likties. Komūnisti savus nodomus, mērķus un pat metodes, kā tos sasniegt, ir deklarējuši neskaitāmas reizes. Šos mērķus viņi ar iespiestā vārda un radio palīdzību turpina propagandēt visā pasaulē. Komūnisti saka, ka viņi cīnās, lai uzvarētu kapitālismu un nodibinātu pasaulē proletāriāta diktātūru — un tas ir viņu mērķis! Mērķa piepildīšanai visi līdzekļi ir atļauti. Ja tam neticam, lai tikai paraugāmies pagātnē, tur piemēru netrūkst katram gadījumam. Komūnisms iet vēl tālāk un skaidri pasaka, ka tam nevar pretoties, ka boļševisma uzvara ir nenovēršama.

Grāmatas autors — austrāliešu chirurgs Dr. Freds Švarcs tā nedomā. Komūnismam var pretoties, tas jāuzvar. Bet tāpat kā ārsts var ārstēt slimību tikai tad, kad ir uzstādīta diagnoze, tikpat nepieciešami komūnisma apkarotājam ir jāzina komūnisma metodes un paņēmieni.

Cik bieži latviešu vidū nākas dzirdēt vārdus, ka mēs jau komūnismu pazīstam un ka mums tālāka informācija nav vajadzīga. Kādas aplamas domas! Cilvēku, kuŗi uz katru komūnista vai viņu līdzskrējēja jautājumu tūlīt varētu dot skaidru un pamatotu atbildi, diemžēl, mums visai maz. Lai tas tā nebūtu, angļu valodas pratējiem der palasīt šo grāmatu. Dr. Švarcs, kas ir arī latviešu draugs un ļoti atzinīgi izteicies par filmu „My Latvia", ieteicot to izrādīt pretkomūnistu sanāksmēs, prot uz jautājumiem dot atbildes pavisam vienkāršā, katram saprotamā valodā, lietojot piemērus no dzīves. Lai minam tikai vienu piemēru: komūnistu līdzskrējējus, kuŗi kliedz un brēc par pilsoniskām tiesībām, ja jāaizstāv komūnistu spiegs, viņš salīdzina ar pilsoņiem, kuŗi kavē ugunsdzēsējus, kad puse mājas ir liesmās. Viņi neatļauj apšļākt ar ūdeni atlikušo pusi, jo tik daudz ūdens var bojāt mājas krāsojumu. Ka uguns šo mājas daļu aprīs tuvākās minūtēs, viņi neredz vai negrib redzēt.

Dr. Švarcs minētajā grāmatā apraksta, kā komūnisti dibina un vada šūnas; kā darbojas šīs šūnas un visa komūnistu sistēma; kā atklātus un pazīstamus patriotus ievelk sarkano tīklos, lai izmantotu saviem mērķiem. Un tālāk: kāds ir pretkomūnisma cīnītāju galvenais uzdevums — informēt tautas daļu, kuŗu šādi jautājumi neinteresē un kuru miegainība un vientiesība komūnisma baciļiem ļauj nostiprināties.

Lasīsim šo grāmatu. Tā dos mums jaunas idejas, kā katrs no mums, cik mazs un sīks tas arī sev liktos, var palīdzēt apturēt komūnistu izbazūnēto „galīgo uzvaru".

Mārtiņš Gremzds.